6
39-d
24

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
32 h A
57

6-39-d-24

Digitized by Google

11 b 15

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

41. D. 36.

Digitized by Google

LITERÆ

Pſeudo-Senatûs Anglicani,

CROMWELLII,

Reliquorumque Perduellium nomine ac juſſu conſcriptæ

A

JOANNE MILTONO.

Impreſſæ Anno 1676.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

AD LECTOREM.

Cum primum ad manus noſtras hæ chartæ pervenerunt, dubitavi diu utrum illas prælo potius aut flammis committerem, donec memores miſericordiæ iſtius quæ Authori olim quantumvis in Sacram Majeſtatem fædiſſimè delinquenti ignoverat, ſtultiſſimam fore inclementiam judicavimus perituris ejus operibus non pepercisſe. Æquiſſimum enim pleriſque ſemper viſum eſt ut Principis cujuſcunque monitis & imperio parere debemus, illius etiam facta imitemur. Non autem hìc tibi quidvis propinamus quo Juniorum mores & ingenia corrumpere, aut aliorum ſeditioſam & impotentem regnandi libidinem palpare ſatagimus. Id ſolùm rerum ſcriptarum ornatum, & Latini ſermonis elegantiam tibi commendatam volumus: eſt enim forſan digniſſimus qui ab omnibus legeretur Miltonus, *niſi ſtyli ſui facundiam & puritatem turpiſſimis moribus inquinaſſet. Cum autem ex hiſce Literis poſſis forſan nonnulla excerpere quæ temporis iſtius quo ſcriptæ ſunt Annales illuſtrare: Et*

 per-

perviçacem Rebellium iſtorum malignitatem detegere & explicare poteris, nos illas eo nomine in lucem edi curavimus. Videas interim poſt Reges exactos, quam ornate pelle. Leoninâ indutus ſit Aſinus; & dum Legationes deſignant perduelles, mittunt Internuncios, moliuntur bella, reliquaque Regiæ Majeſtatis aſſumunt inſignia, poteſtatem illam quam inique vindicaverant ſibi debitam & ritè commiſſam eſſe arbitrantur. Habeas tibi, Lector, & his in tui commodum & malorum hominum perniciem perfruare.

LIT-

Digitized by Google

LITERÆ PARLAMENTI nomine Scriptæ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Senatus Populuſque Anglicanus

Ampliſſimo Civitatis Hamburgenſis Senatui,

SALUTEM.

QUàm diù, quàmque multis de cauſis inſtituta à majoribus noſtris cum ampliſſimâ veſtra civitate amicitia in hunc uſque diem permanſerit, & vobiſcum unà libenter agnoſcimus, & ſæpiùs etiam recolere non eſt moleſtum. De eo autem quod ex literis veſtris 25. *Junii* datis intelligimus, homines quoſdam noſtros non ea qua ſoliti ſunt fide ac probitate in ſuis apud vos negotiis verſari, nos quidem ad certos ejuſmodi rerum peritos ſtatìm retulimus, ut in lanarios, cæteroſque panni opifices acriùs inquirerent; eamque porrò operam daturos nos eſſe pollicemur, ut & æqui bonique ſtudium apud nos, & noſtra omnia erga vos officia conſtare ſentiatis. Verùm & quiddam eſt quod etiam a vobis viciſſim non nos duntaxat, ſed ipſum jus & fas omne poſtulat; ut noſtræ gentis mercatoribus, veſtris hoſpitibus & ſua privilegia conſervare, & eorum vi-

 tam,

Digitized by Google

tam, atque fortunas, prout eâ civitate dignum eſt, veſtris opibus defendere velitis. Quod, ut prioribus literis enixè petivimus, ita nunc etiam ut vehementiùs efflagitemus, faciunt quotidianæ mercatorum querelæ, quas ad nos deferunt; ſuam nimirùm ſalutem atque rem omnem rurſùs apud vos in dubio eſſe. Quamvis enim literarum noſtrarum quas pridem ad vos dedimus fructum aliquem ad tempus percepiſſe ſe fateantur, & ab injuriis nefariorum hominum aliquantùm reſpiraſſe, nunc tamen poſt adventum *Cochrani* illius in urbem veſtram (de quo etiam priùs queſti ſumus) qui mandatam jam ſibi à *Carolo* defuncti nuper Regis filio Legationem neſcio quam Prædicat, ſe omnibus contumeliis, minis, armis etiam Sicariorum petitos ſolitâ veſtrâ defenſione atque tutelâ caruiſſe. Adeò ut cum unus atque alter è mercatoribus cum ipſo etiam Societatis Præfecto, in navem quandam prædatoriam per inſidias abducti eſſent, cæterique veſtram fidem implorarent; à vobis tamen nullum auxilium impetrare potuerint, donec ipſi ſuo Marte mercatores, non ſine magno ſuorum diſcrimine captos in eo flumine, cujus veſtra urbs domina eſt, ex latronum manibus eripere cogerentur. Quos cum illi bonis auſpiciis domum reduxiſſent, & ab indignâ ſervitute veluti manu aſſeruiſſent, captos etiam piratas ipſos in cuſtodiam dediſſent, *Cochranum* illum perfugam & perduellem eò audaciæ proceſſiſſe accipimus, ut & prædatores dimitti liberos, & mercatores tradi ſibi vinctos poſtulet. Vos autem

tem

Digitized by Google

tem etiam atque etiam hortamur & obteſtamur, ſi pactiones, & fœdera, & pervetuſtum utriuſque gentis commercium, id quod petitis, inviolatè ſervari ſtudetis, ut noſtri certum aliquod atque firmum ſibi præſidium in veſtrâ fide, prudentiâ, authoritate collocare demum poſſint; Vos autem uti eos his de rebus benignè audiatis; tàm de *Cochrano*, cæteriſque ſcæleris illius ſociis, quàm de iis qui nuper in Concionatorem, impunè adhuc, impetum fecerunt ſupplicium ſumere velitis, aut è finibus exire jubeatis. Neque pulſos atque exules *Tarquinios* amicitiæ atque opibus *Populi Anglicani* anteferendos exiſtimetis. Si enim per vos non ſteterit quo minùs Reipub. noſtræ hoſtes quidvis licere ſibi contra nos in urbe veſtrâ confidant, quàm non tuta aut honeſta amplius noſtrorum ibi commoratio ſit, vos cum animis veſtris cogitate. Hæc veſtræ prudentiæ & æquitati; Vos ipſos Divino Numini commendatos volumus. Valete.

Weſtmonaſterio. Dat. Auguſt. 10. 1649.

Senatui Hamburgenſi.

PErſpecta nobis æquanimitas veſtra dubiis in rebus noſtris, facit nunc ut ſanè proſperis, ac benè geſtis, de veſtrâ voluntate, & amico in nos animo nequaquam dubitemus. Nos quidem, confecto jam pœnè bello, & profligatis ubique patriæ hoſtibus, nihil æquius, aut ad pacem, Remque publicam ſtabiliendam fir-

Digitized by Google

mius eſſe duximus, quam ut illi qui vel libertatum, ductore ſemper Deo, per nos adepti ſunt, vel vitam atque fortunas poſt belli civilis facinora, noſtro dono atque gratiâ receperunt, nobis viciſſim ſuis Magiſtratibus fidem & officium, ſolenni, ſi opus eſſet, more teſtarentur, atque præſtarent. Præſertim cum tot homines inquieti & inimici, ſemel atque iterum in fidem accepti, nullum neque domi neque foris perfidioſè agendi, novaſque turbas excitandi finem faciant. Itaque formulam quamdam ſponſionis perſcribendam curavimus, quâ omnes qui aut munus aliquod in Repub. ſuſtinerent, aut legum præſidio muniti incolumitate, otio, cæteriſque vitæ commodis fruerentur, conceptis verbis ſe obſtringerent. Hanc etiam par omnes Colonias & quacunque gentium noſtri cives negotiandi causâ agerent, mittendam cenſuimus; ut eorum quibus præficimur, fidem, prout decet atque neceſſe eſt, exploratam & cognitam habeamus. Quo magis mirari ſubit quod ex urbe veſtra mercatores noſtri ſcribunt, ſibi mandata noſtra per unum atque alterum veſtri ordinis exequi non licere. Sanè quod *potentiſſimæ Fœderatorum in Belgio Provinciæ*, ſuarum rerum & rationum conſultiſſimæ, nihil ad ſe pertinere exiſtimaverunt, ſi peregrini ſcilicet *Angli* debitam ſuis domi magiſtratibus in hæc vel illa verba fidem aſtringant, id quo pacto veſtræ Civitati ſuſpectum aut moleſtum eſſe poſſit, fatemur planè nos neſcire. Verum hoc à privato quorundam ſive ſtudio ſive formidine profectum

ctum, quos errabundi quidam & pulſi patria *Scoti*, minis dicuntur impuliſſe, ut mercatores noſtros a fide ſua nobis obliganda deterrerent, Civitati non imputamus. Interea tamen ſummo vos opere hortamur atque etiam rogamus (non enim mercatura jam, ſed Reſpub. ipſa agitur) ut ne quenquam apud vos patiamini, cujus hoc nihil poteſt intereſſe, authoritati quam nos in noſtros populares, non Exterorum arbitrio aut judicio, ſed jure Patrio obtinemus, ſuam quamcunque authoritatem interponere. Quis enim non ægrè ferat, ſi nos veſtris hîc *Hamburgenſibus* ſua erga vos fide interdiceremus. Valete.

Dat. Jan. 4. 1649.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

PHILIPPO QUARTO

Hiſpaniarum Regi.

Parlamentum Reipub. Angliæ,

SALUTEM.

ANtonium Aſcamum *(italic: Ntonium Aſcamum)* Virum probum, eruditum, & luculentâ familiâ ortum, de rebus in commune, tam *Hiſpanorum*, quam *Anglorum* genti, ut ſpes eſt, valde utilibus, ad Majeſtatem Veſtram legamus. Quamobrem ut ei honeſtum iter, atque tutum in Urbem Regiam, ſicut moris eſt, necnon & reditum con-

 cedere,

cedere, & præſtare velis, parem referre gratiam parati, officioſè petimus. Sin id minùs placuerit, ut quæ veſtra hac in parte ſit voluntas, ei quam primùm ſignificetur, utque tutò quo volet abeundi poteſtas fiat.

Dat. Feb. 4. 1649.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

PHILIPPO QUARTO

Hiſpaniarum Regi.

Parlamentum Reipub. Angliæ,

SALUTEM.

QUis rerum noſtrarum ſtatus ſit, quamque atrocibus injuriis ſubacti, ſumptis tandem armis, capeſſendæ libertatis conſilium ceperimus, conſtitutâ quâ nunc utimur Reipublicæ formâ, neque *Majeſtatem Veſtram* poteſt latere, neque alium quemvis, qui evulgata ſuper hac re ſcripta noſtra æquo animo perlegerit. Nobis profecto fidem noſtram, æquitatem, patientiam, teſtatam cunctis & probatam reddere, authoritatem etiam, honorem, & Decus noſtrum adverſus infames exulum & perſugarum linguas tueri, apud idoneos rerum æſtimatores difficile non debet eſſe. Nunc quod exterarum nationum magis intereſt, deletis, aut depreſſis Patriæ hoſtibus, Deo nempe mirificè adjuti, ad

pacem

pacem & amicitiam omni imperio potiorem cum vicinis gentibus habendam, paratos nos eſſe palam atque ex animo profitemur. Has ob cauſas ſpectatæ ſolertiæ & probitatis Virum *Antonium Aſchamum* in *Hiſpaniam* ad *Majeſtatem Veſtram* miſimus; qui de amicitiâ deque ſolito inter utramque gentem commercio cum *Majeſtate Veſtrâ* agat; vel etiam ad novas pactiones, ſi ita viſum fuerit, de integro ſanciendas viam muniat. Huic igitur *Veſtræ Majeſtatis* adeundi copiam ut faciatis, ejuſque incolumitati, necnon etiam honori, quoad iſto apud vos munere perfuncturus eſt, velitis proſpicere rogamus: ut & ea quæ a nobis mandata habet, utrique genti, ut ſperamus, profutura, liberè exponat; & mentis Veſtræ qui ſenſus his de rebus ſit, nos quam primùm certiores faciat.

Weſtmonaſterio dat. Feb. 4. 1649.

Sereniſſimo Principi

JOANNI QUARTO

Luſitaniæ Regi.

Parlamentum Reipub: Angliæ,

SALUTEM.

MUlta nos & infidæ pacis, & inteſtini belli mala ultima perpeſſos, eò demùm loci redactos fuiſſe, ut ſi ſalvam Rempubl. vellemus,

mus, ejus adminiſtrandi ratio magna ex parte immutanda eſſet, ex iis quæ à nobis hac de re ſcripta publicè & declarata ſunt, *Majeſtati Veſtræ* jam pridem notum eſſe arbitramur, Quibus, ut par eſt, ſi fides potius haberetur, quàm improbiſſimis perditorum hominum calumniis, ſanè qui foris de rebus noſtris peſſimè jam ſentiunt, iis fortaſſe multò æquioribus uteremur. Nam quod nos jure noſtro, proque gentilitiâ *Anglorum* libertate, rectè & majorum more fortiter feciſſe contendimus, de eo pravas & obſtinatas nequiſſimorum hominum opiniones ex animis evellere, humanæ opis aut ingenii certè non eſt. Nunc autem quod nobis cum nationibus externis commune, & in rem utrinque magis exiſtit, amicitiam & commercium quod noſtris hominibus, cum vicina quacumque gente conſuevit eſſe, non imminutum, ſed auctum atque ratum magnoperè cupimus. Cumque veſtro in regno populares noſtri permagna & per utrique genti quæſtuoſa habeant negotia, iis ne impedimentum aliquod aut imcommodum afferatur, quantum in nobis eſt, curabimus. Id verò prædicimus fruſtra fore, dum piratis & defectoribus noſtris perfugium ſibi veſtris in portubus reperire, & onerariis *Anglorum* navibus, vi captis atque direptis, bona civium noſtrorum ſub haſta vendere Oliſſipone, ut nuntiatur, permiſſum eſt. Huic malo quo maturiùs occurratur, & de ea, quam petimus, amicitia clariùs ut conſtet, Nobiliſſimum Virum *Carolum Vane*, Oratoris munere præditum, cum mandatis

atque

atque diplomate, commiſſi ſibi muneris teſte, ad *Majeſtatem Veſtram* legavimus: Eum itaque benignè audire, fidem ei adhibere, ejus denique incolumitati atque honori, per omnes regni veſtri fines, ut velis conſulere obteſtamur Hæc omnia & nobis pergrata, & *Majeſtati Veſtræ*, ſi fortè uſus venerit, noſtra omnium officia mutua fore pollicemur.

Weſtmonaſterio dat. Feb. 4 1649.

Sereniſſimo Principi

JOANNI QUARTO

Luſitaniæ Regi.

Parlamentum Reipub. Angliæ,

SALUTEM.

QUotidiani ferè, & perquam graves afferuntur ad nos nuntii, Claſſiarios quoſdam noſtros, & gubernatores, qui abductis per ſcelus atque proditionem, quibus præerant, navibus, ſuperiore anno a nobis defecerant, elapſos demùm ex eo portu Hiberniæ, in quo æſtate fermè totâ obſeſſi, vix pœnam ſuis flagitiis dignam effugerant, ad *Luſitaniæ* nunc oram, *Tagique* fluminis oſtium ſe recepiſſe: Ibi captis atque direptis quæ ad mercaturam ultrò citròque commeant, *Anglorum* navigiis, piraticam ſtrenuè facere; & vicina quæque maria, fretumque omne Gaditanum latrocinis infeſtum atque infame

ſame reddidiſſe. Cui malo niſi primo quoque tempore obviàm eatur, actum eſſe de commercio, quod noſtris hominibus cum *Luſitanis* peramplum & per utrique genti quæſtuoſum eſt, quis non videt? Quamobrem à *Veſtra Majeſtate* etiam atque etiam petimus, ut piratas noſtros & defectores, *Portugalliæ* finibus exire jubeas; & ſiqui a *Carolo Stuarto* pſeudolegati adſunt, eorum uti rationem ne habere digneris; noſque potius agnoſcas, ad quos *Anglicarum* jam ſumma rerum, Deo planè aſpirante, rediit; utque noſtræ amicorum Claſſi, non minus veſtris quam *Anglorum* commodis inſervienti, *Luſitaniæ* portus, atque flumina præcludi ne ſinas.

* * *

PHILIPPO QUARTO
Hiſpaniarum Regi.

QUàm gravitèr quàmque acerbè tulerit *Majeſtas Veſtra*, nefariam illam *Antonii Aſchami* oratoris noſtri cædem, & quid in puniendis ejus interfectoribus hactenus effectum ſit cum ex literis veſtris, tum ex *Domino Alphonſo de Cardenas* legato veſtro percepimus. Veruntamen illius facinoris atrocitatem quoties nobiſcum reputamus quæ & ipſam vel habendi vel conſervandi commercii rationem funditùs tollit ſi Legatorum jus apud omnes nationes ſanctiſſimum impunè tanto ſcelere violabitur, non poſſumus

quin.

quin Majeſtatem veſtram ſummâ inſtantiâ iterùm efflagitemus ut ſupplicium de illis parricidis primo quoque tempore debitum ſumatur, utque juſtitiam ullâ morâ aut obtentu religionis fruſtrari diutiùs ne ſinat. Et quanquam potentiſſimi regis amicitiam plurimi certè facimus, tamen ut tam infandi parricidii authores dignas ſuo ſcelere pœnas perſolvant omnem dare operam debemus. Humanitatem quidem illam quam juſſû veſtro in *Hiſpaniæ* portubus noſtri homines perſenſêre, præclaram etiam veſtræ Majeſtatis in nos voluntatem quam uper ampliſſimus verbis veſtro nomine Legatus nobis expoſuit grato animo agnoſcimus, neque non voluptati nobis erit eadem pariter officia, ſi quis uſus venerit *Veſtræ Majeſtatis* & *Hiſpanorum* genti reddere. At niſi juſtitiæ ſine mora ſatisfiat quod jamdiu petimus, quo niti fundamento amicitia ſincera ac diuturna poſſit non videmus, cujus tamen conſervandæ a nobis quidem nulla honeſta occaſio facilè omittetur, cui etiam fini præſentiam Legati apud nos veſtri conducere exiſtimamus.

Legato Hiſpanico.

Excellentiſſime Domine,

CONcilium Status, quam primùm per graviſſima Reipub. negotia licuit, in *Parlamentum* attulit quatuor illa ſcripta quæ viſum

eſt *Excellentiæ Veſtræ* unde vigeſimo proximi Decembris cum Concilio communicare, *Concilium* à *Parlamento* in Mandatis habet, quod ad primum ſcriptorum illorum caput, de nuperi ſcilicet *Reſidentis* ſui *Dom. Aſchami* nefariis interfectoribus, Reſponſum hoc reddere:

Parlamentum tamdiu, totiès, tamque meritò, debitum eorum ſupplicium poſtulâſſe ut ampliùs dicere opus non ſit in re tanta ubi (ut *Excellentia Veſtra* pulchrè meminit) *Regiæ Majeſtatis* ipſa agitur Authoritas: Et ſine qua re omnis ratio Societatis humanæ & conſervandæ inter gentes amicitiæ tolli neceſſe erit. Neque ſane ullo Religione petito argumento intelligere poſſumus, innocentium ſanguinem ſceleſtiſſimâ cæde effuſum non eſſe vindicandum, Etiamnum itaque inſtat *Parlamentum* & ab *Regia Majeſtate* expectat ut, juxta priora ſua poſtulata, ſatisfactio ſibi re ipſa atque effectu detur.

Sereniſſimo Principi

LEOPOLDO AUSTRIÆ

Archiduci Provinciarum in Belgio ſub Philippo Rege Præſidi.

UT primùm ad nos non ſine graviſſimâ querelâ prelatum eſt, *Janam Puccheringam* illuſtri & opulentâ Familiâ puellam hæredem,

dem, cum adhuc propter ætatem ſub Tutoribus eſſet, haud procul eâ domo, in qua tum fortè Grenovici agebat fuiſſe, & parato ad id navigio multarum raptam fuiſſe, & parato ad id navigio in *Flandriam* ſubitò deportatam, *Walcii* cujuſdam inſidiis, qui per fas & nefas omnia molitus eſt, ut pupillam locupletem, vel oſtenſo mortis metu, ad nubendum ſibi adigeret, huic tàm atroci tàmque inaudito ſceleri primo quoque tempore occurrendum eſſe rati, dedimus quibuſdam negotium, ut cum præfectis Neoporti & Oſtendæ (nam in ea fortè loca infelix illa dicebatur appulſa) agerent de ingenua raptoris manibus eripienda. Qui utrique pro ſua ſingulari humanitate & honeſti ſtudio, captivæ, perque latrocinium domo abductæ opem libentèr tulerunt; illa verò ut prædatorum vim quoquo modo effugeret, in Cœnobium votarum virginum veluti ſequeſtrò depoſita eſt. Quam ut ille *Walcius* inde abduceret, actionem in foro eccleſiaſtico *Iprenſis Epiſcopi* de contracto ſecum matrimonio inſtituit. Veruntamen, cum & raptor & rapta noſtrates omninò ſint, ipſum etiam facinus in noſtra ditione perpetratum, quod juratis teſtibus abundè liquet, hæreditas denique tam lauta, quam illum imprimus inhiaſſe conſtat, in noſtra poteſtate ſit, hujus propterea cauſæ cognitionem totam, atque judicium ad nos duntaxat pertinere arbitramur. Veniat huc igitur qui ſe ſponſum nominat, ſuam hîc litem inſtruat, quamque jure ſuam contendit eſſe uxorem, tradi ſibi poſtulet. Hoc interim

à Veſtra Celſitudine vehementèr petimus, quod & per noſtrum internuntium Bruxellis commorantem jam aliquoties petivimus, ut afflictam & indignis modis habitam puellam, honeſtis parentibus ortam, ſuâ ex Patriâ prædatorium in modum abductam, quoàd potes, liberam & incolumem redire domum ſinas. Hoc abs te non nos tantùm, ſiquam Veſtræ Celſitudini parem a nobis gratiam, parque beneficium reddi poſſe acciderit, ſed ipſa etiam humanitas, ipſe pudor qui ad tuendum ſexus illius honorem & pudicitiam viris bonis atque fortibus ineſſe debet, junctis unâ precibus efflagitare videntur. Vale.

Weſtmonaſterio Martii 28. 1650.

Sereniſſimo Principi

JOANNI QUARTO
Luſitaniæ Regi.

QUod Oratorem noſtrum & honorificé acceperit *Majeſtas Veſtra*, & benignè ſtatim audierit, nullam interponendam eſſe moram ſtatuimus, quin alteris quam primùm literis noſtris intelligeres, gratiſſimum id nobis accidiſſe; noſque nihil ſanctius decreviſſe, quàm pacem, amicitiam, commercium, quod nobis cum Nationibus pleriſque exteris, & inter eas cum *Luſitanis* jam diù eſt, nullo noſtro dicto aut facto, non

non prius laceſſiti, violare; nec aliâ mente aut conſilio claſſem *Anglicanam*, *Tagi* fluminis ad oſtium miſiſſe, quàm hoſtes jam totiés fugatos perſequendi, reſque noſtras repetendi, quas per vim & proditionem ſuis dominis ablatas, colluvies iſta perfugarum veſtras in oras, ipſamque etiam *Oliſſiponem*, tanquam ad certiſſimas latrocinii ſui nundinas, aſportavit. Verùm iſti homines cujus audaciæ, furoris, & inſaniæ ſint, ex ipſorum moribus flagitioſiſſimis omnes jam penè *Luſitanos* abundè perſpexiſſe arbitramur. Quo faciliùs à *Majeſtate Veſtrâ* impetraturos nos eſſe confidimus, primùm ut *Illuſtriſſimo* Viro *Odoardo Poppamo*, quem huic novæ claſſi præfecimus, quibus potes rebus ad prædatores hoſce debellandos, adjumento eſſe velis, utque eos cum duce ſuo, non hoſpites, ſed piratas, non mercatores, ſed commercii peſtes, juriſque gentium violatores, intra regni veſtri portus, & munimenta diutiùs conſiſtere ne ſinas, ſed quâ patent *Luſitaniæ* fines, terrâ marique pelli jubeas: ſin hoc minùs, ut nobis ſaltem pace veſtrâ liceat defectores noſtros, & præpones propriis duntaxat viribus aggredi, &, ſi Deus dederit, in noſtram poteſtatem redigere. Hoc ut prioribus literis vehementer petivimus, ſic jam idem ſtudio maximo atque opere ab *Majeſtate Veſtra* contendimus. Hac ſive æquitate, ſive beneficio, non juſtitiæ ſolùm tuæ famam per omnes gentes benè moratas adauxeris, ſed & nos imprimis, populumque *Anglicanum Luſitanis* jam anteà minimè adverſum,

Tibi

Tibi tuoque populo majorem in modum devinxeris. Vale.

Weſtmonaſterio. *Dat.* 27. *Aprilis.* 1650.

Hamburgenſibus.

DE controverſiis mercatorum , nonnullis etiam aliis de rebus quæ Reipubl: noſtræ dignitatem aliquanto propiùs attingere videntur, ſcriptum inter nos haud ſemel, atque reſponſum eſt. Cum verò iſtiuſmodi negatia ſolis literis confici vix poſſe intelligamus, eſſe autem à *Carolo Stuarto* immiſſos in urbem veſtram ſeditioſos quoſdam, nulla re magis quàm ſcelere atque audacia inſtructos, qui id agunt, ut noſtrorum hominum, quorum præſertìm fides in patriam perſpectior ſit, commercium tàm vetuſtum in civitate veſtra funditùs tollant, idcircò virum nobilem & ſpectatiſſimum *Richardum Bradshaw* noſtrum apud vos Internuntium eſſe juſſimus: qui ſecundùm ea quæ à nobis mandata habet, de rebus iis atque negotiis quæ cum utriuſque Reipub: utilitatibus conjuncta ſunt, vobiſcum uberiùs communicare, & tranſigere poſſit. Huncigitur ut benevolè quam primùm audiatis rogamus; utque ei per omnia fides ea, iſque honos habeatur, qui hujuſmodi munus rectè obeuntibus ubique gentium haberi ſolet. Valete.

Weſtmonaſterio. *Dat.* 2. *April.* 1650.

Ham-

Digitized by Google

Hamburgenſibus.

Ampliſſimi, Magnifici, & ſpectabiles Viri, Amici chariſſimi,

STudia veſtra quibus venientem ad vos Reſidentem noſtrum accepiſtis, tàm propenſa, támque egregia extitiſſe, & libenter intelligimus, & in eadem erga nos voluntate atque animo perſeverare velitis magnoperè hortamur. Idque eò vehementiùs, quòd perlatum ad nos eſt, exules illos noſtros, de quibus jam ſæpe ſcripſimus, efferre ſe ſolito inſolentiùs in urbe veſtra, nec contumelias ſolùm, ſed & minas quaſdam atrociſſimas in Oratorem noſtrum palàm projicere. Hujus itaque ſalutem atque etiam debitum honorem hiſce rurſùs literis commendatiſſimum vobis eſſe volumus. In illos autem perfugas & ſicarios, tàm veteres quàm recentes, ſi maturiùs animadvertetis, & nobis gratiſſimum, & authoritate veſtra atque prudentia dignum feceritis. Valete.

Weſtmonaſterio. Dat. 31. *May.* 1650.

PHILIPPO QUARTO
Hiſpaniarum Regi.

A*Ntonium Aſcamum* à nobis ad Majeſtatem Veſtram nuper miſſum Oratorem, eoque nomine à Præfectis veſtris perhumaniter & publicè

blicè acceptum, poſt itineris pericula tam longinqui, primo ſtatim adventu in urbem Regiam, omni præſidio nudatum, tam fædo parricidio confoſſum in diverſorio quodam, & cum *Joanne Baptiſta de Ripa* ejus interprete mactatum eſſe, magno ſanè cum dolore accepimus. De illis autem parricidis jam comprehenſis, ut fertur, & in cuſtodiam datis, qui non nos duntaxat per illius latera, ſed veſtram quoque fidem atque honorem conſauciare ac pænè transfigere ſunt auſi, deque eorum quibuſcunque hortatoribus ac ſociis ut ſupplicium tanto ſcelere dignum primo quoque tempore ſumatur, opere quam maximò à *Majeſtate Veſtra* petimus. Quanquam id nihilo minus factum iri, quod petimus, utpote à Rege ſua ſponte pio atque juſto, etiamſi nemo peteret, non dubitamus. Quod reliquum eſt, ut corpus exanime amicis ſuis atque famulis in patriam deportandum tradatur, utque eorum ſaluti qui ſuperſunt eâ, quâ par eſt, ratione conſultum atque proviſum tantiſper ſit rogamus, donec reſponſo ad haſce literas, ſi fieri poteſt, ſecum ablato, veſtræ pietatis atque juſtitiæ teſtes ad nos quam primùm redierint.

Weſtmonaſterio. Dat. 28. *Junii.* 1650.

Ex-

Excellentiſſimo Domino

ANTONIO JOANNI LUDOVICO de la Cerda Medinæ Celi Duci, Andalitiæ Præſidi.

Conſilium Statûs Parlamenti Angliæ authoritate conſtitutum,

SALUTEM.

ACcipimus ab Ornatiſſimis Viris quos nuper in *Portugalliam* ad perſequendos proditores, reſque noſtras repetendas cum claſſe miſimus, ſe ab *Amplitudine Veſtra*, quoties contigit ut *Galliciæ* oram legerent, quæ prefectura veſtra eſt, & perhumaniter illis portubus exceptos fuiſſe, & iis rebus omnibus adjutos, quæ navigantibus uſui ſolent eſſe. Et veſtra humanitas, cum pergrata nobis omni tempore fuiſſet, tum eſt nunc præcipuè, cum aliorum iniquum in nos animum nullo merito noſtro aliquibus in locis experimur. Petimus itaque abs te *Illuſtriſſime Domine* ut in eadem erga nos voluntate ac benevolentia permanere velis: utque noſtris hominibus, quoties ad ea littora naves appulerint pro ſolita humanitate tua favere & adjumento eſſe pergas: tibique perſuades nihil nos beneficii loco abs te petere quod non eodem ſtudio vel Tibi vel tuis reddere, ſiquando ſimilis occaſio nobis dabitur, parati erimus.

Weſtmonaſterio. Dat. 7. Novemb. 1650.

Signat. Conſilii ſigillo:

JO. BRADSHAWE PRÆSES.

ILLU-

ILLUSTRI & MAGNIFICO Civitatis Gedanenſis Senatui.

Magnifici atque Ampliſſimi Domini Amici Chariſſimi.

FRequentes ad nos literæ mercatorum noſtrorum, qui Boruſſiæ per oram negotiantur, allatæ ſunt, quibus tributum grave quoddam & inſolitum nuper in magno *Polonorum* Concilio imponi ſibi queruntur; ut decimam ſcilicet facultatum ſuarum omnium partem ſublevando *Scotorum* regi, noſtro hoſti, ſuppeditarent. Quod cum juri Gentium contrarium planè ſit, tractari hunc in modum hoſpites & mercatores, iniquiſſimum etiam, ut cujus tyrannide ſint domi, divina ope, liberati, iidem in aliena Republica ſtipendia perſolvere cogerentur, non dubitamus quin pro illa libertate, qua frui vos intelligimus, tam grave onus mercatoribus imperari in urbe veſtra pati nolitis; in qua amicitiam & commercium, nec ſine magno veſtræ civitatis emolumento, per tot annos habuere. Si eſt igitur ut noſtrorum hominum apud vos mercaturam facientium tutelam ſuſcipere velitis, quod quidem cùm ab æquitate & prudentia veſtra, tum etiam à dignitate ſplendidiſſimæ urbis haud dubitanter expectamus, eam operam dabimus, ut gratiſſimum id eſſe nobis omni tempore ſentiatis; quotiès in ditione noſtra

Geda-

Gedanenſis vel negotia habuerint, vel naves quod ſæpè fit, ad portus noſtros appulerint.

Weſtmonaſterio. *Dat* 6. *Feb:* 1652.

INTERNUNCTIO PORTUGALLICO.

Illuſtris Domine,

LIteras tuas hujus menſis quinto decimo *Hamptonâ* ad nos datas accepimus. In quibus ſignificas te à *rege Portugalliæ* ad *Parlamentum Reipub: Angliæ* miſſum eſſe: quo autem muneris titulo, ſive Legati ſive Agentis, ſive Internuntii non dicis; id quod ex literis quas à rege habes commendatitias ſive credentiales intelligere velimus; quarum exemplar, ad nos poteris quam primum mittere; ſimul & illud ſcire, ſatisne plena poteſtate inſtructus venias ad eas injurias expiandas, damnaque ea reſarcienda quæ à Rege veſtro illata huic *Reipub:* ſunt: dum hoſtem noſtrum tota æſtate proxima ſuis portibus tutatus Claſſem *Anglicanam* in rebelles & perfugas quos eò uſque inſecute erat, impetum facere parantem cohibuit, hoſtem ab invadendis noſtris non cohibuit. De his omnibus ut ſatisfacias, ſi ampla & libera mandata accepiſſe te ſcripſeris, & illarum quas diximus literarum exemplar una miſeris, deincèps curabimus, ut ad nos fide publica primo quoque tempore tutò commeare poſſis: ubi cum regis literæ perlectæ fuerint, tibi, quæ mandata porrò attuliſti, ea liberè exponendi facultas dabitur.

Par-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Parlamentum

REIPUB. ANGLIÆ

Sereniſſimo Principi D. Ferdinando Secundo, Magno Duci Etruriæ &c.

SALUTEM.

LIteras *Celſitudinis Veſtræ* 22. Aprilis 1651. *Florentiæ* datas & à Reſidente Veſtro *Domino Almerico Salvetti* nobis redditas accepimus, in quibus *Anglico* nomini quantoperè faveat *Celſitudo veſtra*, Gentemque eam quanti faciat facilè perſpicimus, id quod non ſolùm Mercatores noſtri, qui in portubus veſtris multos jam annos negotiantur, Verùm etiam Adoleſcentes quique noſtræ nationis nobiliſſimi atque honeſtiſſimi, qui veſtras per urbes aut iter fecêre, aut excolendi ingenii cauſâ commorati ſunt, teſtantur atque confirmant, quæ cum nobis pergrata ſanè ſint, & acceptiſſima, tum hoc etiam atque etiam petimus, ut quo animo, quoque ſtudio in noſtros mercatores, alioſque noſtræ *Reipub:* Cives *Hetruſcam* ditionem peragrantes, *Serenitas Veſtra* conſuevit eſſe, in eò velit perſeverare: noſque viciſſim pollicemur atque recipimus, quod ad *Parlamentum* attinet, nihil defuturum, quod & commercio & amicitiæ mutuæ, quæ inter utramque Gentem jam diù inveteravit, firmandæ ac ſtabiliendæ poſſit conducere;

ducere; quam quidem omnibus utrinque humanitatis officiis, mutuâque obſervantiâ, in perpetuum conſervari cupimus, atque optamus.

Weſtmonaſterio. 20. *Januarii* 1651.

Subſcripſit & Parlamenti ſigillum apponi fecit

GULIELMUS LENTHALL.

Prolocutor

Parlamenti Reipub. Angliæ.

Parlamentum

REIPUB. ANGLIÆ

Illuſtri & magnifico Civitatis Hamburgenſis Senatui.

SALUTEM.

Ampliſſimi magnifici & ſpectabiles viri, Amici chariſſimi.

PArlamentum *Reipub. Angliæ*, cum antiquam amicitiam, mutuumque commercium, quæ inter gentem *Anglicam* Veſtramque civitatem eſt, continuatum magnoperè vellet & conſervatum, haud ita pridem *Richardum Bradshaw* armigerum Reſidentis Munere præditum illûc miſit, eique inter alia mandata eò ſpectantia diſertis

Digitized by Google

ſertis verbis mandavit, ut contra quoſdam veſtræ ditionis juſtitiam efflagitaret, qui Societatis *Angliæ* Concionatorem interficere ſunt conati, quique Deputato Illius Societatis Impias manus injecêre, & mercatoribus quibuſdam ejus Societatis præcipuis impias manus injecêre, eoſque in navem prædatoriam abduxerant, & quamvis prædictus *Reſidens* cum exciperetur primum & audiretur, accepta ab hac *Republica* mandata illa ſigillatìm vobis nota fecerit, quibus juſtitiæ veſtræ exemplum in maleficos illos edendum expectabatur, tamen cùm expectationi noſtræ reſponſum non eſſe intelligeremus, illud nobiſcum cogitantes quanto in periculo & noſtri homines & illorum facultates verſarentur, ſi de incolumitate illorum & tutelâ adverſus hoſtium malitiam & iniquos oppugnatores non ſatis proviſum eſſet, rurſùs prædicto *Reſidenti* in mandatis dedimus, ut noſtrum ejus rei ſenſum repreſentaret: Utque hujus *Reipub.* nomine Vos ut amicitiam & neceſſitudinem inter hanc Rempub. veſtramque civitatem initam magnumque uſum qui huic Reipub. cum veſtra civitate intercedit conſervare, adeoque mercatores noſtros cum eorum privelegiis ſine ulla violatione protegere velitis hortaretur; utqúe nominatìm in quemdam cui nomen *Garmes* eſt qui ſe in hanc *Rempub.* Contumelioſè geſſit, certoſque ex ſocietate mercatorum *Anglica*, *Veſtra in urbe commorantes*, ad contumeliam hujus *Reipub.* magnamque noſtrorum mercatorum moleſtiam, in

in *Spirenſem* Cameram publicè citavit: quare reparationem ejuſmodi expectamus quæ æquitati & juſtitiæ conſentanea eſt.

De hiſce capitibus & ſi quid amplius ad hujus Reipub. cum veſtra civitate amicitiam pertinuerit, prædictum *Reſidentem* hujus *Reipub.* nomine ad vos juſſimus accedere; cui, ut fidem amplam in iis quæ huc ſpectantia propoſuerit habeatis, rogamus.

Weſtmonaſterio. Dat.
12. *Martii.* 1651.

Subſcripſit & Parlamenti ſigillum imprimendum curavit

Prolocutor &c.

Parlamentum Reipub. Angliæ,

Sereniſſimæ

CHRISTIANÆ,

Suecorum, Gothorum Vandalorumque Reginæ &c.

SALUTEM.

Sereniſſima Regina,

MAjeſtatis Veſtræ Literas ad *Parlamentum Reipub. Angliæ* 26 proximè elapſi Septembris *Stockholmâ* datas per *Petrum Spiering Silvercroon* accepimus, & perlegimus: & veterem quidem amicitiam nec non commercium

mag-

magnumque uſum qui *Anglis* cum *Suecorum* gente antiquitùs intercedit permanere atque indies augere vehementer atque ex animo cupimus: Neque dubitamus quin Legatus à Majeſtate Veſtra ampliter inſtructus venerit ad ea maximè proponenda quæ in rem atque decus Genti utrique futura imprimis fuiſſent, quæque nos audire ex eo paratiſſimi fuiſſemus & quod utrinque potiſſimum ſalubre atque utile videretur, id primo quoque tempore effectum reddidiſſe: Verùm ſummo rerum Moderatori DEO ita viſum eſt, ut is antequam audiri ſe petiſſet de iis quæ *Parlamento* exponenda ab Majeſtate Veſtra in mandatis habebat, evenit ut ex hac vita excederet (cujus quidem deſiderium ita ægrè atque acerbè tulimus, ut qui ſimul in divina voluntate acquieſcere debeamus) unde & Majeſtatis Veſtræ quæ mens eſſet adhuc ſcire nequeamus, ejuſque rei progreſſibus in præſens injecta mora ſit: Quocircà optimum nobis viſum eſt hiſce literis quas, miſſo hac ipſa de re nuntio noſtro, dedimus, ſignificare Veſtræ Majeſtati quam gratæ Literæ veſtræ quamque acceptus veſter publicus Miniſter *Parlamento Reipub. Angliæ* fuerit; ſimulque Veſtræ Majeſtatis amicitiam quantoperè expectamus; quàmque etiam, ut par eſt, tantæ principis amicitiam plurimi faciemus: deque illo quod inter hanc Rempub. & Majeſtatis Veſtræ Regnum eſt commercio exaugendo, ita exiſtimabimus quemadmodum de re maximi utrobique momenti exiſtimare debemus: quod & ea de

cauſa

cauſa *Parlamento Reipub. Angliæ* acceptiſſimum erit. Adeoque *Veſtram Majeſtatem* divinæ tutelæ recommendare volumus: Quorum nomine & Authoritate

Datis Weſtmonaſterio die
Martis ann. Dom. 1651.

Subſcripſit & Parlamenti Sigillum imprimendum curavit.

Prolocutor Parlamenti Reipub. Angliæ.

Parlamentum Reipublicæ Angliæ

Sereniſſimo Principi

FERDINANDO SECUNDO

Hetruriæ Magno Duci,

SALUTEM.

LIteras Celſitudinis Veſtræ 22 Aprilis 1651. Florentiâ datas, Et a Reſidente Veſtro Domino *Almerico Salvetti* nobis redditas accepimus; in quibus Anglico nomini quantopere faveat Celſitudo Veſtra, gentemque eam quanti faciat, facile perſpicimus: Id quod non ſolùm Mercatores noſtri qui in portubus veſtris multos jam annos negotiantur, verum etiam Adoleſcentes quique noſtræ nationis nobiliſſimi atque honeſtiſſimi qui veſtras per urbes aut iter fecere aut excolendi ingenii cauſâ commorati ſunt,

Digitized by Google

teſtantur atque confirmant. Quæ cum nobis pergrata ſane ſunt & acceptiſſima, tum hoc etiam atque etiam petimus, ut quo ánimo quoque ſtudio in noſtros mercatores, alioſque noſtræ reipublicæ cives Hetruſcam ditionem peragrantes Serenitas Veſtra conſuevit eſſe, in eo velit perſeverare: noſque viciſſim pollicemur atque recipimus, quod ad Parlamentum attinet, nihil defuturum, quod & Commercio & amicitiæ mutuæ, quæ inter utramque rempub. tam díu inveteravit, firmàndæ ac ſtabiliendæ poſſit conducere; quam quidam omnibus utrinque humanitatis officiis mutuâque obſervantiâ in perpetuum conſervari cupimus atque optamus.

Weſtmonaſterio May 22. 1651.

Parlamentum Reipublicæ Angliæ

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

PHILIPPO QUARTO

Hiſpaniarum Regi.

SALUTEM.

PErmagnas nobis querelas deferunt hujus Reipub. mercatores qui in ditionibus *Veſtræ Majeſtatis* mercaturam faciunt, de vi multa atque injuriis ſibi allatis, deque novis etiam tributis ſibi impoſitis à præfectis aliiſque officialibus veſtrorum portuum & locorum ubi negotia habent

bent, & nominatim in inſulis *Canariis*, idque contra fœderis articulos quos commercii cauſa utraque natio inter ſe ſanxit. Quas eorum querelas veras eſſe jurejurando confirmavere. Nobiſque demonſtrant, niſi jus ſuum obtinere poſſint, ſuaque damna reſarciantur, niſi denique contra vim iſtiuſmodi atque injurias præſidium aliquod certum, atque tutelam & ſibi & fortunis ſuis habituri ſint, non poſſe ſe amplius iis in locis negociari. Quibus eorum querelis graviter a nobis prepenſis, cumque facta illorum miniſtrorum iniqua, aut non omnino aut ſecus quàm res ſe habet ad notitiam *Veſtræ Majeſtatis* perveniſſe exiſtimemus, viſum eſt nobis ipſas eorum querelas cum hiſce litteris ad *Majeſtatem Veſtram* unà mittere; nec dubitamus quin *Majeſtas Veſtra* cum ipſius juſtitiæ amore tum etiam commercii causâ quod veſtris haud minus quam noſtris hominibus fructuoſum eſt, ſuis præcipere velit ut ab iniquis illis noſtrorum vexationibus abſtineant, utque hujus Gentis mercatores expeditam juſtitiam obtinere queant, necnon debitam earum injuriarum reparationem, quæ à Domino *Petro de Carillo de Guzman*, atque aliis illatæ ſibi ſunt, contra prædictos fœderis articulos, utque perficere velit *Majeſtas Veſtra* ut prædicti Mercatores fructum illorum articulorum percipere queant, in eaque veſtra tutela ſint, ut tam ipſi quam fortunæ ſuæ ab omni injuria liberæ & incolumes eſſe poſſint. Hoc autem magnâ ex parte conſecuturos ſe eſſe putant ſi ademptam ſibi illam de judice conſervatore

 tore

tore ſchedulam qui eos a novo quodam Conſulatu in ſe quidem iniquiore defendat, *Majeſtas Veſtra* rurſus conceſſerit; ne ſi nullum ab injuria refugium ſibi detur, abrumpi illud commercium quod utrique genti commoda haud parva attulit, violatis hunc in modum fœderis articulis, neceſſe ſit.

Weſtmonaſterio.
Auguſti 1651.

Sereniſſimo Principi Venetiarum Duci, Senatuique Celſiſſimo

Concilium Status Parlamenti Reipub. Angliæ Authoritate conſtitutum

SALUTEM.

Sereniſſime Princeps, Celſiſſime Senatus, Amici Chariſſimi,

MErcatores quidam noſtri, quorum alteri *Joannes Dickons*, alteri *Job Throck-morton* nomen eſt, ſimulque alii apud nos queſti ſunt, quòd cum Novembris octavo & vigeſſimo 1651. ex jure & authoritate Curiæ noſtræ Ammiralatûs occupaſſent in navi *Hirundine* vulgo nuncupatâ, cui in Dunis conſiſtenti *Iſacus Taylor* Magiſter erat, centum dolia Caveari vulgò dicti, quæ ſua propria bona eſſent, inque ſinu

ſinu Moſcovitico Archangeli dicto eandem in navem impoſita ; atque in eâ Curiâ ; prout lege agitur, decretum obtinuiſſent quo dicta Caveari dolia ſibi traderentur, fide ſua priùs interpoſita, ſe in illius Curiæ ſententia acquieturos ; quodque eadem Curia, quo lis illa ad exitum perduceretur, cum pro more ſcripſiſſet ad Magiſtratus Judiceſque Venetos, literas, quibus petebant uti *Joannem Piattum* (Veneta ſub ditione degentem, qui Cavearum illum ſibi vendicat) citarent quo re per procuratorem in Ammiralatus curia Anglicam ſe ſiſteret, ub lis iſta pendet, juſque ſuum probaret, tamen idem *Piattus*, & quidam *David Rutts* Hollandus, dum cauſa hæc in noſtro hic foro pendet, multum ſupradicto *Joanni Dickons* aliiſque illis mercatoribus de Cavearo iſthoc negotium faceſſit ; eorumque bona & facultates nexu occupandas Venetiis curat : quæ omnia ſingulatim, & quid hactenus in prædicta noſtra curia ſit actum in literis illis requiſitoriis fuſiùs exponitur, quas poſtquam à nobis inſpectæ eſſent, ad ſereniſſimam Venetiarum Rempub., ut Mercatoribus in hac cauſa adjumento eſſe poſſint, tranſmittendas cenſuimus ; atque ab ea vehementer petimus ut non ſolum illæ literæ vim ſuam atque pondus illic habere queant, Sed etiam ut bona illa & facultates Mercatorum, quas prædictus *Piattus* & *David Rutts* nexu illigandas curarunt, liberentur ; Dictique rei ad noſtram hic curiam remittantur, quid ſui ſit juris in hoc Cavearo ſibi vendicando lege ex-

Digitized by Google

experturi. Qua in te Celſitudo veſtra & Sereniſſima Reſpub. fecerit & quod æquiſſimum in ſe eſt, & quod illibatâ utriuſque Reipub. amicitiâ eſt dignum, quod denique, oblatâ quâvis occaſione, pari hujus Reipub. benevolentiâ atque officiis compenſabitur.

Datis ab Albâ Aulâ die
Feb. 1652.

Subſcripſit & Concilii Sigillum
imprimendum curavit

Concilii Preſes.

Ad Legatum Hiſpanicum.

Excellentiſſime Domine,

Concilium Status cum ex mandato Parlamenti ſecundo die menſis *Martii* accepto de charta Excellentiæ Veſtræ 17 *Feb.* Commiſſariis hujus Concilii Exhibita deliberationem ſeriam habuerit, in qua Excellentiæ Veſtræ viſum eſt proponere, uti duobus capitibus illic nominatis quaſi præviis reſponderetur, reſponſum hoc Excellentiæ Veſtræ reddendum cenſet.

Parlamentum, ubi ad ea reſpondit quæ ab Excellentiâ Veſtrâ cum primum audiretur propoſita ſunt, tum etiam in iis literis quas ad Sereniſſimum Hiſpaniarum Regem ſcripſit, quàm ſibi grata quamque accepta illa fuerit amicitia, uſuſque mutuus qui & ab illius Regia Majeſtate

& à

& à vobis ejus nomine oblatus eſt, quam denique deliberatum ſibi fuerit parem amicitiam quod ad ſe attinet pariaque officia reddere uberius declaravit.

Exinde viſum Veſtræ Excellentiæ cum primum audita in Concilio eſt Decembris 19 ſtyli veteris, huic Concilio proponere, veluti rationem quandam auſpicandæ arctioris hujus Amicitiæ, cujus facta tum à vobis mentio erat, uti certi ex ſuo corpore nominarentur qui ea quæ attuliſſet Excellentia. Veſtra audirent, iis perpenſis de eorum utilitate ad Concilium referre quam primum poſſint, Cui veſtro poſtulato ut ſatisfieret certos ex ſuo numero Concilium nominavit, qui Excellentiam Veſtram convenirent, quod & proinde factum eſt eorumque loco quæ proponenda expectabantur, Chartam illam ſupradictam congreſſio ea protulit, ad quam reſponſum hoc Concilii eſt.

Cum Parlamentum ea declaraverit, Veſtraque Excellentia progreſſum eum fecerit qui ſupradictus eſt, paratos nos eſſe, cum Excellentia Veſtra in colloquium venire iis de rebus quas Domini regis Veſtri nomine propoſueritis, tam de amicitia jam pridem inita, quam de arctiore ineunda, aut ſi quid à nobis hujus Reipub. nomine in medium proferetur; cumque ad ſingula ventum erit, ita reſpondebimus, ut par eſt, naturaque rei poſtulabit.

Alba Aula. Martii 21. 1652.

Parlamentum Reipub. Angliæ,

Sereniſſimo Principi

FREDERICO TERTIO

Daniæ Regi &c.

SALUTEM.

Sereniſſime & Potentiſſime Rex,

Literas Veſtræ Majeſtatis undevigeſimo proximi Decembris ad Parlamentum Reipub. Angliæ ab arce regia Haphniæ datas per virum nobilem *Henricum Willemſen Roſenwing de Lyſacker* accepimus, eoque animi affectu quem res illic propoſitæ merentur libentiſſimè perlegimus, Veſtræque Majeſtati perſuaſum hoc eſſe cupimus, eundem animum, eadem veteris amicitiæ commercii, ac neceſſitudinis quæ Angliæ cum Dania per tot annos interceſſit continuandæ & conſervandæ ſtudia quæ in Majeſtate Veſtra ſunt in nobis quoque eſſe; haud neſcientes, quamvis divinæ Providentiæ viſum ſit gentem hanc tàm benignè & placidè reſpicienti receptam apud nos prioris regiminis formam in melius mutare, eaſdem tamen utrinque rationes, eadem in commune commoda, eundem mutuò uſum atque liberum commercium, quæ pactiones priores & fœdera inter utramque nationem pepererunt, etiamnum durare vimque prio-

priorem obtinere, utraſque etiam obligare ut communem dent Operam Fœdera illa quàm utiliſſima ſibi mutuo reddendo ut amicitiam quoque propriorem ac ſtabiliorem indies reddant; Cumque Veſtræ Majeſtati placuerit ea perſequi conſilia quæ in literis veſtris regiis ſcripta ſunt, Parlamentum eadem amplecti cum alacritate omni ac fide paratum erit, eaque omnia pro virili ſuâ parte conferre quæ illum ad finem conducere arbitrabuntur; Sibique perſuadent, Majeſtatem Veſtram hac de cauſa, ea itidem conſilia capturum eſſe ad hancRempub. ſpectantia (cui etiam proviſum pactis prioribus eſt;) quæ ad haſce res facere poſſint ab Majeſtate Veſtra nobis tàm cupientibus propoſitas. Parlamentum interea Majeſtati Veſtræ ac populo fœlicitatem proſperaque omnia precatur.

Datis Weſtmonaſterio die Aprilis anno Dom. 1652.

Sub Sigillo Parlamenti ſubſcripſit ejus n*l*omine atque authoritate

Proocutor Parlamenti Reipub. Angliæ.

Digitized by Google

Parlamentum Reipub. Angliæ
Illuſtribus & magnificis
Hanſeaticarum Civitatum Proconſulibus ac Senatoribus,

SALUTEM.

Ampliſſimi magnifici & ſpectabiles Viri, amici chariſſimi,

PArlamentum Reipubl. Angliæ literas veſtras ſexto decimo *Januarii* proximè elapſi datas, perque veſtrum publicum Miniſtrum *Leonem ab Aiſema* allatas accepit atque perlegit, eumque ex earum authoritate audivit, qui & veſtrarum Civitatum erga hanc Rempub. propenſum & amicum animum expoſuit & antiqua illa inter eaſdem amicitia ut porrò maneat petivit. *Parlamentum* itaque pro ſe teſtatur atque confirmat pergratum ſibi eſſe, priſtinam illam amicitiam ac neceſſitudinem quæ huic Genti cum illis Civitatibus interceſſit & renovari ratamque permanere, ſeque fore paratum quâvis occaſione commodùm oblatâ quod verbis in ſe recipit id reipsâ ſolidè præſtare, eâdemque fide & integritate antiqui illi amici & fœderati ſui ut ſecum agant expectat: quæ autem prætereà Reſidens veſter ſpeciatim in mandatis habuit, cum ea ad *Concilium Statûs* integra à nobis remiſſa

miſſa fuerint, quæque propoſuiſſet ibidem conſultata, Reſponſum illic atque tranſactum cum eo ita fuit, prout quidque maximè cum æqualitate & ratione conſentire viſum eſt, quod & Reſidens Veſter renunciare ad vos poterit: cujus prudentia & ſpectata probitas collata in eum à vobis publici muneris notâ dignum prædicat.

Datis Weſtmonaſterio die
Aprilis ann. Dom. 1652.

Sub Sigillo Parlamenti ſubſcripſi ejuſque nomine & Authoritate

Prolocutor Parlamenti Reipub. Angliæ.

Parlamentum

REIPUB. ANGLIÆ

Illuſtri & Magnifico Civitatis Hamburgenſis Senatui

SALUTEM.

Ampliſſimi Magnifici & Spectabiles Viri, Amici chariſſimi.

P*Arlamentum Reipub. Angliæ*, literas veſtras quinto decimo Januarii proxime elapſi Hamburgo datas, perque nobilem Virum Dominum *Leonem ab Aiſema* veſtrum & cæterarum civitatum Hanſeaticarum Reſidentem allatas

accepit atque perlegit, eumque ex earum authoritate audivit, & quæ amplius ab veſtra Civitate mandata ſpeciatim habuit, de iis ad *Concilium Status* remiſit, quibus ut exciperent quæ ab eo proponerentur, deque iis quæ juſta & æqua viderentur, cum eo quàm primum tranſigerent, authores fuimus; quod etiam exinde factum eſt. Utque Parlamentum earum rerum quæ à vobis afferentur debitam rationem ſemper ſe eſſe habiturum oſtendit, ſuumque erga veſtram civitatem ſingulare ſtudium, miſſo illuc Reſidente ſuo, ibique manere juſſo, teſtatum reddidit; ita viciſſim expectat & meritò quidem poſtulat à vobis æqua reddi iis in rebus quæ hujus Reipub. ex uſu, ab ſuo dicto Reſidente ſuoque nomine veſtræ civitati, antiquitùs amicæ nobis & fœderatæ, vel jam expoſita vel in poſterum exponenda erunt.

Weſtmonaſterio. Dat. die
Aprilis anno Dom. 1652.

Sub ſigillo Parlamenti ſubſcripſit ejus nomine atque authoritate

Prolocutor Parlamenti Reipub. Angliæ.

Con-

Concilium Status Reipublicæ Angliæ
Sereniſſimo Principi
D. FERDINANDO SECUNDO
Magno Duci Hetruriæ

SALUTEM.

CONCILIUM *Status* cum à *Carolo Longlando* qui in Portu Celſitudinis Veſtræ *Liburnenſi*, mercatorum Anglicorum negotia procurat, certius per literas fieret quatuordecim Naves præſidiarias Fœderatorum *Belgarum* in eum Portum nuper veniſſe, qui naves Anglorum in ipſo Portu veſtro aut incenſuros ſe eſſe aut depreſſuros minati palam ſunt, Veſtramque Serenitatem cujus fidem atque opem Angliæ Mercatores ibi commorantes imploraverant, *Liburnenſis* Præſidii præfecto mandaſſe, uti illis Anglorum navibus auxilio eſſet, ſui muneris atque officii judicavit eſſe, uti Celſitudinem Veſtram certiorem faceret, quàm huic Reipublicæ gratiſſima ſit benevolentia illa atque tutela quam mercatoribus Anglis tam benignè præbuiſtis, Veſtræque Celſitudini promittit atque in ſe recipit manſuram apud ſe in omne tempus hujus benè meriti gratiam, paratumque ſe omni occaſione fore parem amicitiam pariaque officia veſtro Populo reipsa præſtare, omniaque facere quæ conſervandæ inter hanc

hanc Gentem atque Veſtram ſolitæ benevolentiæ, atque commercio poſſint conducere. Cumque naves Fœderatarum *Belgii* Provinciarum inter ipſa de Fœdere Colloquia á ſemetipſis oblata in Claſſem noſtram ſumma cum perfidia non ſolùm in ipſius Stationibus hoſtilia inceptaverint (quo in facinore DEUS, tanquam arbiter juſtiſſimus, adverſum ſe illis atque infenſum oſtendit) verùm etiam in exterorum portubus naves mercatorum noſtrorum capere aut demergere conatæ ſint, neceſſarium etiam cenſuimus Scriptum hoc Parlamenti Reipublicæ Angliæ ad Celſitudinem Veſtram unà mittere; cujus emittendi occaſionem dedêre Controverſiæ inter hanc Rempub. & *Belgii* Provincias in præſentiâ coortæ. Ex quo Celſitudo Veſtra facilè perſpiciat, quàm iniqua, quam contra fas omne atque jus Gentium facta illius Populi in hanc Rempub. extiterint, & quàm ex animo Parlamentum ſtuduerit publicæ Pacis causâ amicitiam eorum & ſocietatem priſtinam retinuiſſe.

Datis ab Alba Aula
Julii 29. 1652.

Subſcripſit Concilii Nomine atque Authoritate

Concilii Præſes.

Ex-

AD LEGATUM HISPANICUM.

Excellentiſſime Domine,

C*Oncilium Status*, deliberatione habitâ de illa chartula quam 27 *May* / 6 *Juny* 1652. ab Excellentia Veſtra accepit, tum etiam de illa quam in *Concilio Status* cum audiretur 6/16 hujus menſis Veſtra exhibuit Excellentia, ad binas illas chartulas Reſponſum hoc reddit, Parlamentum Reipubl. Angliæ firmam amicitiam bonamque pacem, quæ huic Reipub. eſt cum Hiſpaniarum Regia Majeſtate conſervandi percupidum, ex quo idem primùm Regis prædicti animum eôdem inclinare Excellentia Veſtra ſignificavit, paratum ſemper fuiſſe eam utriuſque gentis bono quam maximè firmare ac ſtabilire. Idque Concilium Status Parlamenti nomine atque mandato ſuis chartulis aliquoties Excellentiæ Veſtræ demonſtravit; & ſpeciatim, prout Excellentia Veſtra petiverat, Commiſſarios delegit, quæ & Excellentiam Veſtram convenirent, ab eaque acciperent, quæ ad prædictum finem conducentia proponerentur; quo in conventu eorum loco proponendorum viſum eſt vobis generatìm quædam, quaſi futuro prævia colloquio, exhibere, de quibus Concilio videbatur, Parlamentum qui ſuus eſſet ſenſus chartis prioribus planum feciſſe: tamen quo cumulatiùs ſatisfieret, utque Excellentiæ Veſtræ nequa dubitatio reſtaret iis de rebus quæ tum propoſuerat, Concilium in ea chartula

quæ

quæ $\frac{31 \text{ Martii}}{10 \text{ Aprilis}}$ data eſt paratum ſe eſſe oſtendit cum Excellentia Veſtra in Colloquium venire iis de rebus quæ à parte Regiæ Majeſtatis prædictæ in mandatis haberet tàm de priſtina amicitia quàm de actione futura, de iis etiam quæ à nobis hujus Reipub. nomine exhiberentur; cumque ad ſingula veniretur ea, quæ par eſſet, reſque poſtularet, reſponſa dare: ad quæ viſum eſt Excellentiæ Veſtræ nihilum reſpondere neque per duos pene menſes in ea re ulterius progredi. Veſtramque chartulam $\frac{27 \text{ Maii}}{6 \text{ Junii}}$ 1652. datam Concilium ex eo tempore primam ab Excellentia Veſtra accepit, in eaque hoc ſolum proponitis, uti pacis atque fœderis articuli inter *Carolum Regem* nuperum veſtrumque Dominum $\frac{6}{16}$ *Novembris* 1630. pacti denuò percurrantur, utque ejus capita quæque vel amplificentur vel immutentur pro temporum & rerum alio nunc Statu, necnon regendæ Reipublicæ formâ immutata, quod cum nihil amplius eſſet, quàm quod & nos in prædicta noſtrâ chartula $\frac{31 \text{ Martii}}{10 \text{ Aprilis}}$ ſummatim atque dilucidè ſignificaveramus, expectabat Concilium quoſdam ſpeciatim articulos ex eo fœdere ab Excellentia Veſtra propoſitum iri cum ea amplificatione iiſque mutationibus quarum facitis mentionem, cum alioqui nobis impoſſible ſit ullum aliud reſponſum hac de re dare quàm quod jam dedimus. Verùm cum Excellentia Veſtra ex charta ſua noviſſima dilationem in

nos

nos conferre videatur, Concilium idcircò chartulam Veſtram prædictam 27 May / 6 Juny datam quodque in ea propoſitum erat denuò inſpexit, ſeque de eo quod illic eſt propoſitum, priore illâ chartulâ Excellentiæ Veſtræ plenè ſatisfeciſſe arbitratur, cui & hoc ſolum poteſt adjicere, ſe, cum Excellentiæ Veſtræ videbitur, vel ex fœderibus jam factis vel alio quovis modo ejuſmodi ferre conditiones quæ ad præſentem rerum ac temporum Statum erunt accommodatæ, quibus à parte Veſtra fundari amicitiam vultis, ea vobis reſponſa exinde redditurum quæ ab ſe ad ea reddi æquum erit, quæque Parlamentum in eodem perſeverare ſtudio teſtentur. illibatam atque firmam cum rege veſtro Domino amicitiam conſervandis. Eaque ut augeſcat etiam, Parlamentum omnem honeſtam ſeque dignam operam pro ſe quidem dabit.

Concilium præterea ſui officii ducit eſſe, Excellentiam Veſtram illius noſtræ chartulæ Januarii 30. 1651. ad vos datæ admoneri, cui cum Excellentia Veſtra reſponſum nondum dederit, inſtamus proinde atque expectamus ut Parlamento, de qua illic re facta mentio eſt, ſatisfactio detur.

Reſpon-

Reſponſum Concilii Status *ad Replicatorum Dominorum Legatorum Extraordinariorum ſereniſſimi* Regis Daniæ *&* Norwegiæ *Commiſſariis Concilii traditam ad Reſponſum illud qnod reddidit Concilium ad quatuordecim eorum poſtulationes.*

PRædictis Dominis Legatis ut ſatisfiat de reſponſa Concilii ad quintum, ſextum, ſeptimum, octavum, & nonum articulum, aſſentitur Concilium huic ſequenti clauſulæ ſuo reſponſorum fine adjiciendæ. Videlicet, Præter illas Colonias, inſulas, portus & loca in partis alterutrius ditione, ad quæ loca ne quis negotiandi aut commercii habendi causa accedat, lege cautum eſt, niſi impetrata prius ejus partis Licentia ſpeciali ad quam illa Colonia, Inſula, portus, aut loca pertinuerint.

Receptio cujuſquam in navem quæ in flumina, portus, aut ſinus alterutrius partis compulſa erit navem illam ulli exhibendæ moleſtiæ aut perſcrutationi ex reſponſo Concilii ad articulum undecimum obnoxiam non faciet, quemadmodum prædicti Domini Legati in replicatione ſua videntur intellexiſſe, præterquam ubi illa receptio contra Leges, Statuta, aut morem illius loci eſt, in quo illa navis portum capeſſerit, qua in re videtur Concilio nihil

nihil ſtatui quod durius ſit, ſed quod utriuſque Reipub. Saluti ſit æquè conducibile.

Quod ad probandum cujusnam propriè naves & bona illa erunt quæ in naufragio ejici acciderint, Concilium exiſtimat neceſſe eſſe jusjurandum dari in illis curiis quæ ad hujuſmodi cauſas aut jam ſunt conſtitutæ aut erunt conſtituendæ, ubi qui illa ſibi vendicant audiri ſinguli poſſint & cujuſque jus cognoſci ac dijudicari, quod ſcriptis teſtimoniis, quæ vulgo *Certificata* nuncupantur, tam clarè atque diſtinctè fieri non poteſt, unde multi ſcrupuli ac dubitationes exiſtere poterunt, multæ etiam fraudes ac doli in illud genus probationis irrepere, quod ne eveniat utriuſque partis intereſt providere. Concilium etiam æquum eſſe arbitratur, definiri certum tempus ante quod tempus qui juſtum earum rerum dominum ſe eſſe non probaverit, excludetur ad evitandas ſine fine lites. Quod autem ad modum venundandi ea bona quæ ejecta in naufragio facile corrumpuntur, viſum eſt Concilio eum modum proponere qui ad lucernam dicitur, ut qui ſit modus maximè probabilis verum bonorum pretium eliciendi ad dominorum emolumentum; tamen ſi prædicti Domini Legati inventam aliam rationem attulerint quæ huic fini magis conducere videbitur, per Concilium non ſtabit quo minus id fiat quod æquum erit: neque intelligitur ob hanc rem huic Tractationi moram afferendi occaſio ulla præbeatur.

Quod autem ad eorum ſupplicium qui propoſitum

poſitum fœdus ruperint, Concilium id adjecit, cujus in reſponſo ſuo ad articulum quartum decimum fit mentio ad majorem ejus articuli efficaciam ipſumque fœdus eò firmius atque diuturnius reddendum.

Ad clauſulam Articuli quarti decimi extremam quod attinet reſpondere, non expedire cenſemus illis fœderibus ac Societatibus, quarum in prædictis reſponſis facta eſt mentio, quæque generatim duntaxat proponuntur aſſenſum noſtrum exhibere antequam quales illæ ſint, exploratius nobis fuerit, de quibus cum Excellentiis Veſtris viſum erit Concilium certius facere, reſponſum expreſſus ad id reddere poterimus.

Replicatio Concilii Status ad reſponſum prædictorum Dominorum Legatorum quod ad ſenos articulos à prædicto Concilio nomine Reipub. Angliæ *exhibitos eſt redditum.*

CONcilium, inſpectis prædictorum dominorum Legatorum diplomatis quibus collata in eos poteſtas eſt tranſigendi cum *Parlamento* aut ejus Commiſſariis de iis omnibus quæ tranſigi expediverit fœderaque vetuſta renovandi novaque jungendi, exiſtimabat quidem prædictos dominos Legatos ea authoritate eſſe præditos ut & reſponſa dare poſſent, & omnia tranſigere tam quæ à parte hujus Reipub. quam

quæ

Digitized by Google

quæ à parte *Regis Daniæ* & *Norwegiæ* ferrentur, adeoque reſponſa quæ prædictis Dominis Legatis ad primam, ſecundam, tertiam & quintam Concilii poſtulationem dare libuit haud expectabat, quo factum erit ut huic præſenti tractationi neceſſario more afferatur cum & in ſe æquiſſimum ſit & in Concilio deliberatum fœdus integrum tractando ſimul complecti tam de iis quæ ad hanc *Rempub* quam quæ ad Regna *Daniæ* & *Norwegiæ* ſpectant. Quapropter Concilium enixè flagitat ut Excellentiæ Veſtræ reſpondere ad prædictum noſtrum primum, ſecundum, tertium, & quintum poſtulatum velint.

Ad quartum articulum de portoriis *Gluckſtadii* cum ea jam antiquata ſint, quemadmodum Excellentiæ Veſtræ in reſponſo meminerunt, inſtat Concilium uti eorum illa antiquatio etiam per hoc fœdus rata habeatur, ne forte in poſterum revocentur.

Quod ad ſextum articulum, qui de pyratica eſt, eum quidem inſeruit Concilium ut qui ad utriuſque commoda æquè pertineret & ad commercium in commune ſtabiliendum quod à pyratis atque prædonibus perquàm turbatur utque interrumpitur; cumque reſponſum Dominorum Legatorum de hoc articulo ad hoſtes tantùm referatur, mentionem Piratarum nullam faciat, Concilium idcirco expreſſius reſponſum ad id petit.

Cumque prædicti Domini Legati in ſua replicatione ad reſponſum Concilii & decimum

ſuum

Digitized by Google

ſuum articulum, & ad eum Concilii reſponſum prætermiſerint, Concilio neceſſarium viſum eſt prioribus ſuis poſtulatis ſequentem hunc articulum adjungere.

Populum & incolas Reipub. Angliæ qui negotia aut commercium per ulla regna, regiones, aut ditionem *Regis Daniæ* & *Norwegiæ* habuerint portorii, tributi, cenſus, vectigalis aut ſtipendii cujuſvis plus in poſterum non ſolvere aut alio quovis modo atque populus fœderatarum *Belgii* Provinciarum, aliave quævis natio externa minimum illic ſolvens mercaturamque faciens, ſi ſolvit aut ſolutura eſt, parique frui & æquè amplâ libertate privilegiis & immunitatibus, cum in adventu, tum in reditu & quamdiu illic commorabuntur, in piſcatu etiam, mercatura, atque alio quocunque modo, quo ullius exteræ gentis populus in prædictis regnis totaque ditione dicti *Regis Daniæ* & *Norwegiæ* fruitur aut frui queat; quibus itidem privilegiis populares *Regis Daniæ* & *Norwegiæ* per omnes Provincias ac ditionem *Reipublicæ Angliæ* pariter fruentur.

Con-

Digitized by Google

Concilium Status Reipub. Augliæ
Sereniſſimo Principi
Dº. FERDINANDO SECUNDO,
Magno Duci Hetruriæ,

SALUTEM.

Sereniſſime Princeps, *Amice Chariſſime*,

CONCILIUM *Status*, cognito tàm per Oratorem Celſitudinis Veſtræ hìc commorantem, quam per *Carolum Longlandum* Mercatorum Anglicorum negotia *Liburni* procurantem, quanta cum benevolentia ac fide Celſitudo Veſtra navium Anglicarum in *Liburnenſem* portum ſe recipientium tutelam ſuſceperit, contra *Belgarum* naves prædatorias exitium illis atque direptionem minitantes, literis undetrigeſimo Julii datis (quas ad Celſitudinem Veſtram, jamdudum perveniſſe ſperat) ſignificavit quàm id ſibi gratum acceptumque accidiſſet, eodemque tempore ſcriptum Parlamenti Reipublicæ *Angliæ* de controverſiis inter hanc *Rempub.* & *Fæderatas Belgii Provincias* in præſentia exortis ad Serenitatem veſtram unà miſit. Cumque rurſus per eundem *Carolum Longlandum* Concilium intellexerit, quæ ulterius mandata dederit Celſitudo Veſtra de incolumitate atque tutela navibus *Anglicis* præſtanda, etiam *Belgis*, ne id fieret, importunè contra nitentibus, ne

hanc quidem occaſionem pretereundam eſſe cenſuit, ſignificandi rurſus Celſitudini Veſtræ ſe veſtram juſtitiam & ſingularem in tutandis navibus ſuis conſtantiam cum plurimi facere tum ſibi etiam gratiſſimam habere. Quod cum ſolidæ amicitiæ ſtudiique veſtri in hanc rempub. haud leve inducium ſit, perſuadere ſibi poterit Celſitudo Veſtra paria officia atque ſtudia in nobis erga Veſtram Celſitudinem nunquam ſe eſſe deſideraturam. Quæque declarare poſſint quàm nobis deliberatum ſit eam amicitiam quæ huic Reipub. cum Veſtra Serenitate eſt, quam conſtantiſſimè atque diutiſſimè pro virili noſtra parte conſervare. Nos Interim navibus noſtris omnibus, quæ veſtros portus intraverint diſertis verbis mandavimus, ut ſalutationes exploſione tormentorum conſuetas, omnemque honorem debitum veſtræ Celſitudini exhibere meminerint.

Datis Alba Aula Septemb. 1652.

Et Concilii Sigillo deinde conſignandis ſubſcripſit

Concilii Præſes.

Ad Legatum Hiſpanicum ALPHONSUM de CARDENAS.

Excellentiſſime Domine,

LIteræ *Excellentiæ Veſtræ* $\frac{5}{15}$ *Novemb.* 1652. datæ, & à Secretatio veſtro *Novemb.* 8. redditæ unà cum duobus libellis ſupplicibus ſimul

ſimul involutis in Concilio recitatæ ſunt de navibus nimirùm *Samſone* & *San Salvadore* vulgò nominatis, ad quas Concilium reſponſum hoc reddit, Navem Anglicam præſidiariam, cum in prædictas naves non in *Dunis*, ut ſcribit Excellentia Veſtra, ſed in alto incidiſſet, tanquam hoſtium navem prædæ habitam in portum adduxiſſe; curiamque Ammiralatûs ad quam propriè de cauſis hujuſmodi attinet cognoſcere illius cauſæ cognitionem pro jure ſibi ſumpſiſſe; ubi ſinguli partis utriuſque quorum id intereſt ampliter & liberè audientur, juſque ſuum quiſque obtinebit: veſtræ porrò Excellentiæ rogatum ad illius Curiæ judices miſimus quo certiùs intelligamus quouſque iis de navibus in judicio proceſſerint. Quod ſimul ac nobis compertum erit ea dari mandata hâc de re curabimus quæ & æquum erit, & eâ dignum amicitiâ quæ huic Reipublicæ cum Rege veſtro intercedit, nec minùs confidimus Regiam ejus Majeſtatem minimè paſſurum eſſe hujus Reipublicæ hoſtium bona ſub nomine ejus ſubjectorum elabi aut deliteſcere.

Subſcripſit & Concilii Sigillum
apponendum curavit
GUILIELMUS MASHAM.
Concilii Præſes.

Datis ab Albâ Aulâ 11. *Novemb. An. Dom.* 1652.

LEGATO HISPANIENSI

Excellentiſſime Domine,

ALlatum nuper ad Concilium eſt ab Navarcho noſtro *Badileo* navium hujus Reipub. ad *Gaditanum* mare Præfecto, ſe cum tribus aliis navibus præſidiariis poſtquam undecim Belgicarum impetum continuato bidui certamine ſuſtinuiſſet, ad portum *Longonem* vulgò dictum ad ſarcienda quædam in eo prælio accepta incommoda, eaſque res comparandas quæ ſibi ad pugnam opus eſſent, in portum *Longonem* vulgò dictum ſe recepiſſe, ubi ejus loci Præfectus in eum cæteraſque ſub ejus ductu naves omnia & juſtiſſimi & humaniſſimi ſimul Viri officia implevit; cumque is locus in ditione Sereniſſimi Regis Hiſpaniarum ſit, Concilium certè ſingularem præſidii illius ſingularem humanitatem reipsâ cognitam arctioris amicitiæ mutuæ tàm auſpicatò cœptæ fructum uberem eſſe exiſtimat; ſuique adeò officii ducit eſſe, ob acceptum tam opportunò beneficium ejus *Majeſtati* gratias agere, veſtramque rogat Excellentiam ut hoc *Regi ſuo* ſereniſſimo velit primo quoque tempore ſignificare, eique perſuaſum reddere *Parlamentum Reipub. Angliæ* paratum ſemper fore paria amicitiæ atque humanitatis

Digitized by Google

manitatis officia oblatâ quâvis occaſione referre.

Dat. Weſtmonaſterio 11. *Novemb.*
An. Dom. 1652.

Subſcripſit & Concilii Sigillum apponendum curavit

GUILIELMUS MASHAM
Concilii Præſes.

Parlamentum Reipublicæ Angliæ,

Sereniſſimo Principi

D° FERDINANDO SECUNDO

Magno Duci Hetruriæ,

SALUTEM.

Sereniſſime Princeps Amice Chariſſime,

PArlamentum Reipub. Angliæ literas veſtræ Celſitudinis *Auguſti* ſeptimo decimo, Florentiâ datas accepit: in quibus de reſtitutione navis cujuſdam agitur oryzâ onuſtæ, quæ navis à capitaneo *Cardio Liburnienſi* vendicatur. Et quamvis in noſtrâ Ammiralatûs curiâ contra prædictum *Cardium* in ea causa ſententia Judicum lata jam ſit, & apud Delegatos provocatio tum penderet, tamen cum hoc Celſitudo veſtra petat, Parlamentum, quo tam amici Principis benevolentiam ac neceſſitudinem quanti faciat teſti-

teſtificari poſſit ; mandavit quibus curæ ea res eſt, ut navis illa cum oryzâ, vel ſaltem ejus juſtum pretium prædicto Capitaneo *Cardio* reddatur; cujus mandati fructum procurator ejus apud nos re ipsâ jam percepit. Et quemadmodum Celſitudo veſtra ſuum navibus Anglorum in portu *Liburnienſi* patrocinium atque tutelam benignè præbendo Parlamentum ſibi magnoperè devinxit (cujus rei geſtæ narratio tam ab Oratore hîc veſtro, quàm à *Carolo Longland* mercatorum noſtrorum illic procuratore, delata nuper ad nos eſt) ita Parlamentum ſummo viciſſim ſtudio dabit operam, quotieſcunque occaſio dabitur, ut ſua omnia ſinceræ amicitiæ atque benevolentiæ officia in Celſitudinem veſtram ſolidè conſtare poſſint; quam adeò divinæ benignitati atque tutelæ commendatiſſimam vult eſſe.

Datis Weſtmonaſterie die
Novemb. 1652.

Subſcripſit & Sigillum Reipub. apponendum curavit

Prolocutor Parlamenti Reipub. Angliæ.

Par-

Parlamentum Reipub. Angliæ

Sereniſſimo & potentiſſimo Principi

DANIÆ REGI &c.

Sereniſſimo & potentiſſimo Rex,

P*Arlamentum Reipub. Angliæ* poſtquam accepit ab illius Claſſis Præfecto quæ nuper ad *Hafniam* Majeſtatis Veſtræ portum miſſa eſt, ut navibus Mercatorum noſtrorum inde redeuntibus domum præſidio eſſet; prædictis navibus permiſſum non eſſe ſecum diſcedere; verùm illic Majeſtatis Veſtræ juſſu retineri; productis etiam ab eo literis Regis veſtram ea in re ſententiam declarantibus, negat explicatas in iis literis rationes cur naves illæ retineantur ulla in parte ſibi ſatisfacere; ut igitur in re tanti planè momenti quæque ad proſperum utriuſque Gentis Statum tantoperè conducit ſequuturo fortaſſe majori cuipiam incommodo maturiùs occurratur, mittit *Parlamentum* Virum illuſtriſſimum & ſpectatæ fidei *Richardum Bradshaw Armigerum*, *Hamburgi* Oratorem, qui itidem ad Majeſtatem Veſtram Oratoris munus impleat, cum iis diſertè mandatis, ut de prædicto Negotio agat: Veſtramque adeò rogamus Majeſtatem eidem velit Viro & aurem benignam & fidem amplam perhibere, quicquid ſuper hoc negotio Veſtræ Majeſtati noſtro nomine propo-

ſuerit: quam Nos divinæ Tutelæ & Providentiæ commendatam volumus.

Datis Weſtmonaſterio 6. die Novemb. An. Dom 1652.

Sub Sigillo Parlamenti ejuſque Nomine atque Authoritate ſubſcripſit

Prolocutor Parlamenti Reipublicæ Angliæ.

Parlamentum Reipub. Angliæ

Sereniſſimo Principi

VENETIARUM DUCI

SALUTEM.

P*Arlamentum Reipub. Angliæ* literas Celſitudinis veſtræ *primo Junii* 1652. datas per *Laurentium Palutium* accepit, ex quibus cum & veſtrum, & Senatus propenſum in hanc Rempublicam animum proſpiciat, occaſionem hanc ſuum viciſſim erga Sereniſſimam Rempublicam *Venetam* ſingulare ſtudium ac benevolentiam declarandi, libentir arripuit, quam & re ipſa idque ex animo, demonſtrare quoties uſus venerit, haudquaquam gravabitur, cui & omnes vel conſervandæ vel etiam augendæ amicitiæ uſuſque mutui rationes in medium allatæ erunt itidem acceptiſſimæ, veſtræque adeò Celſitudini

& Rei-

Digitized by Google

& Reipublicæ Sereniſſimæ fauſta omnia ac proſpera exoptat atque præcatur.

Datis Weſtmonaſterio die
Decemb. An. Dom. 1652.

Subſcripſit & Parlamenti Sigillum imponendum curavit

Prolocutor Parlamenti Reipub. Angliæ.

Parlamentum Reipub. Angliæ
Sereniſſimo Principi
FERDINANDO SECUNDO
Hetruriæ Magno Duci,

SALUTEM.

CUm *Parlamentum Reipub. Angliæ* antehac ſuis Navarchiis atque Præfectis navium ad loca ſub veſtræ Celſitudinis ditione appellentibus, etiam atque etiam mandaverit, ut ſe pacatè atque modeſtè gererent, eaque qua decet obſervantia erga Principem Sereniſſimum cujus hæc Reſpub. & conſervare amicitiam tantoperè ſtudeat, & tantis beneficiis affecta ſit, prorſus inopinatum ſibi quidem accidit, quod à Navarcho *Appletono* in *Liburnenſi* portu inſolentiùs factum eſſe accepit; eum nimirum ab eo vigili dum in moleſtationem ageret, vim attuliſſe, idque tum contra fidem atque obſequium huic

Reipublicæ ab eo debitum, tum contra obſervantiam atque honorem qui veſtræ Celſitudini ſuâ in ditione jure optimo debetur: quam rem totam ſicuti geſta eſt, ex literis veſtris 7. & 9. *Decembris Florentiâ* datis Parlamentum intellexit; uberiùs etiam ſpectatiſſimum virum *Almericum Salvettum*, veſtrum hic Reſidentem; Atque veſtræ Celſitudinis honorem qui hâc in re agi videtur, uſque adeò ſibi commendatum habet, ut Concilio Status id negotii dederit, uti literas Navarcho *Appletono* quam primum ſcribendas curaret, quibus is terreſtri itinere confeſtim huc advolare juberetur, inſoliti hujus facti & extraordinarii rationem redditurus (quarum exemplum literarum his inclusum unà mittitur) qui ubi advenerit & facti poſtulabitur, de eo id ſtatutum iri pollicemur, quod teſtificari poſſit ſe veſtri juris violationam haud minùs moleſte ferre, quam ſi ipſum jus ſuum violaretur. Quidetiam de nave dictâ *Phœnice Liburni* recuperata conſultatione habita, quæ res à Celſitudine veſtra nec non ab Oratore ſuo narratur atque urgetur, contra datam à Navarcho *Appletono* fidem fuiſſe, quâ obſtrictus erat ne *Hollandos* intra conſpectum portus aut laternæ adoriretur, veſtramque Celſitudinem ea fiducia nixam, *Hollandis* fide datâ de incolumitate promiſiſſe, debere proinde eorum ſatisfactioni proſpicere, quibus veſtrâ ſub fide damnum datum eſt, Parlamentum ab Excellentiâ veſtrâ petit, ut hoc ſibi perſuaſum habeat, hanc rem, quemadmodum ſine ſuo con-

Digitized by Google

conſilio aut mandato eſt geſta, ita hoc etiam ab ſuâ voluntate ac mente longiſſimè abeſſe ut Celſitudo veſtra ullo incommodo aut honoris imminutione ex illo facto afficiatur: quin imò ſe operam daturum, ut vobis ſatisfaciendi aliqua ratio ineatur, prout ſibi quæſtione habitâ de re tota conſtiterit: quam ut pleniùs intelligere poſſit, ipſum Navarchum *Appletonum* ab ſe audiri neceſſarium eſſe judicat; qui & eâdem fide obſtrictus erat, & ab Excellentiâ veſtrâ creditur, ejuſdem violationi ſaltèm aſſenſiſſe; præſertim cum is tam brevi ſit ad nos reverſurus, atque illum poſtquam Parlamentum audiverit, & cum dicto Oratore veſtro rationes amplius contulerit, hâc de re haud exigui ſanè momenti eam ſententiam feret, quæ & æqua erit, ſummæque benevolentiæ quâ celſitudinem veſtram proſequitur conſentanea, collatis denique à vobis in ſe beneficiis haud indigna. De quâ ne interim dubitaret Celſitudo veſtra literis per eundem hunc tabellarium ſtatim miſſis certiorem factam primo quoque tempore volebat; ſeque nullam occaſionem eſſe prætermiſſurum, qua poſſit re ipſa teſtari, veſtram amicitiam quanti faciat.

Datis Weſtmonaſterio 14. *die*
Decembris An. Dom. 1652.

Subſcripſit & Parlamenti Sigillum imprimendum curavit

Prolocutor Parlamenti Reipub. Angliæ.

Concilium Status Reip. Anglicanæ

Sereniſſimo Principi

FREDERICO Hæredi *Norwegiæ* Duci *Slesvici*, *Holſatiæ*, *Starmariæ*, *Ditmarſiæ*, Comiti in *Oldenburgh* & *Delmenhorſt*

SALUTEM.

QUanquam ſapientiſſimo Deo viſum eſt rerum omnium Moderatori clementiſſimo præter illud onus quod nobis cum majoribus noſtris commune impoſuit, ut pro libertate noſtra contra tyrannos honeſtiſſima bella gereremus, iis nos etiam auſpiciis eaque divina ope præ illis inſigniter adjuvare, ut non ſolum civile bellum reſtinguere ſed & cauſas ejus in futurum præcidere, nec-non & hoſtium externorum inopinatos impetus propulſare valuerimus, eundem tamen ſupremi numinis in nos favorem ac benignitatem gratiſſimis quantum poſſumus animis agnoſcentes, non ita rerum noſtrarum ſucceſſibus efferimur, ut non ſingularem potiùs Dei juſtitiam ac providentiam edocti, atque noſmet largiter experti; & bellum omne quantum licet averſemur, & pacem cum omnibus cupidiſſimè amplectamur. Quemadmodum igitur quæ amicitia, quæque fœderum jura nobis-

cum

cum populis quibuſcunque ac Principibus antiqua interceſſêre, ea hactenùs cuiquam nec violavimus priores, nec violata voluimus, ita & Celſitudo veſtra pro vetuſta ſua cum *Anglis* & à majoribus accepta amicitia poterit certiſſima animi perſuaſione de nobis aqua omnia atque amica, & ſibi & ſuis polliceri. Denique ut delata à Celſitudine veſtra nobis ſua ſtudia atque officia plurimi ut par eſt facimus, ita operam dabimus ut neque noſtra ullo tempore vel ſibi vel ſuis deeſſe ſentiat: Veſtramque adeò Celſitudinem Omnipotentiæ numinique Dei Omnipotentis quàm maximè commendatam cupimus.

Datis in Alba Aula die
Julii Ann. 1653.

Subſcripſit & Concilii Sigillum
imprimendum curavit

Concilii Præſes.

COMITI OLDENBURGICO.

Illuſtriſſime Domine,

P*Arlamentum Reipub. Angliæ* plurimam ſalutem ab Amplitudine veſtra officioſiſſimè atque humaniſſimè ſibi dictam, per *Hermannum Mylium*, Juriſconſultum Deputatum & Conſiliarium veſtrum accepit: qui & fauſta omnia Parlamento reique *Angliæ* veſtro nomine precatus eſt, & hujus Reipub. amicitiam ut

vobis ſarta tecta permaneret ſimul expetivit: literas etiam liberi commeatus, quibus veſtræ ditionis populus eò tutiùs negotiaretur, navigaret, & commercia exerceret, nec non & noſtra ad Publicos foris Miniſtros mandata uti Amplitudini veſtræ rebuſque veſtris, ſuis officiis atque conſiliis opitularentur, idem à nobis petivit. Nos & petitis hiſce libenter annuimus, & cùm amicitiam, tùm etiam literas illas expetitas, illaque ad Miniſtros Publicos mandata ſub Parlamenti ſigillo conceſſimus. Et quanquam aliquot jam menſes abierunt, ex quo Veſter Publicus Miniſter ad nos primum acceſſit, ea tamen dilatio neque ex eo orta eſt, quo nos petitiôni, Amplitudinis Veſtræ nomine factæ, aſſentiri gravaremur, neque quo Veſter Deputatus nos aſſiduè ſollicitare, ullo tempore deſtiterit, (qui certe omni cum diligentia, nec non officioſa ſimul inſtantia, ut confecto negotio, compos voti dimitteretur, quotidiè nos efflagitavit) verùm ex eo ſolùm accidit, quòd maxima quidem & graviſſima Reipub. negotia, quæque ad eam vehementer pertinere aut agitarentur per hoc totum fere tempus, aut tranſigerentur. Qua de re dignitatem veſtram Illuſtriss: certiorem faciendam eſſe cenſuimus, ut ne quis dilationem hanc ſecùs interpretando, gravatim aut ægrè impetratum hoc eſſe exiſtimet, quod à Parlamento Reipub. *Angliæ* libentiſſimè conceſſum eſt. Cujus nomine conſignare hæc juſſus eſt

HENRICUS SCOBELL *Clericus Parlam.*

Par-

Parlamentum Reipub. Angliæ

Illuſtribus & Ampliſſimis Conſulibus, Scultetis, Landam. & Senatoribus Cantonum Helvetiæ Evangelicorum, Tigurini, Bernenſis, Glaronenſis, Baſileenſis, Schaffuſienſis, Abbatiſcellani, nec non ejuſdem Religionis Confœderatorum in Rhætia, Genevæ, Sanctogalli, Multuſii & Biennæ, Amicis noſtris chariſſimis

SALUTEM.

LIteras veſtras, *Illuſtres Domini atque Amici Chariſſimi, Decembris* 24. 1652. ad Nos datas accepimus, omni humanitate, benevolentiâ, ſtudioque erga nos noſtramque Rempub. egregio refertas: quodque nobis ſemper majus & antiquius debet eſſe, charitatem fraternam & verè chriſtianam ſpirantes. Deoque imprimis Optimo Maximo gratias agimus, qui vos totque veſtras *Civitates* nobiliſſimas, non tam illis montium clauſtris quàm inſitâ veſtrâ fortitudine, pietate, & prudentiſſimâ æquiſſimâque rerum civilium adminiſtratione, mutuâ denique fœderum fide circumvallatas atque munitas, firmiſſimum univerſis orthodoxis præſidium illis in locis excitavit atque conſtituit: vos deinde, qui par omnem Europam primi fere mortalium poſt invectas ab Aquilone Barbaro-

rum

rum Regum tyrannidos, Deo veſtram virtutem proſperante, libertatem vobis peperiſtis, partam haud minore prudentiâ ac moderatione, tot per annos, illibatam conſervaſtis; de nobis noſtrâque libertate nuper vindicatâ tàm præclarè ſentire, tamque ſinceros Euangelii cultores de noſtro in orthodoxam fidem amore ac ſtudio, tam conſtantèr perſuaderi, id quidem longè nobis gratiſſimum eſt. Quod autem ad pacem nos piè ſanè & affectu, ut nobis eſt perſuaſiſſimum, verè chriſtiano adhortamini, permagnum certè pondus apud nos ea adhortatio habere debet; cum propter ipſam rem, quam ſuadetis, maximè expetendam, tùm propter ſummam etiam authoritatem, quæ Vobis præ cæteris hâc in parte meritò tribuenda eſt, qui inter maximos circumquaque bellorum tumultus, & ipſi ſummam pacem domi foriſque tandiu colitis, & aliis omnibus pacis colendæ ſimul hortatores & exemplum optimum extitiſtis; cùm id denique ſuadeatis, quod nos deditâ operâ, idque haud ſemel, non tam noſtris rationibus, quàm univerſæ rei Euangelicæ proſpicientes, per Legatos alioſque publicos Miniſtros petivimus, amicitiam nimirùm & arctiſſimum fædus cum fœderatis *Belgarum Provinciis* feriendum. Verùm illi (ſive illa perpetuò nobis infeſta, regiis addicta partibus, tyrannidis & ipſa apud ſuos affectatæ comperta *Arauſiana* factio potiùs dicenda eſt) quo pacto Legatos noſtros, non de pace, ſed de fraternâ amicitiâ ac fœdere arctiſſimo venientes accepe-

rint,

rint, quas poſtea belli cauſas præbuerint, ut nos, inter ipſa Legatorum ſuorum de fœdere colloquia, inſtructâ claſſe nihil tale cogitantes, in ipſis navium ſtationibus noſtris, ultrò laceſſerint, ex illo à nobis eâ de re publicè ſcripto, & nunc unà cum hiſce literis ad vos miſſo, abundè intelligetis. Nos autem in id ſedulò incumbimus, Deo benè juvante, quamvis re hactenùs, tàm proſperè geſtâ, ut neque noſtris quicquam viribus aut copiis tribuamus, ſed Uni Omnia Deo, neque ſucceſſibus inſolentèr efferamur: Eundemque animum retinemus conficiendæ juſtæ atque honeſtæ pacis omnes occaſiones amplecti paratiſſimum. Vos interim, *Illuſtres ac præſtantiſſimi Domini*, quibus pium atque præclarum hoc ſtudium eſt, ſolo Evangelico amore impulſis, fratres inter ſe certantes componere atque conciliare, & omni apud homines laude digni, cœleſtis illius pacificorum præmii apud Deum haud dubiè compotes futuri, cujus ſummæ benignitati atque gratiæ vos veſtroſque omnes ex animo commendatos volumus, ſi qua in re vobis uſui eſſe poſſumus, ad omnia cum amicorum tùm fratrum officia promptiſſimi.

Datis Weſtmonaſterio die Octobris
An. Dom. 1653.

Subſcripſit & Parlamenti Sigillum imprimendum curavit.

Prolocutor Parlamenti Reipub. Angliæ.

Le-

Legato Hiſpanico.

Illuſtriſſime Domine,

CUm graves ad nos allatæ eſſent querelæ *Philippi Noelli*, *Joannis Godalli*, & ſocietatis mercatorum in Anglia *Foienſium*, Navem quandam ſuam *Annam Foyenſem* dictam, navem *Anglicum* à ſeſe inſtructam, ſuis mercibus onuſtam, cum domum ſuam ad portum *Foyenſem*, curſum teneret circa Feſtum *Michaelis Archangeli*, à nave quâdam præſidiariâ *Oſtendenſi*, cui præfuit *Eraſmus Bruerus*, oppreſſam injuſtè & ſine cauſa captam fuiſſe, inque ea nautas indignè & barbarè tractatos, Conſilium Status ea de re ad *Marchionem Ledæ* ſcripſit, (quarum literarum exemplar Amplitudini veſtræ unà cum his mittemus) Expectabatque ab eo ſine mora mandatum iri ut ex jure & æquo iſta in re quam primum ageretur. Verùm cum denuò prædictus *Noëllus* unà cum illa ſocietàte graviter queratur; quamvis literæ noſtræ *Marchioni* redditæ fuerint, & mercatores illi, ab eo tempore ſe *Brugas* ad maritimarum cauſarum curiam contulerint, ibique jus ſuum ſuæque cauſæ veritatem probaverint, juſtitiam tamen ſibi denegari, tamque iniquè ſecum agi ut quamvis per tres ampliùs menſes cognitioni matura res fuerit, tamen ab illa curia ſe impetrare non poſſe ut ſententiam tandem ferat; quin navis eorum

Digitized by Google

eorum & bona nihilominus retineantur, ſeque par hanc moram in perſequendo jure ſuo magnos ſumptus feciſſe. Non ignora *Amplitudo Veſtra* & juri Gentium & commercii & amicitiæ, quæ inter Anglos & Flandros eſt, contrarium eſſe, ut navis aliqua *Oſtendenſis* navem aliquam *Anglicam* caperet, ſi quidem mercibus *Anglicis* onuſta *Angliam* petat, quæque ab illo Præfecto in nautas *Anglicos* inhumaniter ac barbarè commiſſa ſunt pœnam gravem mereri. *Concilium* itaque hanc rem Amplitudini veſtræ commendat, petitque ut de ea in *Flandriam* ſcribere velitis, eamque operam primo quoque tempore dare ut ne hoc negotium diutiùs extrahatur ſed uti ea juſtitia fiat, ut prædicta navis & bona, unà cum damnis, ſumptibus & fœnore quæ *Angli* iſti propter illam injuſtam interceptionem ſuſtinuerunt, Authoritate Curiæ maritimæ *Brugenſis*, aut alio modo bono iis reddantur, utque curetur nequa ejuſmodi interceptio deinceps fiat, quin amicitia quæ noſtris hominibus cum *Flandris* intercedit ſine ullâ violatione conſervetur.

Obſignatum nomine & juſſu Concilii Status Parlamenti authoritate conſtituti.

Mar-

Marchioni Ledæ.

Illuſtriſſime Domine,

GRaves ad nos allatæ ſunt querelæ, à *Philippo Noëllo*, & *Joanni Godallo*, & Societate mercatorum *Foyenſium*, de nave quadam ſua, cui nomen *Anna Foienſis*, quæ cum eſſet Navis Anglica, ab illis inſtructa, & ipſorum ſolummodo mercibus onuſta, circiter feſtum *Michaëlis Archangeli* ad portum ſuum renavigans, à nave præſidiaria quæ ad *Oſtendam* pertinebat, cujus erat præfectus *Eraſmus Bruerus*; de improviſo capta fuit. Nuntiatum porrò eſt, *Oſtendenſes*, cum in ſua poteſtate navis eſſet, nautas omnes nimis inhumaniter tractâſſe, accenſo fune digitis admoto, & navis magiſtrum undis immerſiſſe, atque pœne ſuffocaſſe, ut minimè veram ab ipſo confeſſionem extorquerent, de navi atque mercimoniis illis, quaſi Gallorum eſſent. Quod tametſi Magiſter ille cæterique ſocii navis firmiter pernegabant, *Oſtendenſes* tamen, & navim & mercedes in portum ſuum abduxerunt. Hæc in *Curia Navali Angliæ*, inquiſitione factâ, teſtibuſque adhibitis vera eſſe apparuere, ut ex autographis teſtimoniorum quæ cum his literis ſimul miſimus manifeſto liquebit. Cum itaque illa Navis, *Anna Foyenſis* dicta, atque mercimonia omnia peculiariter verè ac propriè ad *Anglos* pertineant,

Digitized by Google

neant, adeo ut nulla cauſa appareat cur *Oſtendenſes* vel illam vel ea vi caperent, multò minùs auferrent navis Magiſtrum, aut ſocietatem tam durè tractarent; cumque ſecundùm leges Nationum arque amicitiam inter *Anglos Flandroſque*, navim illam atque mercimonia reddi oporteat, magnoperè petimus ab Excellentia veſtra, ut jus ſuum *Anglicani* maturè obtineant, atque illis ſatisfiat qui damnum acceperunt, utque commercium, & Amicitia quæ inter *Anglos Flandroſque* eſt, diù atque firmitèr conſervetur.

Legato Hiſpanico.

P*Arlamentum Reipub. Angliæ* cum intelligat, plurimos ex populo in hâc urbe tàm Excellentiæ veſtræ, quàm aliorum Legatorum & miniſtrorum ab exteris regionibus publicorum hìc verſantium domos *Miſſæ* audiendæ causâ frequentare, *Concilio Status* mandavit, uti Excellentiæ veſtræ ſignificaret, cùm hoc gentis hujus legibus damnatum, ac in hâc noſtrâ Republica mali admodum exempli ſit, offenſioniſquè plenum, cenſere ſe, ſui planè officii eſſe, ne quid tale dehinc fiat providere; cœtuſque ejuſmodi in futurum prorsùs interdicere. Quâ de re Excellentiam veſtram admonitam nunc eſſe cupimus, ut ne quem ex populo hujus Reipublicæ *Miſſæ* audiendæ causâ ſuam in domum poſthàc velit admittere. Et quemadmodum *Parlamentum* diligenter curabit ut Legati jus

jus & privilegia quæque veſtræ Excellentiæ inviolata ſerventur, ita hoc ſibi perſuaſiſſimum habet, *Excellentiam* veſtram, quandiu hìc commoratur, leges hujus Reipub. per ſe ſuoſve nolle ullo modo violatas.

Summarium damnorum ſingulorum & haud fictorum, quibus Societas Anglicana *multis* Orientalis Indiæ *Locis à* Belgica Societate *affecta eſt.*

	L. ſ. d.
1. DAmna illa ſedecim Articulis comprehenſa & pridem exhibita, quorum ſumma eſt 298555. *Regiorum* 8/8 quæ eſt monetæ noſtræ.	74628:15:00
2. De *Pularonis* Inſulæ fructibus ſatisfactionem dari poſtulamus ab anno 1622. ad hoc uſque tempus ducenties millenum *Regiorum* 8/8 præter diſpendium futurum donec jus ditionis in illam Inſulam nobis reſtituatur eo rerum ſtatu in quo fuit cum erepta nobis eſt, prout fœdere ſancitum erat: quod eſt noſtræ monetæ.	50000:00:00
3. Satisfactionem poſtulamus de omnibus illis mercimoniis ci-	

bariis

	L. ſ. d.
bariis & apparatibus, qui ab Agentibus Societatis *Belgiæ* apud *Indos* ablati ſunt, aut iis traditi, aut ulli ex eorum navibus eo curſum tenentibus aut inde redeuntibus, quorum ſumma eſt 80635. *Regiorum*: noſtræ monetæ	20158:00:00
4. Satisfactionem poſtulamus ob portiora *Mercium Belgicarum* quæ in *Perſide*, aut navibus impoſitæ ſunt, aut in terram expoſitæ ab anno 1624. prout nobis à Rege *Perſarum* conceſſum erat; quæ minoris æſtimare non poſſumus quam Octogies millenis *Regiis*	20000:00:00
5. Satisfactionem poſtulamus ob quatuor ædes malitioſiſſimè & iniquiſſimè *Joccatræ* incenſas, unà cum mercium Apothecis repoſitoriis & apparatibus, cui rei Prætor illic *Belgicus* occaſionem dedit, de quibus omnibus ex eo ipſo loco certiores poſtea facti ſumus quam priores quærelas exhibueramus; cujus damni ſumma eſt ducentius millenum *Regiorum*	50000:00:00
6. Satisfactionem poſtulamus ob 32899 *Libras piperis* ex nave *Endimione* vi ablatas *anno* 1649 cujus damni ſumma eſt	6000:00:00
	220796:15:00

Sum-

Summarium Damnorum aliquot particularium quibus etiam à Belgica Orientalis Indiæ Societate *affecti ſumus.*

1. PRopter damna quæ per eos fecimus qui *Bantamum* obſederunt, unde factum eſt ut per ſex annos continuos eo commercio excluſi ſimus & conſequenter occaſione ſexcenties mille Regios in coëmendo pipere locandi pro rata noſtra portione, quo multas naves noſtras in reditu onerare potuiſſemus, quo onere cum carerent paſſim per *Indiæ* littora cariem traxere: interea ſors noſtra apud *Indos* quæ vel pecuniæ vel bonorum erat ſtipendio nautico commeatu alioque apparatu imminuta & exhauſta eſt; adeo ut prædictæ Jacturæ haud minoris æſtimari queant vicies centies & quater millenis Regiis id eſt noſtræ monetæ. } L. ſ. d. 600000:00:00

2. Plura etiam propter damna ex amiſſa parte noſtra debita fructuum in *Inſulis Molucci*, *Banda* & *Amboyna* ex quo tempore per

cædem

£ S d

cædem noſtrorum ibi factam pulſi inde ſumus ad uſque illud tempus quo de jactura hac atque dispendio nobis ſatisfiat, quod ſpatium temporis ab anno 1622. ad hunc annum Præſentem 1650 pro reditu anno 25000. *Librarum*, annis 28 Summam conficit. 700000:00:00

3. Reparationem inſuper poſtulamus centies & bis millenum nongentorum quinquaginaa novem *Regiorum Surattæ* à Populo *Mogulli* nobis ablatorum, quos *Belgæ* eum in modum tutati ſunt ut neque ex pecuniis neque ex bonis ejus populi quæ in ipſorum *Juncis* ſeu Navibus erant damna noſtra reſarcire poſſemus, quod quidem perficere & conati ſumus & in manu noſtra ſitum erat, niſi eos *Belgæ* iniquiſſimè defendiſſent, quæ pecunia amiſſa ad impenſas faciendas jamdudum in Europa triplum peperiſſet: quod Nos æſtimamus 77020:00:00

4, Ob portoria *Preſidis* quorum dimidia pars ab Rege *Perſarum Anglis* conceſſa eſt A°. 1624 quæ uſque ad Annum 1629 ſupputata æſtimatur octies millenis *Regiis*, quemadmodum prius exponitur qua ratione ſubducta

qua-

quatuor mille Librarum in annos ſingulos præbere tenentur ab anno 1629. à quo unus & viginti anni ſunt, atque inde ſumma conficietur 84000:00:00

Ab altera Pagina 120976: 15:00

Summa totalis 1681996:15.00

Locus Figuræ Regiæ **O**

Debitum ab eo tempore fænus Sortem ipſam longè ſuperabit.

LIT:

LITTERÆ OLIVERII PROTECTORIS Nomine Scriptæ.

COMITI OLDENBURGICO

Illuſtriſſime Domine,

PEr literas veſtras *Jannuarii de vigeſimo* 1654. datas certior ſum factus, nobilum virum *Fridericum Matthiam Woliſogum* Secretarium veſtrum, & *Chriſtophorum Griphiandrum* cum certis mandatis ab illuſtriſſimâ dignitate veſtra in *Angliam* miſſos fuiſſe. Qui cum ad nos acceſſiſſent, & ſuſceptam *Anglicanæ Reipublicæ* adminiſtrationem nobis veſtro nomine gratulati ſunt ; & uti vos veſtraque ditio in hanc pacem, quam cum *Fœderatis Belgii Ordinibus* proxime fecimus, aſſumeremini : ut denique *Salvam Guardiam* illam quam vulgò vocant, à *Parlamento* nuper vobis conceſſam noſtrâ nunc authoritate confirmaremus, petiverunt : ob iſtam itaque gratulationem tam amicam maximas, ut æquum eſt, gratias agimus : & illa duo poſtulata libenter conceſſimus ; nulli etiam occaſioni in poſterum defuturi,

turi, quæ ſtudium in vos noſtrum poterit ullo tempore declarare, idque ex ſupradictis Oratoribus veſtris pleniùs vos arbitror intellecturos; quorum fides, ad deligentia in hoc veſtro apud nos negotio præclarè conſtitit. Quod reliquum eſt, vobis, rebus veſtris felicitatem, atque ex voto pacem omnem exopto.

Weſtmonaſterio, Jun. 27. 1654.

Illuſtriſſimæ Dignitatis veſtræ ſtudioſiſſimus

Oliverius Angliæ, Scotiæ, Hyberniæ, &c. Protector.

Comiti Oldenburgico.

Illuſtriſſime Domine.

LIteras veſtras *Maii* ſecundo die *Olbenburgi* datas accepi haud uno nomine gratiſſimas; cùm quòd eſſent ipſæ ſingulari erga me humanitate ac benevolentiâ refertæ; tum quod illuſtriſſimi Domini Comitis *Antonii* perdilecti Filii veſtri manu redditæ. Id quod eò magis honorificum mihi duco, ex quo illius virtutes tantâ ſtirpe dignas, moreſque eximios, ſtudium denique in me egregium, non tam acceptum ab aliis quàm re ipsâ cognitum atque perſpectum jam habeo. Neque dubium eſſe poteſt, quin eandem quoque ſuis domi ſpem faciat, fore ſe

ſe Patris optimi præſtantiſſimique ſimilium; cujus præclara virtus atque prudentia perfecit, ut toto illa ditio *Oldenburgica* permultis ab annis, & ſummâ pace frui, & pacis commoda percipere inter ſæviſſimos undique circumſtrepentium bellorum tumultus potuerit. Talem itaque amicitiam quidni ego quamplurimi facerem, quæ poteſt inimicitias omnium tam ſapienter ac providè cavere. Pro munere denique illo magnifico eſt, *Illuſtriſſime Domine*, quòd gratias habeo, pro jure eſt ac merito tuo, quòd ex animo ſum.

Illuſtriſſimæ dignitatis veſtræ ſtudioſiſſimus
OLIVERIUS Angliæ, Scotiæ, Hiberniæ, &c. Protector.

Weſtmonaſterio. die 29. Jun. 1654.

Illuſtriſſimo Domino

ANTONIO GUNTHERO, *Comiti in Oldenburgh; & Delmenhorſt, Domino in Jehvern, & Kuiphauſen.*

OLIVERIUS Protector Reipub. Angliæ, Scotiæ, Hyberniæ, &c.

Sereniſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi, Magno Principi *Finlandiæ*, Duci *Eſthoniæ, Careliæ, Bremæ, Verdæ, Stetini Pomeraniæ, Caſſubiæ* & *Vandaliæ*, Principi *Rugiæ*, Domino *Ingriæ, VViſſmarræ*, necnon Comiti *Palatino Rheni, Bavariæ, Jul. Cliviæ* & *Montium Duci &c.*

SALUTEM.

Sereniſſime Rex.

CUm Suecorum Regnum per hoſce dies ſummis populi ſtudiis, omniumque ordinum ſuffragiis liberrimus tranſlatum ad vos eſſe, toto orbe terrarum percrebuerit, id maluiſſe Majeſtatem Veſtram ſuis literis amiciſſimis, quàm vulgatâ ſamâ nos intelligere, & ſummæ benevolentiæ erga nos veſtræ, & honoris inter primos attributi argumentum haud leve eſſe ducimus. Illam itaque veſtris meritis egregiis acceſſionem dignitatis, præmiumque virtute tantâ ſigni-

digniſſimum, & ſponte, & jure vobis gratulamur: idque ut *Majeſtati* veſtræ, *Suecorumque* Genti, reique toti *Chriſtianæ* bonum atque fauſtum ſit, quod & vobis maximè in votis eſt, junctis precibus Deum oramus. Quòd autem fœderis inter hanc Rempublicam, *Sueciæque* Regnum recens icti conſervationem Majeſtas veſtra, quod ad ſe attinet integerrimam, uſque eò curæ ſibi fore confirmat, ut quæ nunc intercedit amicitia, non permanere ſolum, ſed, ſi id fieri poteſt, augeſcere etiam indies poſſit, id vel in dubium vocare nefas eſſet, tuâ tanti Principis fide interpoſitâ, cujus eximia virtus non ſolùm in peregrinâ terrâ Regnum tibi hæreditarium peperit, ſed tantùm etiam potuit, ut auguſtiſſima Regina, *Guſtavi* filia, cui parem omni laude Heroinam multa retrò ſæcula non tulêre, poſſeſſione imperii juſtiſſimâ inopinanti tibi ac nolenti ultrò cederet. Veſtram denique tam ſingulare erga nos ſtudium, tamque præclaram animi ſignificationem nobis eſſe gratiſſimam omni ratione perſuaſum eſſe vobis cupimus; nullumque nobis pulchrius certamen fore, quàm ut veſtram humanitatem noſtris officiis nullo tempore defuturis, ſi id poteſt fieri; vincamus.

Majeſtatis Veſtræ Studioſimus

OLIVERIUS, Reipub. Angliæ, Scotiæ, Hyberniæ, &c. Protector.

Weſtmonaſterio. die 4. Julii 1654.

Illuſtriſſimo Domino,

LUDOVICO MENDEZIO DE HARO

QUod accepi ex literis tuis, *Illuſtriſſime Domine*, conſtitutum ac nominatum jam eſſe ab Sereniſſimo *Hiſpaniarum* Rege Legatum, qui de ſuſcepta à me *Anglicana* Republica gratulatum huc primo quoque tempore veniret; cùm eſt meritò per ſe gratum; tum tu id, qui ex te inprimis hoc me cognoſcere voluiſti, ut eſſet mihi aliquanto gratius atque jucundius, ſingulari tuo ſtudio atque officii celeritate effeciſti. Sic enim diligi atque probari me abs te, qui virtute tua atque prudentia tantam apud Regem tuum authoritatem tibi conciliaſti, ut vel maximis illius Regni negotiis par animo præſis, haud minori profectò mihi voluptati debet eſſe, quàm judicium, præſtantiſſimi viri ornamento mihi intelligo fore. De meo autem in Sereniſſimum *Hiſpaniarum* Regem propenſo animo, & amicitiam cum iſto Regno conſervandam, atque etiam indies exaugendam promptiſſimo, & huic qui nunc adeſt Legato ſatisfeciſſe me ſpero, & alteri, cùm advenerit, cumulatè ſatisfacturum. De cætero, *Illuſtriſſime Domine*, qua nunc flores apud Regem tuum dignitate ac gratia, eam tibi perpetuam ex-

exopto; quaſque res geris bono publico & adminiſtras, volo tibi proſperè feliciterque evenire.

Amplitudinis tuæ Illuſtriſſimæ Studioſiſſimus.

OLIVERIUS, Protector Reip. Angliæ, Scotiæ, Hyberniæ &c.

Albâ Aulâ Septembris die 1654.

Sereniſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO ADOLPHO *Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi, &c.*

CUm de voluntate veſtra Majeſtatis in me ſingulari ex veſtris ſim nuper literis perſuaſus, quibus & ipſe pari ſtudio reſcripſerim, videor mihi ex ratione prorſus amicitiæ noſtræ deinceps facturus, ſi quemadmodum quæ grata acciderint ad lætitiam mutuam communicem, ita quæ contraria, de iis vobis tanquam amiciſſimis, animi mei ſenſum doloremque aperiam. De me equidem ſic exiſtimo, eo me in loco Reipub. jam eſſe conſtitutum, ut communi Proteſtantium, paci inprimis & quantum in me eſt conſulere debeam. Quo gravius neceſſe eſt feram quæ de *Bremenſium* & *Suecorum* prælíis

liis mutuiſque cladibus ad nos perferuntur. Illud primum doleo, amicos utroſque noſtros tam atrociter tamque proteſtantium rationibus periculosè inter ſe decertare; pacem deinde illam Monaſterienſem quæ Reformatis omnibus ſummo præſidio credebatur fore, ejusmodi pepeiſſe infœlix bellum: ut nunc arma *Suecorum* in eos converſa ſint quos inter cæteros paulo ante religionis causâ acerrimè defenderent: idque potiſſimum hoc tempore fieri; cum Pontificii per totam fere Germaniam Reformatos ubique rurſus opprimere, & ad intermiſſas pauliſper injurias vimque priſtinam redire palam dicantur. Cum itaque intelligerem dierum aliquot inducias ad *Bremam* urbem jam eſſe factas, non potui ſane quin Majeſtati veſtræ, occaſione hac datâ, ſignificarem quam cupiam ex animo quamque enixe Deum pacis orem, uti iſtæ induciæ utrique parti feliciter cedat; utque in pacem firmiſſimam ex compoſitione utrinque commoda poſſint deſinere. quam ad rem ſi meam operam conferre quicquam aut uſui fore Majeſtas veſtra judicaverit, eam vobis libentiſſimè ut in re Divino Numini procul dubio acceptiſſimâ polliceor atque defero, Interea Majeſtatis veſtræ conſilia omnia ut ad communem *Chriſtianæ* rei ſalutem dirigat Deus atque gubernet, quod idem non dubito, quin & vos maximè velitis, animitùs exopto.

Majeſtatis veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS, Prot. Reip. Angliæ, &c.

Albâ Aulâ Oct. 26. 1654.

Magni-

Magnificis Ampliſſimiſque

Conſulibus ac Senatoribus Civitatis *Bremenſis.*

Ex literis veſtris per Oratorem veſtrum *Henricum Oldenbergum* ad nos datis, coortum civitati veſtræ cum vicino potentiſſimo diſſidium, quaſque exinde ad auguſtias redacti ſitis, eò majore cum moleſtiâ ac dolore intelligo, quo magis *Bremenſem* Civitatem præter cæteras Orthodoxâ religione præſtantem diligo atque amplector; neque in votis quicquam habeo antiquius, quam ut univerſum Proteſtantium nomen fraterno conſenſu atque concordiâ in unum tandem coaleſcat. Lætari interim communem Reformatorum hoſtem hiſce noſtris contentionibus & ferocius paſſim inſtare certiſſimum eſt. Ipſa autem controverſia, cum deciſionis noſtræ non ſit quæ vos jam nunc exercet. Deum itaque oro ut quæ cœptæ ſunt induciæ poſſint fœlicem exitum ſortiri. Equidem quod petiitis ad *Suecorum* Regem ea de re ſcripſi ſuaſor pacis atque concordiæ, Deo nimirum inprimis gratæ, meamque operam ut in re tam pia libens detuli, vos uti æquum animum, neque ab ullis pacis conditionibus, honeſtis quidem illis, abhorrentem ſuadeo gratis.

Digitized by Google

veſtramque civitatem divinæ tutelæ ac providentiæ commendo.

Amplitudinis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reipub. Angliæ, &c.

Albâ Aulâ Octob. 26. 1654.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ,

Illuſtriſſimo Principi Tarentino.

S. P. D.

PErſpectus ex literis tuis ad me datis Religionis amor tuus, & in *Eccleſias Reformatas* pietas eximia, ſtudiumque ſingulare, in iſtâ præſertim generis nobilitate ac ſplendore, eoque ſub Regno in quo deficientibus ab Orthodoxâ fide tot ſunt nobiliſſimis quibuſque ſpes uberes propoſitæ, tot firmioribus incommoda ſubeunda, permagno me planè gaudio ac voluptate affecit. Nec minus gratum erat placuiſſe me tibi eo ipſo Religionis nomine, quo tu mihi dilectus atque charus inprimis eſſe debes. Deum autem obteſtor ut quam de me ſpem Eccleſiarum & expectationem eſſe oſtendis, poſſim ei aliquando vel ſatisfacere, ſi opus erit, vel demonſtrare omnibus, quàm cupiam non deeſſe. Nullum equidem fructum laborum meorum, nullum hujus

hujus quam obtineo in Repub. meâ ſive dignitatis ſive muneris nec ampliorem exiſtimarem, nec jucundiorem, quàm ut idoneus ſim, qui Eccleſiæ Reformatæ vel amplificationi vel incolumitati, vel, quod maximum eſt, paci ſerviam. Te vero hortor magnopere ut religionem Orthodoxam qua pietate ac ſtudio à majoribus acceptam profiteris, eâdem animi firmitate atque conſtantiâ ad extremum uſque retineas. Nec ſanà quicquam erit te fuiſſe Parentibus religioſſimis dignius, nec quod pro tuis in me meritis, quanquam tuâ cauſâ cupio omnia, optare tibi melius, aut præclarius queam, quàm ſi ſic te pares atque inſtituas, ut Eccleſiæ, præſertim patriæ, quarum in diſciplina tam felici indole tamque illuſtri loco natus es, quanto cæteris præluces, tanto firmius in te præſidium ſuis rebus conſtitutum eſſe ſentiant. Vale.

Albâ Aula die Aprilis 1655.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ,

Sereniſſimo Principi Immanueli Subaudiæ *Duci* Pedemontii *Principi*.

SALUTEM.

Sereniſſime Princeps.

REdditæ ſunt nobis *Geneva*, nec non ex *Delphinatu* aliiſque multis ex locis ditione ve-

 ſtræ

ſtræ finitimis literæ, quibus certiores facti ſumus, Regalis veſtræ Celſitudinis ſubditis *Reformatam* Religionem profitentibus, veſtro Edicto atque authoritate imperatum nuper eſſe, uti triduo quàm hoc edictum promulgatum erit ſuis ſedibus atque agris excedant pœnâ capitis, & fortunarum omnium amiſſione propoſita, niſi fidem fecerint derelictâ religione ſuâ, intra dies viginti *Catholicam* Religionem amplexuros: Cumque ſe ſupplices ad Celſitudinem veſtram Regalem contuliſſent, petentes uti edictum illud revocetur, utque ipſi priſtinam in gratiam recepti, conceſſæ à Sereniſſimis Majoribus veſtris libertati reſtituantur, partem tamen exercitus veſtri in eos impetum feciſſe multos crudeliſſime trucidaſſe, alios vinculis mandaſſe, reliquos in deſerta loca monteſque nivibus coopertos expuliſſe, ubi familiarum aliquot centuriæ, eo loci rediguntur ut ſit mutuendum ne frigore & fame, brevi ſint miſerè omnes perituræ. Hæc cum ad nos perlata eſſent, haud ſane potuimus quin, hujus afflictiſſimi populi tanta calamitate auditâ, ſummo dolore ac miſeratione commoveremur. Cum autem non humanitatis modo ſed ejuſdem religionis communione, adeoque fraternâ penitus neceſſitudine cum iis conjunctos nos eſſe fateamur, ſatisfieri à nobis neque noſtro erga Deum officio, neque fraternæ charitati, neque religionis ejuſdem profeſſioni poſſe exiſtimavimus, ſi in hac fratrum noſtrorum calamitate ac miſeriâ ſolo ſenſu doloris afficeremur, niſi etiam ad ſublevanda

eorum

eorum tot mala inopinate, quantum in nobis eſt ſitum, omnem operam noſtram conferamus, Itaque à veſtra inprimis Celſitudine Regali majorem in modum enixè petimus & obteſtamur ut ad inſtituta Sereniſſimorum Majorum ſuorum conceſſamque ab iis omni tempore & confirmatam ſubditis ſuis *Vallenſibus* libertatem velit animum referre. In quâ concedendâ atque confirmandâ, quemadmodum id præſtiterunt, quod Deo per ſe gratiſſimum procul-dubio eſt, qui conſcientiæ jus inviolabile ac poteſtatem penes ſe unum eſſe voluit, ita dubium non eſt quin Subditorum etiam ſuorum meritam rationem habuerint, quos & in bello ſtrenuos ac fideliſſimos & in pace dicto ſemper audientes experti fuiſſent. Utque Serenitas Veſtra Regalis in cæteris omnibus & benignè & glorioſè factis Avorum ſuorum veſtigiis optimè inſiſtit, ita in hoc nolit ab iiſdem diſcedere etiam atque etiam obſecramus; ſed & hoc edictum, & ſi quod aliud inquietandis *Reformatæ* Religionis causà ſubditis ſuis rogatum ſit, abroget; ipſos patriis ſedibus atque bonis reſtituat; conceſſa jura ac libertatem priſtinam ratam iis faciat; accepta damna ſarciri, & eorum vexationibus finem imponi jubeat. Quod ſi fecerit Regalis Celſitudo veſtra, & rem Deo acceptiſſimam fecerit, miſeros illos & calamitoſos erexerit & recrearit, & à ſuis omnibus vicinis, quotquot *Reformatam* Religionem colunt, maximam gratiam inierit; nobiſque potiſſimùm, qui veſtram in illos benignitatem atque cle-

clementiam obteſtationis noſtræ fructum arbitrabimur. Quod & ad omnes officiorum reddendas vices nos obligaverit; nec ſtabiliendæ ſolùm verumetiam augendæ inter hanc Remp. Veſtramque ditionem neceſſitudinis & amicitiæ fundamenta firmiſſima jecerit. Neque verò hoc minus ab juſtitia veſtra & moderatione animi nobis pollicemur: quam in partem Deum Opt. Max. oramus uti mentem veſtram & cogitationes flectat: vobiſque adeo veſtroque populo pacem ac veritatem & ſucceſſus rerum omnium felices ex animo precamur.

Albâ Aulâ. May. 1655.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi Tranſylvaniæ,

SALUTEM.

Sereniſſime Princeps,

EX literis veſtris *ſexto decimo Novembris* 1654. ad nos datis ſingularem erga nos benevolentiam veſtram atque ſtudium perſpeximus; & Internuntius veſter qui illas nobis literas dedit de contrahenda nobiſcum ſocietate & amicitia voluntatem veſtram ampliùs coram expoſuit. Nos certè occaſionem hanc eſſe datam, unde noſtrum quoque erga vos animum, & quanti Celſitudinem veſtram meritò faciamus declarare

rare

rare atque oſtendere poſſimus, haud mediocriter ſanè gaudemus. Cum autem Veſtra in Rempublicam Chriſtianam præclara merita laboreſque ſuſcepti ad nos uſque fama pervenerint & hæc omnia certiùs, & quæ amplius rei *Chriſtianæ* vel defendendæ vel promovendæ causâ in animo habeatis Celſitudo veſtra ſuis literis communicata nobis amiciſſimè voluerit, ea uberiorem inſuper lætandi materiam nobis attulere: Deum nempe iis in regionibus excitaſſe ſibi tam potentem atque egregium ſuæ gloriæ ac providentiæ miniſtrum; qui, cum virtute atque armis tantum poſſit, de re religione communi *Proteſtantium* tuendâ cui nunc indique malè & dictum & factum eſt, nobiſcum unà ſociare conſilia cupiat. Deus autem qui utriſque nobis tametſi locorum intervallo tam longè disjunctis, eundem Religionis Orthodoxæ defendendæ ſtudium atque animum injecit, dubium non eſt quin earum præcipue rationum author nobis futurus ſit, unde & nobis & inter nos & Reformatorum reliquis principibus ac civitatibus hac in re maximo eſſe adjumento atque uſui poſſimus, occaſionibus certè omnibus intenti, ſi quas Deus obtulerit, iis quod ad nos attinet, eodem Deo benè juvante, non deerimus. Interea Celſitudini Veſtræ ſine ſummo dolore commemorare non poſſumus quanta inclementia Dux *Allobrogum* ſubditos ſuos *Alpinarum* quarundam Vallium incolas Orthodoxam Religionem retinentes perſequutus ſit. Quos non ſolùm ſeveriſſimo Edicto quotquot Romanam

Reli-

Religionem ſuſcipere recuſarunt ſedes avitas, bona que omnia relinquere coëgit; verùm etiam ſuo exercitu adortus eſt, qui multos crudeliſſimè concidit, alios barbarè per exquiſitos cruciatus necavit, partem verò maximam in montes expulit fama & frigore abſumendam, exuſtis domibus, & ſiqua eorum bona ab illis carnificibus non ſint direpta. Hæc ut ad vos jamdudum nuntiata ſunt & Celſitudini Veſtræ tantam crudelitatem graviter diſplicuiſſe, & veſtram opem atque auxilium, quantum in vobis eſt, illis miſerrimis, ſiqui tot cædibus atque miſeriis adhuc ſuperſunt, non defuturum, nobis facilè perſuadetur. Nos literas Duci *Sabaudiæ* ad deprecandum ejus infenſum in ſuos animum jam ſcripſimus; ſicut & Gallorum Regi, idem ut is etiam velit facere: vicinis denique Reformatæ Religione Principibus uti de illa ſævitia tam immani quid nos ſentiamus intelligere poſſint: quæ quanquam in illos inopes primum cœpta eſt, idem tamen omnibus eandem religionem profitentibus minatur: eoque majorem illis proſpiciendi ſibi in commune ſuiſque omnibus conſulendi neceſſitatem imponit: quam & nos eandem rationem, prout Deus nobis in animum induxerit, ſemper ſequemur. Id quod Celſitudo veſtra perſuadere ſibi poterit quemadmodum & de ſingulari noſtro erga ſe ſtudio atque affectu, quò proſperos rerum omnium ſucceſſus vobis animitùs exoptamus; & veſtra incœpta omnia atque conatus, quibus Euangelii cultorumque ejus liber-

libertati ſtudetis fœlicem exitum ſortiri volu-
mus

Albâ Aulâ. May 1655.

OLIVERIUS P.

Sereniſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO ADOLPHO

Suecorum Regi,

SALUTEM.

PErveniſſe nuper in regna veſtra illius Edicti acerbiſſimi famam quo dux *Sabaudiæ* ſubjectos ſibi Alpinos incolas, *Reformatam* Religionem profitentes, funditus afflixit, & niſi religione *Romanâ* ſuam mutare fidem à Majoribus acceptam intra dies viginti velint, patriis ſedibus exterminari juſſit, unde multis interfectis, cæteri ſpoliati, & ad interitum certiſſimum expoſiti, per incultiſſimos montes, hyememque perpetuam fame & frigore confecti cum conjugibus ac parvulis jam nunc aberrant & hæc graviter tuliſſe Majeſtatem veſtram nobis perſuaſſimum eſt. Nam Proteſtantium nomen atque cauſam, tametſi inter ſe de rebus non maximis diſſentiunt, communem tamen & penè unam eſſe, adverſariorum par in omnes *Proteſtantes* odium facile demonſtrat Et *Suecorum* Reges, ſuam cum *Reformatis* conjunxiſſe ſemper cauſam illatis etiam in Germaniam armis

mis ad *Proteſtantium* religionem ſine diſcrimine tuendam nemo eſt qui ignoret: petimus inprimis igitur, idque majorem in modum, à Majeſtate veſtra. (niſi id jam fecerit, quod & Reformatorum aliæ Reſpublicæ & nos fecimus) ut cum *Subaudiæ* Duce per literas velit agere; ſuaque authoritate interpoſitâ & hanc tantam edicti atrocitatem ab hominibus cum innocuis tum religioſis deprecando, ſi fieri poteſt, avertere conetur: etenim hæc initia tam ſæva quo ſpectent, quid nobis omnibus minentur, admonere veſtram Majeſtatem ſupervacuum eſſe arbitramur. Quod ſi is iræ ſuæ, quam noſtris omnium precibus auſcultare maluerit: Nobis profectò, ſiquod eſt vinculum, ſiqua religionis charitas aut communio credenda atque colenda eſt, communicato prius veſtra cum Majeſtate cæteriſque Reformatorum primoribus conſilio alia quamprimùm ineunda ratio erit, quâ provideri maturè poſſit, ne tanta innocentiſſimorum fratrum noſtrorum multitudo omni ope deſtituta miſerrimè pereat. Quod idem quin Majeſtati veſtræ viſum jam ſit atque decretum cum nullo modo dubitemus, nihil conſultius, ut noſtra quidem fert ſententia, eſſe poterit quam ut gratiam, authoritatem, conſilia, opes, & ſiquid aliud neceſſe eſt in hanc rem primo quoque tempore conferamus. Interea Majeſtatem veſtram Deo Opt. Max. commendatam ex animo volumus.

Digitized by Google

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Excelſis & Præpotentibus Dominis,

Fœderati Belgii Ordinibus.

EDictum *Duci Sabaudiæ* nuperrimum in ſubjectos ſibi *Alpinos* incolas, Orthodoxam Religionem antiquitùs profitentes, quo illi edicto, ni intra dies viginti fidem *Romanam* amplectantur, exuti fortunis omnibus, patriæ quoque ſedes relinquere jubentur, & quantâ crudelitate in homines innoxios atque inopes noſtroſque, quod maximè refert, in *Chriſto* fratres illius edicti auctoritas graſſata ſit, occiſis permultis ab exercitûs parte contra eos miſſâ, direptis reliquis atque domo expulſis, unde illi cum conjugibus ac liberis fama & frigore conflictari inter aſperrimos montes, niveſque perpetuas jamdiu coacti ſunt, rumore & vicinis undique ex locis creberrimis literis ac nuntiis cognoviſſe vos jamdudum exiſtimamus. Qua autem animi commotione, quo ſenſu fraternæ calamitatis hæc vos affecerint facilè ex dolore noſtro qui certe eſt graviſſimus intelligere videmur. Qui enim eodem religionis vinculo, conjuncti ſumus, quidni iiſdem plane affectibus in tam gravi atque indigna fratrum noſtrarum commo-

commoveremur. Et veſtram quidem in Orthodoxos ubicunque locorum disjectos atque oppreſſos ſpectata pietas atque in multis Eccleſiarum difficultatibus & adverſis rebus jam ſæpe cognita eſt. Ego certe, niſi me fallit animus, quavis in re potius, quàm ſtudio & charitate erga fratres religionis causâ violatos atque afflictos vinci ſuſtineam: quandoquidem Eccleſiarum ſalutem atque pacem incolumiti etiam propriæ libens prætulerim. Quod igitur hactenus potuimus, ad *Sabaudiæ Ducem* ſcripſimus; ſuppliciter penè rogantes ut in hos homines innocentiſſimos & ſubditos & ſupplices ſuos placatiorem animum ac voluntatem ſuſcipiat, ſuas ſedes atque fortunas miſeris reddat, priſtinam etiam in religone libertatem concedat. Scripſimus præterea ad ſummos *Proteſtantium* Principes & Magiſtratus, ad quod hæc maximè pertinere judicavimus, ut in *Sabaudiæ Duce* exorando ſuam conferre operam nobiſcum unà velint. Hæc eadem, & plura forſitan vos quoque feciſtis. Nam exemplum hoc tam periculoſum, inſtaurata nuper in Reformatos tanta crudelitas ſi auctoribus benè cedat, quantum in diſcrimen adducta religio ſi veſtram commonefacere prudentiam nihil attinet. Et is quidem ſi flecti noſtris omnium precibus & exorari ſe paſſus erit præclarum nos atque uberem ſuſcepti hujus laboris fructum ac præmium reportabimus. Sin ea in ſententia perſtiterit, ut apud quos noſtra Religio vel ab ipſis Euangelii primis Doctoribus tradita per manus & incorruptè
ſer-

ſervata, vel multo antè quàm apud cæteras Gentes ſincerrtati priſtinæ reſtituta eſt, eos ad ſummam deſperationem redactos, deletos funditùs ac perditos velit, paratos nos eſſe commune aliquod vobiſcum cæteriſque *Reformatis* Fratribus ac ſociis conſilium capere, quo & ſaluti pereuntium juſtorum conſulere commodiſſimè queamus, & is demum ſentiat Orthodoxorum injurias atque miſerias tam graves non poſſe nos negligere. *Valete.*

Civitatibus Helvetiorum *Euangelicis.*

NOn dubitamus quin ad aures veſtras aliquanto citius quam ad noſtra illa nuper calamitas pervenerit *Alpinorum* hominum religionem noſtram profitentium, qui *Sabaudiæ Ducis* in fide ac ditione cùm ſint, ſui Principis edicto patriis ſedibus emigrare juſſi ni intra triduum ſatisdediſſent, ſe *Romanam* Religionem ſuſcepturos, mox armis petiti & ab exercitu *Ducis* ſui occiſis, etiam permultis in exilium ejecti, nunc ſine lare, ſine tecto, nudi, ſpoliati, afflicti, fame & frigore moribundi, per montes deſertos atque nives cum conjugibus ac liberis miſerrimè vagantur. Multo eſt minus cur dubitemus quin hæc, ut primum vobis nunciata ſunt pari atque nos tantarum miſeriarum ſenſu eoque fortaſſe graviore quo illorum finibus propiores eſtis, dolore affecerint. Veſtrum

enim

Digitized by Google

enim in primis Orthodoxæ fidei ſtudium egregium ſummamque in eâ cum retinendâ conſtantiam tum defendendâ fortitudinem abundè novimus. Cum itaque religionis arctiſſimâ communione Fratres, vel potius unum corpus cum his miſeris vos pariter nobiſcum ſitis, cujus membrum nullum affligi ſine ſenſu, ſine dolore, ſine detrimento atque periculo reliquorum poteſt, ſcribendum ad vos hac de re & ſignificandum cenſuimus quanti noſtrum omnium intereſſe arbitremur, ut Fratres noſtros ejectos atque inopes comuni ope atque auxilio, quoad fieri poteſt juvemus & conſolemur; nec eorum tantummodo malis & miſeriis removendis, verum etiam nequid ſerpat latius, nequid periculi exemplo atque eventu vel nobis omnibus creari poſſit, maturè proſpiciamus. Literas nos quidem ad *Sabaudiæ Ducem* ſcripſimus, quibus uti cum Subditis ſuis fideliſſimis pro clementiâ ſuâ lenius agat, eoſque jam propre perditos ſuis ſedibus ac bonis reſtituat, vehementer petivimus. Et his quidem noſtris vel noſtrûm potius omnium conjunctis precibus, exoratum iri Principem Sereniſſimum quodque ab eo tanto opere petivimus, facile conceſſurum ſperamus. Sin illi in mentem ſecùs venerit, communicare vobiſcum conſilia parati ſumus, qua potiſſimum ratione oppreſſos tot injuriis atque vexatos innocentiſſimos homines, nobiſque chariſſimos in *Chriſto* fratres ſublevare atque erigere, & ab interitu certiſſimo atque indigniſſimo conſervare poſſimus.

Quo-

Quorum ſalutem atque incolumitatem pro veſtra pietate vobis quam maxime cordi eſſe confido: Ego eam certe vel graviſſimis meis rationibus, immò incolumitati propria potiorem habendam eſſe exiſtimem. Valete.

Weſtmonaſterio, May 1655.

O. P.

Superſcript.

Illuſtribus atque Ampliſſimis Dominis, Helveticorum Pagorum Proteſtantium & Confæderatarum Civitatum Conſulibus ac Senatoribus,

SALUTEM.

Sereniſſimo Potentiſſimoque Principi

LUDOVICO

Galliæ Regi.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex,

EX Literis Majeſtatis Veſtræ, quibus illa ad meas *quinto & vigeſimo Maii* proximi datas reſcribit, facilè intelligo nequaquam fefelliſſe me eam opinionem, quâ mihi quidem perſuaſum erat, cædes illas immaniſſimas, barbaramque eorum hominum ſtragem, qui Religionem

Digitized by Google

nem Reformatam in *Sabaudia* profitentur, à cohortibus quibuſdam veſtris factam, neque juſſu veſtro neque mandato accidiſſe, Quæ quantum Majeſtati veſtræ diſplicuerit, id vos veſtris militum Tribunis, que hæc tam inhumana ſuo ſolo impetu injuſſi perpetraverant, ita maturè ſignificâſſe, deque tanta crudelitate *Ducem* ipſum *Sabaudiæ* monuiſſe, pro reducendis denique iſtis miſeris exulibus unde pulſi ſunt, veſtram omnem gratiam, neceſſitudinem, authoritatem tanta cum fide atque humanitate interpoſuiſſe, majorem equidem in modum ſum lætatus. Ea nempe ſpes erat, illum Principem voluntati ac precibus Majeſtatis veſtræ aliquid ſaltem hac in re fuiſſe conceſſurum. Verùm cum neque veſtro, neque aliorum Principum rogatu atque inſtantiâ in Miſerorum cauſa quicquam eſſe impetratum perſpiciam, haud alienum ab officio meo duxi, ut hunc nobilem virum extraordinarii noſtri Commiſſarii munere inſtructum ad *Allebrogum Ducem* mitterem; qui tantæ crudelitatis in ejuſdem nobiſcum Religionis cultores idque ipſius Religionis odio adhibitæ, quo ſenſu afficiar, uberiùs eidem exponat. Atque hujus quidem Legationis eo feliciorem exitum ſperavero, ſi adhibere denuò & adhuc majore cum inſtantiâ ſuam authoritatem atque operam Majeſtati Veſtræ placuerit, & quemadmodum fideles fore illos inopes dictoque audientes Principi ſuo ipſa in ſe recepit, ita velit eorundem incolumitati atque ſaluti cavere, ne quid iis hujuſmodi injuriæ & calamitatis atrociſſimæ in-

innocentibus & pacatis deinceps inferatur. Hòc cum in ſe juſtum ac verè regium ſit, nec non benignitati veſtræ atque clementiæ, quæ tot ſubditos veſtros eandem illam Religionem ſequentes ubique ſalvos & incolumes præſtat, ſummè conſentaneum, à Majeſtate Veſtra, ut par eſt, non poſſumus quin expectemus. Quæ hâc ſimul operâ, cum univerſos per ſua Regna *Proteſtantes*, quorum ſtudium erga vos ſummaque fides maximis in rebus perſpecta jam ſæpe & cognita eſt, arctiùs ſibi devinxerit, tum exteris etiam omnibus perſuaſum reddiderit, nihil ad hoc facinus contuliſſe Regis conſilium, quicquid Miniſtri Regii atque præfecti contulerunt. Præſertim ſi Majeſtas Veſtra pœnas ab iis Ducibus ac Miniſtros debitas repetiverit, qui authoritate proprio, ſuaque pro libidine tam immania patrare ſcelera ſunt auſi. Interea cum Majeſtas Veſtra factum hoc inhumaniſſimum, quo dignum eſt odio, averſari ſe reſtetur, non dubito quin miſeris illis atque ærumnoſis ad vos confugientibus, tutiſſimum in Regno ſuo receptum atque perfugium ſit præbitura; nec Subditorum ſuorum cuiquam, ut contra eos *Duci Allobrogum* auxilio adſit, permiſſura. Extremum illud eſt, Majeſtatem Veſtram, quanti apud me ſua amicitia ſit, certoriem ſaciam, Cujus rei neque fidem neque fructum ullo tempore defuturum confirmo

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus
OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ &c.

Albâ Aulâ. Julii 29. 1655.

Eminentiſsimo Domino

CARDINALI MAZZARINO.

Eminentiſſime Domine Cardinalis,

CUm nobilem hunc virum cum literis, quarum exemplar hic incluſum eſt, ad Regem mittere neceſſarium ſtatuiſſem, tum ei, ut Eminentiam veſtram meo nomine ſalutaret, ſimul in mandatis dedi, certaſque res vobiſcum communicandas ejus fidei commiſi: Quibus in rebus Eminentiam rogo veſtram, uti ſummam ei fidem habere velit, utpote in quo Ego ſummam fiduciam repoſuerim.

Eminentiæ veſtræ ſtudioſiſſimus.

OLIVERIUS Protector Reipublicæ Angliæ.

Albâ Aulâ. Julii. 29. 1655.

Digitized by Google

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ

Sereniſſimo Principi

FREDERICO III.

Daniæ, Norwegiæ &c. Regi

SALUTEM.

QUam ſevero nuper, & inclementi edicto *Allobrogum* Dux *Immanuel* ſuos ipſe Subditos *Alpinarum Vallium* incolas, innoxios homines & religionis cultu purioris jam multis ab ſæculis notos ac celebres, religionis causâ finibus patriis exegerit, &, occiſis permultis, reliquos per illa deſertiſſima loca malis omnibus & miſeriis inopes ac nudos expoſuerit, & audiſſe jamdudum arbitramur Majeſtatem Veſtram, & graviſſimum ex ea re, prout tantum *Reformatæ* Fidei Defenſorem ac Principem decuit, dolorem percepiſſe. Siquidem pro inſtitutione *Chriſtianæ Religionis* quæ mala atque miſerias pars aliqua noſtrorum patitur, earum ſenſu penitus eodem tangi omnes debemus, & ſanè omnibus nobis & univerſo *Proteſtantium* nomini hujus facti eventus atque exemplum, quid periculi oſtendat, nemo Veſtrâ Majeſtate, ſi nos ejus pietatem atque prudentiam rectè novimus, melius videt. Scripſimus

itaque libenter, ut quem dolorem ob hanc Fratrum innocentiſſimorum calamitatem, quam ſententiam, quod judicium de re totâ veſtrum eſſe ſperamus, idem planè & noſtrum eſſe ſignificemus. Itaque ad *Ducem Sabaudiæ* literas dedimus, in quibus uti miſeris atque ſupplicibus parcat, illudque atrox edictum porrò eſſe ratum ne ſinat, magnopere ab eo petivimus. Quod ſi Majeſtas Veſtra, cæterique *Reformatorum* principes fecerint, ut jam feciſſe credimus, ſpes eſt leniri poſſe Sereniſſimi Ducis animum, & hanc iram ſuam tot ſaltem vicinorum Principum interceſſioni atque inſtantiæ condonaturum; ſin perſeverare in inſtituto ſuo maluerit, paratos nos eſſe teſtamur cum Majeſtate Veſtra, cæteriſque Religionis Reformatæ ſociis eam inire rationem quâ tot miſerorum hominum ſubvenire quamprimum inopiæ, providere ſaluti ac libertati pro virili parte noſtra poſſimus. Veſtræ intererea Majeſtati bona omnia atque fauſta à Deo Opt. Max. precamur.

Weſtmonaſterio, Maii 1655.

Digitized by Google

Oliverius Protector Reip. Angliæ, &c.

Ampliſsimis Conſulibus & Senatoribus Civitatis Genevenſis

Salutem.

Summum dolorem noſtrum quem ex maximis & inauditis *Proteſtantium* calamitatibus *Valles* quaſdam *Pedemontanas* incolentium percepimus quos *Allobrogum Dux* tanta crudelitate perſequutus eſt jampridem vobis expoſuiſſemus, niſi id magis operam dediſſemus ut eodem tempore intelligeretis tantis eorum miſeriis non affici nos ſolum, verum etiam de ſublevandis iis atque ſolandis, quantum in nobis eſt proſpicere. Quapropter *Eleemoſynas* per hanc totam *Rempublicam* colligendas curavimus: quas ejuſmodi fore haud immeritò expectamus, quæ nationis hujus affectum erga fratres ſuos tam immania perpeſſos demonſtrare poſſint & quemadmodum religionis eadem utrinque communio eſt, ita ſenſum quoque eundem calamitatum eſſe; interea dum pecuniæ collectio maturatur, quod ſine ſpatio temporis fieri nequit, & miſerorum illorum egeſtas atque inopia pati moram non poteſt, neceſſarium duximus duo millia librarum Anglicarum quanta fieri potuit celeritate

Digitized by Google

præmittere inter eos diſtribuenda qui præſentiſſimâ ope atque ſolatio indigere maximè videbuntur. Cum autem neſcii non ſimus innocentiſſimorum hominum miſeriæ atque injuriæ quantopere vos affecerint nec vobis quicquam labori aut moleſtiæ fore quod illis adjumento atque auxilio eſſe poſſit, prædictam pecuniæ ſummam illis calamitoſis curandam ac numerandum ad vos transferre non dubitavimus; idque vobis negotii dare, ut pro veſtrâ pietate ac prudentiâ providere velitis qua ratione æquiſſimâ quam primum illa pecunia egentiſſima quibuſque diſtribui queat, ut quamvis ſumma ſane exigua ſit, aliquid tamen ſit ſaltem quo illi inopes recreari ac refici in præſens aliquantum poſſint, donec uberiorem iis copiam ſuppeditare poterimus: vos hanc vobis datam moleſtiam æqui bonique conſulturos eſſe cum non dubitemus tum etiam Deum Opt. Max. oramus uti populo ſuo Religionem orthodoxam profitenti det animum ſui in commune defendendi, ſibique mutuò opem ferendi contra hoſtes ſuos immaniſſimos; quâ in re noſtram quoque operam Eccleſiæ utcunque uſui fore lætaremur. *Valete.*

Mille quingentæ Libræ de prædictis bis millibus à *Gerardo Henſh* Pariſiis, quingentæ reliquæ per litteras à Domino *Stoupio* curabuntur.

Junii 8. 1655.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ

Sereniſſimo Principi

VENETIARUM DUCI.

Sereniſſime Princeps.

CUm rebus veſtris omnibus contra hoſtem præſertim Chriſtiani nominis proſpere geſtis lætari ſemper conſuevimus, tum & illo navalis prælii noviſſimo ſucceſſu nequaquam ſanè dolemus, quamvis id aliquo noſtrorum cum detrimento accidiſſe intelligamus. Oſtenderunt enim nobis per libellum ſupplicem Negotiatores quidam noſtri *Gulielmus* & *Daniel Gulielmi* nec non *Edoardus Bealus* navem ſuam, cui nomen *Princeps magnus*, *Conſtantinopolim* ab ſe commercii causâ miſſam nuper fuiſſe; eam navem ab aulæ *Turcicæ* miniſtris ad commeatum & milites in Cretam inſulam deportandos retentam, dum in illa claſſe *Turcarum* coacta eo navigaret quæ à claſſe *Venetarum* oppugnata in itinere & ſuperata eſt, captam & *Venetias* abductam, ab maritimarum cauſarum judicibus adjudicatam publico fuiſſe. Cum itaque inſcientibus dominis & nullo modo probantibus navis illa *Turcis* operam dare invitiſſima coacta ſit, ſeque ex eâ pugnâ explicare militibus referta non potuerit, Serenitatem Veſtram magnopere

Digitized by Google

pere rogamus, ut ſententiam illam maritimæ curiæ velit noſtræ amicitiæ condonare, navemque illam ſuis dominis, de Veſtra Republica nullo ſuo facto malè meritis, reſtituendam curare. Quâ in re impetranda nobis præſertim petentibus, cum mercatores ipſos de veſtrâ clementiâ benè ſperare videamus nos utique de eâ dubitare non debemus: qui & preclara veſtra conſilia remque *Venetam* terrâ marique maxima uti pergat fortunare Deus omnipotens ex animo optamus.

Serenitatis veſtræ Venetæque Reip. Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reipub. Angliæ, &c.

Weſtmonaſterio. Decemb. 1655.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

LUDOVICO

Galliarum Regi.

Sereniſſime Rex,

MErcatores aliquot noſtrates, quorum nomina ſunt *Samuel Mico, Gulielmus Cocainus,*

nus, *Georgius Poynerus*, aliique complures per libellum ſupplicem nobis oſtenderunt ſe anno 1650. in navem quandam, cui inſigne *Unicornus* erat, permagnas rationes ſuas contuliſſe: eam navem bombyce, oleo aliiſque mercibus onuſtam, quæ, plus minus, triginta quatuor millibus librarum noſtrarum ab iisdem æſtimata ſunt, ab nave prætoriâ, & proprætoria *Majeſtatis Veſtræ* in *Mediterraneo Mari Orientali* oppreſſam atque captam fuiſſe, noſtros autem illa in navi, propterea quod nobis eo tempore cum *Gallis* illibata pax erat, cum contra naves regias vi ſe defendere noluiſſent, promiſſis *Pauli* & *Terrerii Navarchorum* inductos, qui velle ſe noſtros dimittere aiebant, prolatis onerum libellis, maritimis legibus paruiſſe: Mercatores proinde ſuprà dictos procuratorem ſuum, qui navem illam ac bona reſtituenda ſibi peteret, in *Galliam* miſiſſe: ibi poſt triennium eoque amplius conſumptum, cum ad ſententiam de reſtitutione ferendam perventum jam eſſet, *Cardinalis Mazarini* Eminentiam eorum procuratori *Hugoni Morello* factum mercatoribus iſtis injuriam agnoviſſe; datumque iri ſatisfactionem, ut primùm confirmata pax inter utrumque gentem, fœduſque, quod tum agitabatur, confectum atque ratum eſſet, in ſe recepiſſe: immò recentiùs Majeſtatis Veſtræ apud nos Legatum Excellentiſſ. Dominum *de Bordeaux* ex mandato veſtro veſtrique Concilii, diſertis verbis confirmaſſe; hujus navis atque bonorum peculiari exceptione habitum iri rationem,

 etiam

etiam ſeorſim ab iis controverſiis, de quibus in commune decidendis ex fœdere proviſum eſt: hujus promiſſi Legatum ipſum; qui nunc percommodè negotiorum quorundam ſuorum cauſâ ad vos tranſmeavit, teſtem eſſe poſſe locupletem. Quæ cum ita ſint, juſque horum mercatorum in repetendis rebus ſuis tam præclarè conſtet, à Majeſtate Veſtrâ majorem in modum petimus, ut in eo obtinendo nulla iis mora diutiùs afferatur, velitque noſtro rogatu has nobis redintegratæ amicitæ & inſtaurati recèns fœderis eſſe primitias. Quod & fore confidimus, vobiſque fauſta omnia Veſtroque regno à Deo Opt. Max. precamur.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus
OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Weſtmonaſterio, Decemb.
1656.

Civitatibus
HELVETIORUM
Euangelicis.

EX veſtris ad nos tam actis publicis per Commiſſarios noſtros *Genevâ* tranſmiſſis, quam literis 27. *Decembris Tyguri* datis, quo in loco res veſtræ ſint, cum non ſint optimo, ſatis ſuperque intelligimus: in quo etſi pacem veſtram, tamque diuturnum Sociale fœdus ruptum

tum dolemus, tamen cum id veſtrâ culpâ nequaquam accidiſſe appareat, novam hinc vobis ex Adverſariorum iniquitate & pertinacia illuſtrandæ fortitudinis, conſtantiæ que veſtræ in *Evangelica* fide jam olim cognitæ parari rurſus materiem confidimus. Nam *Suitenſes*, qui Religionem noſtram ſiquis amplectatur, Capitale cenſent, quid moliantur, quibus horatoribus tam hoſtiles Spiritus in *Orthodoxam Religionem* ſuſceperint, latere neminem poteſt, cui modo indigniſſima illa fratrum noſtrorum in *Pedemontio* facta ſtrages animo nondum excidit. Quapropter, Dilectiſſimi Amici, quod ſoletis eſſe, aſpirante Deo fortes eſtote; jura veſtra atque fœdera; immo conſcientiæ libertatem, Religionemque ipſam idolorum cultoribus obculcandam concedene nolite; voſque ita parate ut non propriæ duntaxat libertatis atque ſalutis propugnatores eſſe videamini, ſed ut fratribus quoque vicinis, *Pedemontanis* preſertim illis ærumnoſiſſimis, quibus poteſtis rebus, opitulari atque adeſſe poſitis: hoc certò perſuaſi per illorum corpora ac neces ad veſtra latere illum nuper aditum fuiſſe patefactum. De me ſcitote, incolumitatem veſtram reſque proſperas non minùs mihi curæ ac ſolicitudini eſſe quàm ſi in hac noſtra Rep. coortum hoc incendium, quam ſi in noſtras cervices expeditæ *Suitenſium* ſecures illæ (ſicuti reverà ſunt in omnes Reformatos) ſtrictique enſes eſſent. Ut primum itaque à vobis de ſtatu terum veſtrarum, & obſtinato Hoſtium animo certiores facti ſumus, adhibitis in Con-

filium viris quibuſdam honeſtiſſimis & Eccleſiæ aliquot Miniſtris pietate ſpectatiſſimis, de ſubſidio vobis mittendo, quantum quidem rationes noſtræ in præſentia ferre poſſunt, ea decrevimus, quæ Commiſſarius noſter *Pellus* vobiſcum communicabit. De cætero veſtra omnia conſilia cauſamque imprimis hanc veſtram juſtiſſimam ſive pace ſive Bello tuendam, Deo Opt. Max. fautori commendare non deſinimus.

Veſtrarum Amplitudinum ac Dignitatum Studioſiſſimus

OLIVIRIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Weſtmonaſterio. Jan. 1655.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Dei Gratia *Suecorum*, *Gothorum*, *Vandalorumque* Regi, Magno Principi *Finlandiæ* &c.

Sereniſſime Rex,

CUm amicorum inter ſe mutua omnia, tam adverſa quam proſpera, atque communia de-

debere eſſe nemo non intelligat, quòd jucundiſſimam amicitiæ partem Majeſtas Veſtra, gaudium nempe ſuum impertitum nobis per ſuas literas voluerit, non poteſt id quidem nobis non eſſe longè gratiſſimum, quandoquidem & hoc ſingularis indicium humanitatis Vereque Regia eſt, ut nec vivere, ita ne gaudere quidem ſibi ſoli velle niſi amicos quoque & fœderatos eâdem, quâ ſe, lætitio affectos eſſe ſentiat. Itaque Regi tam præſtanti & natum eſſe Filium Principem, quem Paternæ virtutis atque gloriæ ſperemus hæredem, meritò gaudemus, & idem quod Regi olim fortiſſimo, *Philippo Macedoni* æve felicitatis ſive decoris domi ſimul & foris contigiſſe gratulamur: Cui eodem tempore & natus *Alexander* filius, & *Illyricorum* gens potentiſſima ſubacta memoratur. Nam & *Poloniæ Regnum* veſtris armis ab imperio *Papano* quaſi cornu quoddam avulſum & cum *Duce Brandenburgico* pax piorum votis omnium exoptata, frendentibus licet adverſariis, facta, quin ad Eccleſiæ pacem atque fructum permagnum ſit momentum habitura non dubitamus. Det modò finem Deus tam prœclaris initiis dignum; det modò filium, virtute, pietate, rebuſque geſtis patri ſimilem: id quod & auguramur ſanè & à Deo Opt. Max. tam veſtris rebus jam antè propitio, ex animo precamur

Majeſtatis Veſtræ Studioſimus
OLIVERIUS, Prot. Reip. Angliæ, &c.

Weſtmonaſterio. Feb. 1655.

DANIÆ REGI

Sereniſſime ac Potentiſſime Princeps,

QUeſti ſunt per libellum ſupplicem ſuo aliorumque mercatorum *Londinenſium* nomine nobis exhibitum *Joannes Fremannus* & *Philippus Traveſius* hujus Reip. cives, ſe circiter menſem *Octobris* 1653. cum in navem quandam *Sunderburgenſem*, cui nomen *Salvatori*, *Nicolao Weinshinks* magiſtro, merces varias, pannum laneum, aliamque veſtem textilem, ac mercimonia plus tribus millibus librarum æſtimata impoſuiſſent, magiſtro mandaſſe, ut per *Fretum Balticum* recto curſo *Dantiſcum* navigaret utque ad *Elſenoram* vectigal ſolveret, eique etiam pecuniam ad eam rem curaſſe: ſupradictum tamen magiſtrum perfidioſe, & contrà quàm ipſi à mercatoribus mandatum erat, prætervectum *Elſenoram* nullo portorio ſoluto *Balticum* pernavigaſſe. Naviſque per hanc cauſam cum toto onere non ſine magno mercatorum damno publicata atque retenta eſt. Quorum in gratiam jampridem ad Legatum Majeſtatis veſtræ *Londini* tunc temporis commorantem ſcripſimus; qui, ut ipſi ajunt, pollicitus eſt, ut primum ad Majeſtatem veſtram reddiiſſet, daturum operam, uti ratio mercatorum haberetur. Verum cum is poſtea aliis in regionibus à Majeſtatis Veſtræ negotia obiret, & ante diſceſſum ejus & poſtea fruſtra ſe eum adiiſſe oſtendunt: unde procuratorem

torem ſuum mittere coacti ſunt, qui jus ſuum *Hafniæ* perſequeretur, navemque illam ac bona liberari, ſibique reddi flagitaret: verum exinde nullum ſe fructum percepiſſe, niſi ut ad damna vetera novas impenſas, & Suſceptum fruſtra laborem adjungerent: cum fiſco damnata, & retenta hactenus ſint bona, tametſi ex lege *Daniæ*, quemadmodum ipſi in libello ſuo demonſtrant, magiſter quidem navis ob ſuum delictum eſt ipſe puniendus, naviſque, non bona, proſcriptioni ſunt obnoxi a: eoque gravius accidiſſe ſibi hoc malum exiſtimant, quòd, ſicuti nobis perlatum eſt, vectigal illud quod *Elſenoræ* ſolvere debuiſſet eſt admodum exiguum. Quapropter, cum mercatores noſtri nullam proſcriptioni cauſam præbuiſſe videantur, confeſſuſque ipſe magiſter paulò ante obitum ſit, ſuo ſolum delicto illatum hoc mercatoribus detrimentum eſſe, cumque Pater defuncti jam magiſtri ipſe per libellum ſnpplicem Majeſtati Veſtræ exhibitum, ſicuti nos accepimus, culpam omnem in filium ſuum contulerit, mercatores abſolverit, haud ſane potuimus quin navis illius bonorumque retentionem iniquiſſimam eſſe arbitramur, adeoque confidimus, ſimulatque Majeſtas Veſtra hac de re certior facta erit, fore ut non modo has miniſtrorum ſuorum injurias improbet, verum etiam ipſos rationem reddere, bonaque illa ſuis Dominis eorumve procuratoribus quamprimùm reſtitui damnaque inde data ſarciri jubeat. Quod & nos à Majeſtate veſtra majorem in modum petimus, utpote

rem

rem uſque adeo æquam adeo & rationi conſentaneam, ut æquiorem petere aut expectare in cauſâ tam juſta noſtrorum civium non poſſe videamur, haud minus æqua veſtris ſubditis, quoties data occaſio erit, reddituri.

Sereniſſimo Principi

JOANNI QUARTO

Luſitaniæ, &c Regi.

Sereniſſime Rex.

QUam pacem & amicitiam cum *Anglicanâ Republicâ* Majeſtas Veſtra, Legatione ampliſſimâ ac ſplendidiſſimâ jampridem ad nos miſſâ, expetivit, eam à Parlamento, quæ tum poteſtas rebus præfuit, inchoatam, & à nobis ſummo ſemper ſtudio exoptatam, Deo inprimis favente, proque eâ quam accepimus Reipublicæ adminiſtratione, felicitèr tandem confecimus, & in perpetuum, uti ſpes eſt, ſanximus. Itaque Legatum Veſtrum extraordinarium Dominum *Joannem Rodericum de Sâ Meneſes*, Comitem *Pennagniadanum*, virum cum Majeſtatis Veſtræ judicio comprobatum, tum humanitate, ingenio, prudentiâ, fide præſtantiſſimum à nobis repertum, cum expleti muneris egregiâ laude, & reportatâ ſecum pace, vobis reddimus. Quòd autem per literas ſecundo die *Aprilis Ulyſſipone* datas, Majeſtas Veſtra

veſtra quanti nos faciat quamque impenſè dignitati noſtræ faveat, noſque Rempublicam ſuſcepiſſe gubernandam quantopere lætata ſit, haud obſcuris indiciis ſingularis benevolentiæ teſtatur, id vero mihi gratiſſimum eſſe, ex meis in Majeſtatem veſtram paratiſſimis omni tempore officiis, dabo operam ut facilè poſthac omnes intelligant. Neque ſegniùs interea pro incolumitate veſtrâ, veſtrique regni felici ſtatu, rerumque proſpero ſuceſſu conceptis ad Deum precibus contendo.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Reipub. Angliæ, Scotiæ, Hyberniæ, &c. Protector,

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Excelſis & Præpotentibus

FOEDERATI BELGII Ordinibus.

S. D.

Excelſi & Præpotentes Domini, amici chariſſimi,

OStendunt nobis mercatores quidem, cives noſtri *Thomas Buſſelus*, *Richardus Bearus* aliique ſocii navem quandam ſuam *Edmundi & Ioannis* nomine inſignitam dum ab orâ *Braſilianâ*

liana Olyſiponem contenderet ab navi quadam prædatoria *Fliſſingenſi* cui nomen *Rubro Leoni*, Magiſter *Lambertus Bartelſonus*, oppugnatam, ſe dediſſe; verum ea lege & pacto (id quod ipſum *Lamberti* chirographum obſignatum teſtabitur) ut navis, & quæcunque in illa fuiſſent *Anglorum* bona, *Fliſſingæ* reſtituerentur: eò cum appulſum eſt, navem quidem & nauticorum peculia reddita, mercatorum *Anglicorum* bona adempta eorumque auctionem ſtatim eſſe factam: ſe mercatores nempe quibus hoc damni datum eſt, cum in foro *Fliſſingenſium* ſuas res repeterent, iniquiſſima ſententia lata, litem cum grandibus impenſes poſt quinquennium perdidiſſe, ab iis nimirum judicibus abjudicatam, quorum nonnulli cum in illa navi prædatoria ſuas rationes collatas habuiſſent; & judices & adverſarii & rei ſimul erant: nihil jam ſibi ſupereſſe ſpei niſi in veſtra æquitate & incorrupta fide, ad quam nunc demum confugient: eam ſibi forè propenſiorem exiſtimarunt, ſi noſtra commendatio acceſſiſſet. Et hominibus condonandum hoc ſane eſt, ſi in hac tanta fortunarum ſuarum dimicatione omnia timentibus quid ad ſumma auctoritate atque potentia veſtra ſibi metuendum, quam quid apud integros præſertim judices de ſua cauſa ſit bene ſperandum ſæpius in mentem veniat: nos quin religione, juſtitiâ, integritate veſtrâ potius quam rogatu noſtro adducti, quod æquum, quod juſtum, quod vobis denique dignum eſt judicaturi ſitis, non dubitamus. Deus vos veſtramque Rempub. ad glo-

gloriam ſuam, ſuæque Eccleſiæ præſidium conſervet.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Weſtmonaſterio. April. 1. 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſsimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, *Gothorum*, *Vandalorumque* Regi, Magno Principi *Finlandiæ*, Duci *Eſthoniæ*, *Careliæ*, *Bremæ*, *Verdæ*, *Stetini Pomeraniæ*, *Caſſubiæ* & *Vandaliæ*, Principi *Rugiæ*, Domino *Ingriæ*, *VViſſmarræ*, necnon Comiti *Palatino Rheni*, *Bavariæ*, *Jul. Cliviæ* & *Montium Duci* &c.

Sereniſſimo Princeps,

PErfunctus Legatione ſuâ apud nos *Petrus Julius Coictus*, atque ita perfunctus ut ſuâ debitâ laude non inornatus à nobis dimittendus ſit, ad Majeſtatem veſtram revertitur. Fuit enim

enim cùm veſtro præcipuè nomine, quod jure apud nos plurimi eſſe debet, nobis gratiſſimus, tum ſuo etiam merito, ſuo nempe munere diligentiſſimè obito, haud parum acceptus. Quam igitur commendationem veſtram de eo accepimus, eam (ſiquid ad eam accedere teſtimonio ullo poteſt) & ab ipſo impletam, & à vobis meritiſſimè datam, libentes utique teſtamur: quemadmodum & is poterit noſtrum erga Majeſtatem Veſtram ſingulare ſtudium & obſervantiam, eâdem fide atque integritate ad vos referre, veriſſimique exponere. Extremum illud eſt ut Majeſtati veſtræ felicitatem omnem victoriarumque curſum contra omnes Hoſtes Eccleſiæ perpetuum, à Deo Opt. Maximoque optemus.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Weſtmonaſterio, April 17. 1656.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimi Principi

LUDOVICO

Galliæ Regi.

S. D.

Sereniſſime Princeps.

ADierunt ad nos per libellum ſupplicem, *Joannes Dethic* urbis *Londini* in hunc annum præfectus, & *Gulielmus Wakefield* Mercator, conqueſti, ſe anno 1649. *calendas* circiter *Octob.* navem quandam cui nomen *Jonæ Londinenſi*, *Jona* quoque cognomento *Lighthaghe* Magiſtro ſuis mercibus, quæ *Oſtendam* mitterentur, oneraſſe: eam navem à prædone quodam *Barkingenſi*, cui nomen *White* (is filii Regis *Caroli* defuncti nomine piraticam faciebat) in ipſo *Thameſis* oſtio oppreſſam atque inde *Dunkirkam*, quæ eo tempore in ditione *Gallorum* erat, fuiſſe abductam; cum autem edicto Majeſtatis Veſtræ an. 1647. & an rurſus. 1649. aliquot etiam conſilii Regii decretis, in gratiam P*arlamenti Anglicani*, cautum eſſe intelligerent; ne naves ullæ aut merces, illius belli tempore, quoquo obtentu *Anglis* ereptæ, in Majeſtatis Veſtræ portus quoſcunque aſportarentur, venaleſve eſſent

eſſent, miſiſſe ſe ſtatim *Dunkirkam* procuratorem ſuum *Hugonem Morellum* negotiatorem, qui à Domino *Leſtrado* illius oppidi per id tempus Præfecto, reddi ſibi ſuam navem cum mercibus poſtularet, cum eas præſertim magna ex parte adhuc integras, neque dum permutatas aut divenditas, in ipſo oppido deprehendiſſet: reſpondit Præfectus, ſe Regis *Galliæ* dono, ob navatam Reipub. operam, præfecturam eam accepiſſe: curaturum proinde, uti ea ſibi pretium operæ ſit. Hoc reſponſo fruſtratus, poſt magnum cum temporis tum pecuniæ diſpendium, procurator domum revertitur. Petitores, quæ reſtat ſibi ſpes, eam in veſtra ſolo clementia atque juſtitia repoſitam eſſe vident; ad quam per noſtras literas faciliorem ſibi aditum fore crediderunt: ea ne deſit hominibus contra jus omne, & repititâ veſtrâ interdictâ ſpoliatis, rogamus. Quod tamen ſi impetrabimus, quandoquidem hoc ſanè æquiſſimum videtur, ab inſitâ æquitate veſtrâ, potius quam rogatu noſtro, impetratam id eſſe ſtatuemus.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reipub. Angliæ, &c.

Weſtmonaſterio, Maii 1656.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Excelſis & Præpotentibus Dominis

FOEDERATI BELGII Ordinibus

S. D.

Excelſi & præpotentes Domini, amici chariſſimi,

DEmonſtrarunt nobis per libellum ſupplicem *Joannes Brunus*, *Nicolaus Gulielmus*, aliique *Londinenſes*, ſe, cum in navem, cui *Bonæ Eſperantzæ Londinenſi* nomen inditum erat, in *Orientalem Indiam* navigaturam, ſortem quiſque ſuam contuliſſet procuratori ſuo negotium dediſſe *Februario* menſe 1644. ut bis mille quadringentas libras *Belgicas* ad illius navis periculum præſtandum *Amſterodami* curaret: ea navis cum in itinere ad oram ipſam *Indiæ* ab *Hollandica* quadam, quæ ex navibus *Orientalis* illius ſocietatis erat, capta eſſet; qui præſtando periculo ſe obligaverant, pactam pecuniam numerare recuſaſſe; & ſextum jam annum poſſe noſtris, qui ſumma cum aſſiduitate maximiſque impenſis jus ſuum perſecuti ſunt, dilationibus variis eludere. Quod cum petitoribus grave admodum atque iniquum videatur, & nonnulli

ex iis qui ſe obligarunt vel jam diem obierint vel ſolvendo non ſint, nequid fortè ad priora damni ſummi diſcriminis accedat, magnopere à vobis petimus, ut per tot annos in foro jactatis ac propè naufragis iſtis veſtram æquitatem portum eſſe atque perfugium velitis; utque de cauſa ſua, quam illi juſtiſſimam eſſe confidunt, primo quoque tempore judicium fiat. *Vobis* interim omnia ad Dei gloriam Eccleſiæque præſidium fauſtè atque feliciter evenire volumus.

Excelſarum & præpotentium Dominationum veſtrarum Studioſſimus.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Weſtmonaſterio. Maii 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Excelſis & Præpotentibus Dominis

FOEDERATI BELGII Ordinibus.

S. D.

Excelſi & præpotentes Domini, amici chariſſimi,

CONqueruntur apud nos graviter iidem, de quibus antea circa Idus *Septemb.* ſuperioris

anni

anni literas ad vos dedimus, *Thomas* & *Gulielmus Lower* defuncti *Nicolai Lower* hæredes legitimi, ſe adverſariorum ſuorum ſive gratiâ ſive opibus oppreſſos, quamvis cauſa ſua imprimis optima, &, cum id ſatis non eſſet, litteris etiam noſtris ter deinceps commendati fuiſſent, impetrare hactenus nullo modo poſſe ut relictam teſtamento hæreditatem adire ſibi liceat: Ab *Hollandiæ* foro ubi primùm actio inſtituta erat veſtram ad Curiam rejecti, inde in *Zelandiam* tranſmiſſi, (quæ tria in loca totidem noſtras literas attulerunt) ab *Zelandia* nunc rurſus ad veſtrum ſummum judicium haud inviti remittentur: ubi enim poteſtas ſumma eſt, ibi æquitatem quoque ſummam eſſe ſperant: ſi ea ſpes fallat, eluſi atque irriti, poſt hanc tantam juris obtinendi causâ concurſationem ſuam, quem demum conſiſtendi locum habituri ſint, neſciunt: nam de literis noſtris, ſi his jam quartis nos viderint nihil proficere, non eſt ut in poſterum quicquam ſibi polliceantur. Nobis certe gratiſſimum erit ſi poſt tot rejectiones, facto ſine mora judicio, hæredes plurimum quidem in æquitate atque juſtitiâ veſtrâ, aliquid etiam in authoritate apud vos noſtrâ præſidii ſibi fuiſſe intellexerint. Quorum de altero non dubitamus, alterum vel amicitiæ noſtræ daturos vos eſſe confidimus.

Excelſarum & Præpotentum Dominationum Veſtrarum Studioſiſſimus

Oliverius, Prot. Reip. Angliæ, &c.

Weſtmonaſterio. Maii 1656.

Oliverius Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

JOANNI

Luſitaniæ Regi.

Sereniſſime Rex,

CUm mercatoribus quibuſdam *Anglis* à nonnullis mercatoribus *Luſitanis* ex ſocietate *Braſilienſi* vecturæ commorationisque nomine *An.* 1649. & 1650. grandis pecunia debeatur, quæ pecunia à ſupradictâ ſocietate juſſu Majeſtatis Veſtræ retinetur, expectabant quidem dicti mercatores uti ea pecunia ex conditionibus proximi fœderis jampridem ſibi numerata eſſet, Verùm ne amputetur ſibi ſpes omnis ac ratio recuperandi ſua debita verentur, ex quo intelligunt ſtatuiſſe Majeſtatem Veſtram ut quam pecuniam *Braſilienſis* ſocietatis ipſis debuiſſet, in ærarium veſtrum inferretur, utque portorii dimidia pars ſolvendis iis debitis impenderetur; atque hoc pacto mercatores legitimum duntaxat lucrum, ſive fœnus pecuniæ ſuæ accepturi eſſent; ipſa ſorte interim funditùs intereunte. Quod nos nobiſcum reputantes quam duram ſit, eorumque juſtiſſimis precibus victi, has noſtras ad Majeſtatem veſtram literas ipſis conceſſi-

ceſſimus: hoc potiſſimum à vobis poſtulantes uti præſtandum curetis, ut ſupradicta ſocietas *Braſilienſis* hujus *Reipub.* Mercatoribus quamprimùm ſatisfaciat tam de ſummâ pecuniæ cuique eorum debitâ, quam de fœnore quinquennali: cum hoc & per ſe juſtum ſit, & fœderi nuper vobiſcum inito conſentaneum. quod & nos eorum nomine à Majeſtate Veſtræ peramicè petimus.

Majeſtatis veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS, Protector Reip. Angliæ, &c.

Ex Palatio Noſtro Weſtmonaſterio.
die Julij 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi; &c.

Sereniſſime Rex,

CUm amicitiam Majeſtatis Veſtræ tanti Principis, rebuſque geſtis tam clari meritò plurimi faciamus, tum is cujus operâ fœdus inter nós arctiſſimum ſancitum eſt, Illuſtriſſimus Do-

minus *Chriſtiernus Bondus* Legatus Veſter Extraordinarius neceſſe eſt gratus nobis & commendabilis hoc nomine imprimis fuerit. Hunc itaque hac Legatione laudatiſſimè perfunctum non ſine ſumma cæterarum etiam virtutum egregiarum laude ad vos dimittendum cenſuimus: ut qui antea in pretio apud vos atque honore fuit nunc uberiores aſſiduitas atque prudentiæ ſuæ fructus ex hac noſtra commendatione percepiſſe ſe ſentiat. Quæ reliqua tranſigenda ſunt, de iis Legationem brevi mittendam ad Majeſtatem, Veſtram decrevimus: quam interim Deus incolumem defendendæ Eccleſiæ ſuæ Reique *Sueciæ* columen conſervet.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus
OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ &c.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii.
die Julii An. Dom. 1656.

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ, &c.
Sereniſſimo Principi

LUDOVICO
Galliæ Regi.
S. D.

Sereniſſime Rex, Amice ac Fœderate chariſſime.

DEtulerunt ad nos per libellum ſupplicem Mercatores quidam *Londinenſes Richardus Baker*

Baker ejuſque ſocii, navem quandam Anglicanam ab ſe conductam cui nomen vernaculum The Endeavour/Magiſter *Gulielmus Joppus*, trecentis atque tredecim vini optimi culeis ex *Tenariffa Inſula Londinum* adhevendus onuſtam, dum inter *Palmam* & ſupradictam *Inſulam* curſum teneret, à quatuor navibus *Gallicis*, in ſpeciem quidem onerariis, ſed predatorium in modum armatis, quibus *Ægidius de la Roche* Navarchus erat, *primo ac vigeſimo Novembris die, An. Dom.* 1655. occupatam fuiſſe, atque in *Orientalem Indiam*, quo is iter ſibi eſſe prædicabat, cum omni onere ac pleriſque nauturam abductam; reliquis quatuordecim ad *Guineam Nigritarum* in littus quoddam expoſitis. Quod eo conſilio *Ægidius* feciſſe ſe dictitabat, nequis eorum ex terra tam longinqua & inhumana forte elapſus teſtimonio læderet. Fatebatur enim, ſe neque mandatis inſtructum, ut *Anglorum* naves caperet, neque alias quas poterat antea cepiſſe, ut propterea quod inter *Gallos* noſtramque *Remp.* per eos ipſos dies conveniſſe pacem non ignorabat: ſed cum in *Portugallia* conſtitutum ſibi eſſet commeatus accipere, & ab adverſis ventis rejectus attingere ea loca non potuiſſet, coactum ſe, ad ſupplendum quæ opus ſibi eſſent, iis ut quæ in iſta nave reperiſſet: credere ce proinde. illarum navium dominos ſe damno ſatisfacturos. Damnum autem conſtat ſupra ſedecim mille libras Anglicas, id quod ex juratis teſtibus facile apparebit, Mercatoribus noſtris datum. Verùm ſi tam levibus de cauſis temerare acta

prin-

Digitized by Google

principum religioſiſſima & quaſi Ludibrio habere negotiatoribus quibuſvis ob ſua commoda licuerit, concidet profectò omnis poſthac fœderum ſanctitas, omnis Principum fides atque authoritas obſoleſcet, proque nihilo habebitur. Quapropter non rogamus tantum, ſed Majeſtatis Veſtræ quàm maximè intereſſe arbitramur, ut qui Regis ſui fœdus, juſque jurandum ſanctiſſimum primi omnium tam facile violare ſunt auſi, quamprimùm dent pœnas tantæ perfidiæ atque audaciæ debitas; utque illarum interea navium Domini de damno, etiam ipſo ſuorum præjudicio, mercatoribus noſtris ſummam per injuriam illato, ſatis faciant. Deus Majeſtatem Veſtram diutiſſimè conſervet, Remque *Gallicum* contra communem utriuſque noſtrum hoſtem tueatur atque ſuſtineat.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus
OLIVERIUS Protector Reipub.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii,
die Auguſti An Dom. 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ

Eminentiſſimo Domino

CARDINALI MAZZARINO.

Eminentiſſime Domine,

CUm dandæ mihi literæ ad Regem eſſent, eandem quoque ad Emicentiam veſtram ſcri-

ſcribendi occaſionem arbitrabar mihi oblatam: cujus enim unius viri prudentia ſingularis *Gallorum* res maximas, ſummaque Regni negotia pari fide, conſilio, ac vigilantiâ moderatur, eum celari qua de re ſcriberem non convenire exiſtimabam. Fœdus enim à vobis, quod dubitare nefas eſſet, ſanctiſſime percuſſum, eodem penè die ſpretum ac violatum à *Gallo* quodam *Ægidio* quatuor navium prefecto ejuſque ſociis nequaquam inſcientibus querimur: quemadmodum & ex literis noſtris ad Regem datis, & ex ipſis mercatorum noſtrorum poſtulatis facile poterit cognoſcere Eminentia veſtra; quam præter cæteros non fugit, quanti non magiſtratuum duntaxat, verum etiam ipſius Regiæ Majeſtatis interſit violatores fœderum primos eos ſeveriùs puniri. Verum illi fortaſſe, quo tendebant, in *Orientalem Indiam* jam nunc appulſi, noſtrorum bona contra jus omne atque fidem in recentiſſimo fœdere erepta, veluti prædam ab hoſtibus captam ſibi habent. Illud eſt interea, quod Eminentiam Veſtram rogamus, ut quæ ab navium præfecto, tanquam itineri ſuo neceſſaria, noſtris ablata ſunt, ea ab illarum navium Dominis, id quod ipſi prædatores æquum eſſe cenſebant reſtituantur: quâ in re Veſtram Eminentiam, qua valet authoritate, plurimum poſſe intelligimus.

Eminentiæ Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ, &c.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii
die Auguſti *An. Dom.* 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Excelſis & Præpotentibus Dominis

FOEDERATI BELGII Ordinibus

S D.

Excelſi & Præpotentes Domini, amici ac Fœderati chariſſimi,

NOn dubitamus nos quidem quin omnes teſtimonium hoc nobis perhibituri ſint, nullas in contrahendis externis amicitiis rationes defendendâ Religionis veritate potiores unquam nobis fuiſſe, nec conjungendis eorum animis, qui *Proteſtantium* vel amici ac defenſores, vel ſaltem non hoſtes eſſent, antiquius nos quicquam habuiſſe. Quo graviore animi dolore commovemur, quoties annuntiatum eſt, *Proteſtantium* Principes ac Civitatis quæ ſibi mutuo amiciſſimæ ſumméque concordes eſſe deberent, ſuſpectos inter ſe eſſe & non optimè animatos; vos præſertim Regemque *Sueciæ*, quibus fortiores *Orthodoxa* fides defenſores non habet, neque ſocios noſtra *Reſpub.* ſibi conjunctiores, videri non æquè ac conſueviſtis vobis invicem confidere, immo indicia quædam vel naſcentis inter

vos

vos diſſidii, vel vacillantis amicitiæ haud obſcura apparere. Cauſæ quæ fuerint utrinque, & uſque quo progreſſa animorum alienatio ſit, ignotum eſſe nobis profitemur: veruntamen haud potuimus quin gravem ſane moleſtiam animo caperemus ex ipſis initiis vel minimæ diſſenſionis inter fratres coortæ, ex qua tantum creari *Proteſtantium* rebus diſcrimen neceſſe ſit; quæquæ ſi ingraveſceret (quod Deus ne ſiverit) quantum inde *Reformatis Eccleſiis* periculum impenderet, quanta triumphandi materies inimicis noſtris, & *Hiſpanis* potiſſimum daretur, latere veſtram prudentiam uſumque rerum ſolertiſſimum non poteſt. *Hiſpano* certe, tantum hinc fiduciæ tantum ſpiritûs acceſſit, ut non dubitaverit per Legatum ſuum apud vos commorantem, ſua vobis conſilia, idque de ſumma *Reip.* veſtræ audaciſſimè obtrudere: & partim injecto renovandi belli metu terrere, partim oſtentatâ utilitatis falsâ ſpecie ſollicitare veſtros animos eſt auſus, ut relictis ejus hortatu amicis vetuſtis ac fideliſſimis, *Gallo*, *Anglo*, atque *Sueco*, arctiſſimam cum hoſte ac tyranno quondam veſtro, pacato nunc ſcilicet, &, quod maxime metuendum eſt, blandiente, coire ſocietatem velletis. Sane qui ex hoſte inveteratiſſimo, arreptâ tam levi occaſione pro conſiliario repente veſtro ſe gerit, quid eſt quod iſte ſibi non ſumeret, quò non audaciæ progredetur, ſi cernere id ſemel oculis poſſet quod nunc animo duntaxat concipit atque molitur, diſcordiam nempe inter *Proteſtantes* ac bellum inteſtinum:

num. Neſcii non ſumus, vos, pro ſapientia veſtra, qui ſit *Europæ* univerſæ ſtatus, quæ *Proteſtantium* præſertim conditio ſæpius cum animis veſtris cogitare; *Helvetiorum* Pagos *Orthodoxam* fidem ſequentes novorum motuum à popularibus ſuis fidem *Papæ* ſequentibus jam jamque ciendorum expectatione ſuſpenſos teneri, ex eo vis dum bello emerſos quod Religionis planè cauſâ ab *Hiſpano*, qui hoſtibus eorum & duces dederat & pecuniam ſuppeditaverat, conflatum eſt atque accenſum; *Vallium Alpinarum* incolis conſilia *Hiſpanorum* eandem rurſus machinari cædem atque perniciem quam ſuperiore anno crudeliſſimè intulerunt; *Proteſtantes Germanos* ſub ditione *Cæſaris* graviſſimè vexari, ſedeſque Patrias ægrè retinere; Regem *Sueciæ* quem Deus, uti ſperamus, fortiſſimum religionis *Orthodoxæ* propugnatorem excitavit, cum potentiſſimis Reformatæ fidei hoſtibus bellum anceps atque aſperrimum totis regni viribus gerere; veſtris *Provinciis* infeſta vicinorum *Papiſtarum*, quorum Princeps *Hiſpanus* eſt, nuper icta fœdera minitari; nos denique indicto *Hiſpanorum* Regi bello eſſe occupatos. In hac rerum inclinatione ſiqua inter vos *Regemque Sueciæ* diſcordia exiſteret, *Reformaturum* tota *Europæ Eccleſiarum* quam miſeranda conditio eſſet quæ immanium hoſtium crudelitati ac furori objicerentur? Hæc nos cura haud leviter tangit; eundemque veſtrum eſſe ſenſum confidimus, proque veſtro in communi *Proteſtantium* cauſa præclare ſemper ſtudio, utque pax inter fratrers eandem

dem fidem eandem ſpem ſequentes intemerata ſervetur, vos, veſtra conſilia ad has rationes eſſe accommodaturos, quæ cæteris quibuſcunque anteponendæ ſunt, nec quod paci inter vos *Suæcieque* Regem ſtabiliendæ poſſit conducere, quicquam eſſe omiſſuros. Qua in re ſi nos uſus ullius eſſe poſſumus, quantum apud vos vel authoritate vel gratiâ valemus, noſtram vobis operam libentiſſimè profitemur, *Sueciæ* quoque Regi eandem deferre paratiſſimi, ad quem etiam Legationem quamprimùm mittere in animo habemus, quæ hac de re quid noſtræ ſententiæ ſit, exponat. Deumque veſtros utrinque animos ad moderata conſilia flexurum eſſe ſperamus, voſque cohibiturum, nequid ab alterutrâ parte fiat quod irritare poſſit, remque ad extrema deducere: ſed ut contrà, pars utraque removere velit quicquid alterutri offenſum aut ſuſpicioſum eſſe queat. Id ſi feceritis, & hoſtes fruſtabimini, & amicis ſolatio eritis, & veſtræ denique ſaluti *Reipubl.* quamoptimè proſpicietis. Hoc etiam uti perſuaſſimum ſit vobis rogamus, daturos nos eſſe operam, quoties facultas oblata erit, uti noſtrum erga *Fæderati Belgii Provincias* ſummum ſtudium benevolentiaque appareat. Deum proinde aſſiduis precibus obteſtamur, ut veſtram *Remp.* pace, opibus, libertate, atque inprimis *Chriſtianæ* fidei amore ac vero cultu florentiſſimam conſervare perpetuò velit.

Veſtrarum Celſitudinum Potentiam Studioſ.

OLIVERIUS, Prot. Reip. Angliæ &c.

Ex Palatio noſtro Weſtmon. die Aug. 1656.

Oliverius Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

J O A N N I

Luſitaniæ, &c Regi.

S. D.

Sereniſſime Rex.

Die undecimo *Julii* proximi ſtylo veteri ſanctionem pacis à Majeſtate Veſtra jam ratæ, à Legato veſtro Extraordinario *Londini* tranſactæ, nec non arcanorum & præliminarium articulorum per *Thomam Maynardum* accepimus: perque literas à *Philippo Meadow* noſtro *Olyſſiponi* Internuntio eodem tempore datas, noſtram etiam dictæ pacis & articulorum ſanctionem, pro iis mandatis quæ à nobis ea de re acceperat, Majeſtati Veſtræ ab ipſo redditam intelligimus: cum ſupradicta ſanctionis inſtrumenta ineunte *Junio* proximo viciſſim data acceptaque fuiſſent, adeo ut nunc inter utramque gentem pax firmiſſima ſancita ſit. Qua ex pace nos quidem voluptatem haud mediocrem percipimus; propterea quòd eam & communi utriuſque gentis utilitati fore arbitramur, hoſtiumque communium haud levi detrimento: qui ut prioris fœderis turbandi rationem aliquam

quam primò invenerunt, ita nunc ne idem inſtaurari fœdus poſſet, intentarum nihil reliquerunt. Neque dubium nobis eſt quin ſuſpicionum utrinque offenſionumque inter nos materiam creandi occaſionem nullam prætermiſſuri ſint. Quas nos quidem, quantum in nobis eſt, quàm longiſſimè amovere animo noſtra ita conſtanter decrevimus, immo ut majorem indies mutuam fiduciam hæc noſtra pariat neceſſitudo, tam vehementer cupimus, ut eos pro hoſtibus habituri ſimus, qui ullis artibus amicitiam noſtram imminuere conabuntur inter nos noſtroſque populos hac pace ſtabilitam; eundemque eſſe Majeſtatis Veſtræ animum ac voluntatem facilè nobis perſuademus: Cumque placuerit Majeſtati Veſtræ ſuis in literis ad nos *quarto* & *vigeſimo Junii ſtylo novo* datis, & diebus aliquot poſt inſtrumentum confirmatæ pacis datum atque acceptum noſtrò Internuntio traditis, clauſularem quarundam hujus fœderis mentionem facere quas aliquantum immutatas velit, ut quæ huic *Reipublicæ*, quemadmodum Majeſtas Veſtra cenſet, levis admodum ſint momenti, *Portugalliæ* Regno Maximi, peculiari tractatione agere iis de rebus quæ à Majeſtate Veſtra proponuntur, & ſi quid præterea fœderi ſtabiliendo vel etiam arctiùs obſtringendo conducere alterutri parti videbitur, parati erimus: in qua Majeſtatis Veſtræ, ſuique populi haud ſecus atque noſtri, ut utriſque æquè ſatisfiat, rationem habebimus: atque hæc omnia *Olyſiponi* an *Londini* agitanda ac tranſigenda ſint, veſtra op-

optio erit. Verùm hoc fœdere jam rato, ſigniſque gentis utriuſque ritè obſignato, dato deniquè viciſſim atque accepto, immutare partem ejus ullam idem eſſet atque totum reſcindere; quod Majeſtatem Veſtram minimè velle pro certo habemus. Majeſtati Veſtræ fauſta omnia ac proſpera exoptamus.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector. Reip. Angliæ, &c.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii. Auguſti die 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi.

JOANNI

Luſitaniæ Regi

S. D.

Sereniſſime Rex,

PErlatum ad nos eſt facinus illud inhumanum ac nefarium, quo cædes *Philippi Meadowes* Internuntii apud vos noſtri, tranſigendæ pacis causâ à nobis miſſi attentata eſt: cujus atrocitas tanta fuit, ut Divino plane Numini atque tutelæ ejus

ejus conſervatio attribuenda ſit. Noſque ex literis Majeſtatis Veſtræ *ſexto* & *vigeſſimo Maii* proximi ad nos datis, perque *Thomam Maynardum* nobis redditis, permotam facti indignitate Majeſtatem Veſtram de authoribus juſſiſſe quæri intelligimus, ut ſupplicium de iis, pro eo ac meriti ſunt, ſumatur. Verùm comprehenſos eſſe ullos ex iis, aut juſſa veſtra hac in parte quicquam effeciſſe nondum accepimus. Quapropter noſtrum eſſe duximus palam ſignificare, tentatum illud facinus barbarum, & partim commiſſum quàm indignè feramus: atque adeo à Majeſtate Veſtra poſtulamus, ut ab illius facinoris, authoribus, ſociis, adminiſtris ſupplicium debitum repetatur: Et quo hoc maturiùs fiat, ut honeſtiſſimi integerrimique viri, quique gentis utriuſque paci quàm maximè ſtudent, huic quæſtioni præficiantur, quo res penitùs inveſtigari, tamque in authoris ſceleris quam in miniſtros ſeveriùs animadverti poſſit. Id niſi fiat, neque Majeſtatis Veſtræ juſtitia, neque noſtra hujuſque Reipub. exiſtimatio vindicari, neque conſervandæ inter utramque gentem amicitiæ ulla ratio firma eſſe poterit. Majeſtati Veſtræ fœlicia fauſtaque omnia precamus.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS protector Reipub. Anglis, &c.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii. Aug. die 1656.

OLI-

Oliverius Protector Reip. Angliæ,

Illuſtriſſimo Domino,

COMITI MIRANO

S. D

Illuſtriſſime Domine,

Singulare tuum erga me atque hanc Rempub. ſtudium haud mediocriter nos demeruit, tibique devinxit: id veſtris ex literis 25. *Junii* proximi ad me ſcriptis facile perſpexi, tum etiam ex iis quas ab Internuntio noſtro *Philippo Meadow* conficiendæ pacis cauſâ ad *Luſitaniæ* Regem à nobis miſſo, accepi: quibus is de eximio veſtro ſtudio atque opera in hac pace tranſigenda abundè nos docuit: hujus noviſſimam ſanctionem & accepi libentiſſimè, mihique perſuadeo fore, ut neque collatæ in hanc pacem operæ tuæ, neque in *Anglos* benevolentiæ, neque fidei erga Regem hac in re ſpectatæ unquam te pœniteat: quandoquidem, annuente Deo, ſperandum eſt, hanc pacem & utrique genti permagna immolumenta, & hoſtibus incommoda haud exigua eſſe allaturam. Quod ſolum in hoc negotio triſte atque infauſtum accidit, fuit illud facinus in Internuntium noſtrum *Philippum Meadowes* nefariè ſuſceptum

atque

atque tentatum: Cujus in occultos auctore haud ſegnius inquiri oportuit quam in manifeſtos ſceleris miniſtros, neque de Regis veſtri juſtitia ac ſeveritate in tanto ſcelere puniendo neque de tuâ cum primis ad eam rem operâ, ut qui fas piumque colas, & pacis inter utramque nationem ſtudioſus fueris dubitare poſſum. quæ quidem ſtare nullo modo poteſt, ſi facta hujuſmodi nefaria impunita atque inulta ibunt. Verùm tua facinoris illius nota deteſtatio facit ut neceſſe mihi non ſit plura de hac re in præſentia dicere. Cum itaque de meâ erga te benevolentiâ quam & rebus omnibus demonſtrare paratiſſimus ero, certiorem te fecerim, extremum illud eſt, ut te tuaque omnia Divinæ benignitati ac tutelæ à me ſcias eſſe commendatiſſima.

Ampli udinis Veſtræ Studioſiſſimus
OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ, &c.
Ex Palatio noſtro Weſtmon. Aug. die 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi, &c.

Sereniſſime Rex, amici ac Fœderate chariſſime,

CUm eundem nobiſcum animum, idem conſilium in Majeſtate Veſtrâ ineſſe animadver

advertam, *Proteſtantium* fidei defendendæ contra hoſtes eujus, hoc tempore, ſi unquam aliàs, infeſtiſſimos, unde eſt quòd tam proſperis ſucceſſibus veſtris victoriamque nuntiis penè quotidie lætemur, tum illud ſanè vehementer doleo; quòd unum lætitiam hanc noſtram turbat atque corrumpit, perferri ad nos, inter læta cætera, veſtram cum *Fæderatis Belgii Provinciis* amicitiam priſtinam non ſatis conſtare; remque eo deductam inter vos, in mari præſertim *Baltico*, ut ad diſcordiam ſpectare videatur, Cujus cauſas quidem ignorare me fateor; eventum certe (niſi Deus avertat) *Proteſtantium* ſummæ rei periculoſiſſimum fore facile perſpicio. Quapropter pro illâ arctiſſimâ neceſſitudine quæ cum utriſque veſtrum nobis intercedit, proque eo, quo duci omnes imprimis debemus, Religionis Reformatæ ſtudio atque amore, noſtrum eſſe cenſuimus, quemadmodum *Fæderati Belgii Ordines* ad pacem & æquanimitatem magnopere hortati ſumus, ita nunc Majeſtatem Veſtram hortari. Satis ſuperque hoſtium *Proteſtantibus* ubique eſt: nunquam acrioribus odiis inflammati conſpiraſſe in exitium noſtrum undique videntur. Teſtes *Alpinæ Valles* haud ita pridem miſerorum cæde ac ſanguine redundantes; teſtis *Auſtria* edictis nuper & proſcriptionibus *Cæſariis* concuſſa; teſtis *Helvetia*; quid enim attinet pluribus verbis tot calamitatum recentium memoriam luctumque revocare? Hæc omnia loca quis neſcit *Hiſpanorum* & *Romani Pontificis* conſilia incendiis, cladibus, vexationibus

tionibus Orthodoxorum per hoc biennium miſcuiſſe. Si ad hæc tot mala *Proteſtantium* Fratrum inter ſe diſſenſio acceſſerit, inter vos præſertim quorum in virtute, opibus, conſtantia præſidium *Eccleſiis Reformatis* conſtitutum eſt maximum, quantum humanæ opis eſt, periclitare *Religionem* ipſam *Reformatam*, atque in ſummo diſcrimine verſari neceſſe erit. Quod contra, ſi uni verſum *Proteſtantium* nomen eâ quâ decet inter ſe fraterna conſenſione perpetuam pacem coluerit, nihil omnino erit quod pertimeſcamus quid hoſtium vel artes vel vires incommodare nobis poſſint; quos ſola noſtra concordia vel propulſabit vel fruſtrabitur. Quapropter Majeſtatem Veſtram majorem in modum oro atque obſecro, ut ad confirmandam cum *Fœderatis Provinciis* amicitiam priſtinam, ſi qua in parte collapſa eſt aut imminuta, propenſum atque benignum animum afferre velit. Siquid eſt in quo meâ opera, fides, diligentia ad compoſitionem uſui eſſe poſſit, eam omnem vobis profiteor atque deffero: Deus modò aſpiret, fauſtumque eſſe jubeat, quod cum ſummâ felicitate curſuque perpetuo rerum proſperum Majeſtati Veſtræ exopto.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reipub. Angliæ, &c.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii, die Aug. 1656.

OLI-

Oliverius Protector Reip. Angliæ, &c.

ORDINIBUS HOLLANDIÆ.

Excelſi & Præpotentes Domini, Amici chariſſimi,

DEmonſtratum eſt nobis à *Gulielmo Coopero* Paſtore *Londinenſi*, civéque noſtro, *Joannem le Maire Amſterodamenſem* Socerum ſuum, ante annos circiter triginta tres rationem quandam excogitaſſe, qua *Reip.* veſtræ reditus, ſine ullo populi onere, multo auctiores fierent; factâque cum *Joanne van den Brook* ſocietate partiendi inter ſe præmii quod ex illo invento ſuo reportaſſent, id autem erat parvi Sigilli in *Provinciis* conſtitutio, ob hoc *Celſitudines Veſtras Præpotentes* ſupradicto *van den Brook* ejuſque poſteris tria milla Geldricorum (quæ trecentas libras valent) in ſingulos annos penſitanda ſpopondiſſe: jam verò, etſi inventa illa parvi ſigilli ratio facilis admodum & expedita reperta eſt, magnoſque ex eo tempore reditus *Celſitudinibus Præpotentibus* veſtris, nonnulliſque veſtris *Provinciis* retulit, tamen ad hodiernam uſque diem quamvis multâ ſollicitatione petitum, illius pacti præmii nihildum adnumeratum eſſe: unde poſtquam ſupradictis *van den Brook* & *le Maire* longarum dilationum pertæſum eſt, actionem illam

illam in ſupradictum *Gulielmum Cooperum* civem noſtrum jure eſſe tranſlatam : qui cum fructum induſtriæ Soceri ſui percipere cupiat, ad nos per libellum ſupplicem ſe contulit, ut hanc ejus poſtulationem *Celſitudinibus veſtris Præpotentibus* commendare vellemus ; quod ei non eſſe denegandum cenſuimns. Quapropter *Celſitudinis Veſtras Præpotentes* amicè rogamus, uti petitionem ſupradicti *Gulielmi Cooperi* ea de re benignè audire velitis, pactumque induſtriæ præmium atque ſtipendium tam juſtum, & pro numero tot annorum præteritorum & annua deinceps penſione ſolvendum curare. Quod cum non dubitemus quin *Celſitudines Veſtræ Præpotentes* libenter facturæ ſint, utpote & juſtum & munificentiâ veſtra dignum, parati & nos viciſſim erimus, veſtris quoque popularibus in poſtulatis ſuis, quoties nobis edentur, æquè propenſo animo favere.

Veſtrarum Celſitudinum Præpotentium
Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reipub.
Angliæ, &c.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii
die Septemb. An. Dom. 1656.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ

Sereniſsimo Principi

LUDOVICO Galliæ Regi.

Sereniſſime Rex, Amice ac Fœderate chariſſime,

INviti facimus ut Majeſtatem Veſtram de ſuorum injuriis poſt pacem inſtauratum toties interpellemus: verùm & vos factas nolle confidimus, & nos noſtrorum querimoniis deeſſe non poſſumus. Navem *Antonium Diepenſem* ante fœdus jure captam, Judicum ſententia Curiæ noſtræ maritimæ præſidentium facile conſtat. Ejus prædæ partem quatuor millia plus minus coriorum *Robertus Brunus* Mercator *Londinenſis* ab iis qui auctioni præfuerunt, quod & ipſi teſtantur, coëmit: ex iis circiter ducenta cum *Diepam* advecta poſt ratam pacem Coriario cuidam *Diepenſi* vendidiſſet pecuniamque, redigiſſet, eà pecuniâ in manibus procuratoris ſui occupatâ atque retentâ, litem ſibi impingi, ſuumque jus illo in foro ſe obtinere non poſſe queritur. Quocirca Majeſtatem Veſtram rogandum cenſuimus, ut an Conſilium ſuum de re tota referri velit, pecuniamque illam iniquiſſimâ liti extricari. Etenim ſi ante pacem facta & judi-

judicata, poſt pacem rurſus in contraverſiam atque judicium vocabuntur, quis ſit fructus fœderum futurus, non videmus, Verùm hujuſmodi querelarum nullus finis erat, niſi in fœdifragos hoſce tam frequentes exemplum aliquod ſeveritatis maturè ſtatuatur. id quod Majeſtati Veſtræ quamprimùm curæ fore ſperamus. Quam Deus interim tutelâ ſuâ ſanctiſſimâ dignetur.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reipub. Angliæ, &c.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii. die Septemb. An. Dom. 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

JOANNI Luſitaniæ Regi.

Sereniſſime Rex,

TRanſactâ jam feliciter inter hanc Rempub. *Luſitaniæque* Regnum pace, nec non ad commercium quod attinet, recte atque ex ordidine cautum atque ſancitum cum ſit, neceſſarium eſſe duximns *Thomam Maynardum*, à quo

hæ literæ perferuntur, ad Majeſtatem Veſtram mittere; qui Conſulis munere negotiatorio veſtra in ditione, ad mercatorum res rationeſque ordinandas fungatur. Cum autem hoc ſæpius uſu venire poſſit, ut adeundi Majeſtatem Veſtram fieri ſibi copiam, nonnunquam poſtulet, tam de commercio quam aliis de rebus quæ noſtrâ hujuſque Reip. intereſſe poſſint, à Majeſtate veſtra petimus, ut illi, quoties audito opus ſit, benignum velitis aditum atque aurem præbere; id veſtræ erga nos benevolentiæ pro argumento ſingulari atque indicio habebimus: interim Majeſtati Veſtræ Deum Opt. Max. fortunare omnia volumus.

Majeſtatis veſtræ ſtudioſiſſimus
OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterii
die Octob. 1656.

SUECORUM REGI.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex,

TAmetſi ea eſt ſolita Majeſtatis veſtræ & ſpontanea in viros bene meritos benevolentia, ut omnis eorum commendatio ſupervacanea poſſit videri, tamen nobilem hunc virum *Gulielmum Vavaſorem Equitem auratum*, Majeſtatis Veſtræ ſub ſignis merentem, & ad vos jam proficiſcentem voluimus ſine noſtris ad Majeſtatem

ſtatem Veſtram literis dimittere, Quod eo libentiùs fecimus, poſteaquam ſignificatum nobis eſt, jampridem eum, Majeſtatis Veſtræ auſpicia ſecutum, multis in præliis veſtrâ cauſâ ſuum ſanguinem profudiſſe: adeo ut *Suecornm* Reges proximi ob militarem ejus peritiam, operamque ſæpe in bello ſtrenuè navatam, cum agro & annuis penſionibus veluti virtutis præmio remuneraverint. Neque verò dubitamus qnin Majeſtati veſtræ in hodiernis bellis permagno ſit uſui futurus, cum ſit fide ac bellicarum rerum ſcientia jamdiu ſpectatâ. Eum itaque Majeſtati Veſtræ, pro eo ac meritus eſt, commendatum cupimus: ſimulque rogamus, ut quæ illi præterita ſtipendia proceſſerint, ſolvantur. Hoc nobis erat gratiſſimum; nec gratificari viciſſim Majeſtati Veſtræ, quoties facultas erit, grabimur, cui fauſta omnia ac proſpera exoptamus.

Majeſtatis veſtræ ſtudioſiſſimus.

OLIVERIUS Protector Reipublicæ Angliæ.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii.
die Octob. An. Dom. 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

JOANNI

Luſitaniæ Regi.

S. D.

Sereniſſime Rex, Amice ac Fæderate chariſſime,

Exhibuit nobis libellum ſupplicem *Thomas Ewans Nauclerus*, civis noſter, in quo oſtendit, ſe An. 1649. & 1650. cum navi ſua, cui nomen *Scipioni*, quadringentarum amphorarum, & cui ipſe præfuit, ſocietati *Braſilienſi* operam navaſſe; eam navem cum onere toto & apparatu, Majeſtatis Veſtræ juſſu ereptam ſibi eſſe: unde damnum homini factum, præter amiſſum ex tanta ſorte ſexenni lucrum, Commiſſarii ex fœdere ad dicidendas controverſias utrinque dati plus ſeptum millibus librarum noſtrarum, ſive bis totidem *Milreis Luſitanicis* æſtimarent; quemadmodum & ad nos retulerunt. Quod detrimentum tam grave cum ſupradictum *Thomam* vehementer afflixerit, coactus ad repetendas ex fœdere res ſuas, *Olyſſipponem* navigare, petiit ſuppliciter à nobis, ut literas noſtras hac dum re ad Majeſtatem veſtram ſibi daremus: nos, tametſi in communi

causa

cauſa mercatorum, quibus à Societate *Braſilienſi* debebatur, ſuperiore anno ſcripſimus, tamen ne cui noſtram opem poſcenti defuiſſe videamur, Majeſtatem veſtram pro amicitia rogamus, ut hujus nominatim hominis ratio habetur; utque velit Majeſtas veſtra ſuis omnibus ita præcipere, ut ne quid obſtare poſſit quo minus is in ea urbe, quod ſibi à Societe *Braſilienſi* vel aliunde debetur, ſine ullo impedimento exigere, & ſine morâ poſſit recuperare. Deus Majeſtatem veſtram perpetua felicitate augeat; noſtramque amicitiam faxit quàm diuturnam.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reip.
Angliæ, &c.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii.
die Octob. An. Dom. 1656.

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ, &c.

Illuſtri & Magnifico

Civitatis Hamburgenſis Senatui.

S. D

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles Viri,
Amici Chariſſimi,

GRavem detulerunt ad nos querimoniam *Jacobus* & *Patricius Hays* cives hujus *Reip.*

ſe, ſui fratris *Alexandri*, qui inteſtatus diem obiit, hæredes legitimum cum ſint, atque ita ipſius Curiæ veſtræ ſententiâ ante annos duodecim ſecundùm ſe lata contra fratris viduam pronuntiati fuiſſent, bonaque defuncti fratris cum fructibus exceptâ ſolùm viduæ dote, adjudicata ſibi ex eo judicio eſſent, non potuiſſe tamen hactenus, neqne pro ſuo jure, neque literis *Caroli* olim *Regis* eâdem de re ſcriptis ullum laborum ſuorum ac ſumptuum ex ea ſententia fructum conſequi · obeſſe ſibi ſcilicet potentiam atque opes *Alberti van Eizen Decurionis* apud vos primarii, apud quem bonorum pars maxima depoſita eſt; eum agere omnia, ne ea bona hæredibus reſtituantur. Eluſi, ac dilationibus confecti, ſummam denique ad inopiam redacti ſupplicant nobis ne ſe negligamus tantis injuriis fœderatâ in civitate oppreſſos. Quod nos cum officii imprimis noſtri intelligamus eſſe, ut ne quis civis noſter præſidium ſuis rebus, atque ſuſceptum patrocinium in nobis requirat, petimus quod à civitate veſtra videamur facile impetrare poſſe, ut ſententiam ipſimet veſtram hiſce fratribus ratam eſſe velitis; neque per cauſ[illegible]ovocationis ad *Spirenſem Cameram*, vel p[illegible]o ſimulatæ vel nunc irritæ, moram juſtitiæ fieri diutiùs patiamini. Nam de ſumma ipſius câuſæ juriſperitorum noſtrorum ſententias requiſivimus; unàque deſcriptas obſignataſque ad vos miſimus. Quodſi rogandi nihil proficitur, erit neceſſariò, idque ex conſueto jure gentium, quod tamen minimè vellemus, ad-

ad reciproca deveniendum : id ne accidat, vos pro veſtra prudentia proviſuros eſſe confidimus.

Amplitudinum Veſtrarum Studioſiſſimus

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ, &c.

Ex Palatio noſtro Weſtmonaſterii die Octob. 16 *An. Dom.* 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ,

Sereniſſimo Potentiſſimoque Principi

LUDOVICO Galliæ Regi.

S. D.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amici ac Fœderate chariſſime,

PErveniſſe ad Majeſtatem Veſtram literas noſtras arbitramur, *Maii quarto decimo* ſuperioris anni datas : in quibus *Joannem Dethicum*, eodem anno *Londini* urbis præfectum, & *Gulielmum Wakefield* mercatorem per libellum ſupplicem nobis oſtendiſſe ſcripſimus, navem *Jonam* ſuis mercibus onuſtam, quæ *Oſtendam* veheruntur, *Dunkirkam*, quæ tum temporis in *Gallica* ditione erat, à prædone quodam *Caroli*

 Stuarti

Digitized by Google

Stuarti filii auſpiciis piraticam faciente ex ipſo *Thameſis* oſtio fuiſſe abreptam: ſe, cum ex edictis veſtris veſtrique conſilii decretis, quibus erat cautum, nequa navis *Anglorum* ab hoſtibus *Parlamenti* capta veſtris portubus reciperetur, venaliſve eſſet à Domino *Leſtrado* illius oppidi præfecto poſtulaſſent ut reddi ſibi navem ſuam atque bona juberét, reſponſum ab eo tuliſſe, ſanè neque viro primario dignum; neque eo qui Regi ſuo ſatis dicto audiens videretur, ſe ſcilicet ab Rege *Galliæ* ob navatam in bello operam hanc præfecturam præmio accepiſſe; curaturum proinde uti ea quàm maximè quæſtui ſibi ſit: per fas videlicet ac nefas; id enim minime laborare videbatur. Quaſi verò hanc præfecturam atque Provinciam Majeſtatis Veſtræ dono accepiſſet, ut ſocios juxtà ſpoliaret, veſtraque edicta in eorum gratiam promulgata pro nihilo haberet. Quod enim Rex *Galliæ*, ſe maximè ab hoſtibus factum contra nos voluiſſet, facti tamen participes ſuos eſſe vetuit, id regius præfectus contra regium interdictum non modo fieri eſt paſſus. ut nos veſtris in portubus diriperemur, prædæque eſſemus, verum etiam ipſe diripuit, ipſæ prædæ habuit, ſeque facti authorem palam profeſſus eſt. Hoc itaque reſponſo mercatores infecto negotio irriti atque eluſi diſceſſêre: noſque hæc itidem ſuperiore anno Majeſtati veſtræ per literas ſignificavimus ſucceſſo licet haud multo meliore; nihildum enim reſponſi ad eas literas habuimus. Quod non habuerimus accidiſſe id credimus, propterea quòd eo tempore

Præ-

Præfectus ille apud exercitum in *Flandria* fuit; nunc in urbe ipſa *Pariſiorum* degit, vel potius per urbem perque aulam noſtrorum ſpoliis locupletatus impunè volitat. A Majeſtate igitur Veſtra nunc denùo id petimus quod ipſius Majeſtatis veſtræ intereſt in primis providere, nequis ad ſociorum injurias edictorum regiorum contemptionem audeat adjungere: ſed neque ad Legatos ſive Commiſſarios de controverſiis communibus utrinque dandos rejici propriè hæc cauſa poterit; quandoquidem hic non ſociorum jus duntaxat, ſed auctoritas ipſa veſtra Regiique nominis reverentia agitur. Illud enim mirum ſit, ſi mercatores damna ſua moleſtiùs quàm Majeſtas veſtra ſui ferat imminutionem. Eam ſi non ferat, eâdem operâ ſimul perficiet, ut neque amiciſſimorum de Repub. noſtra edictorum pœnituiſſe, neque in ſuorum injuriis conniviſſe, neque noſtræ poſtulationi non tribuiſſe quod par ſit videatur.

Majeſtati Veſtræ voluntate, amicitia, fœdere devinctiſſimus

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterio die Novemb. An. 1656.

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo potentiſſimoque Principi

FREDERICO III.

Daniæ, Norwegiæ, Vandalorum, Gothorumque Regi; Duci Slesvici, Holſatiæ, Stormariæ, & Dithmarſiæ; Comiti in Oldenburg & Delmenhorſt &c.

S. D.

Sereniſſime potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate chariſſime.

Literas Majeſtatis Veſtræ ſexto decimo *Februarii Hafniâ* datas ab ornatiſſimo viro *Simon de Petekum*, Oratore apud nos veſtro, accipimus. Iis perlectis, & voluntas erga nos veſtræ præclara ſignificatio, & ipſius rei, de qua ſcriptum erat, pondus uſque eò nos permovit, ut ſtatim ad Majeſtatem Veſtram mittere qui mandatis noſtris inſtructus, noſtra conſilia vobis hac de re pleniſſime exponeret, in animo haberemus. Et quanquam idem nobis etiamnum animus manet, hactenus tamen idoneum aliquem cum iis mandatis dimittere, quæ graviſſimum hujuſmodi negotium poſtularet, non potuimus; quemadmodum jam brevi facturos nos eſſe ſperamus. Interea non omittendum diutiùs exiſtimavimus Majeſtatem Veſtram certiorem facere, præſentem rerum in

Eu-

Digitized by Google

Europæ ſtatum haud mediocri nos curâ ac cogitatione ſollicitos tenuiſſe: cum ab aliquot jam annis ſummo cum dolore videamus *Proteſtantium* Principes ac civitatem Primores (quos ex communi *Religionis* atque ſalutis vinculo omnem ſeſe mutuò confirmandi ac defendendi inire rationem oporteret) inter ſe indies magis magiſque infirmè animatos, quid quiſque moliatur, quidve ſtruat, ſuſpectum habere; metum amicis, ſpem hoſtibus præbentes, inimicitias atque diſſidia potius hac rerum inclinatione portendi, quam firmum invicem animorum conſenſum, ad præſidium mutuum ac defenſionem. Atque hæc quidem ſollicitudo eo altiùs animo noſtro inſedit, quo magis in Majeſtate Veſtra, Regeque *Sueciæ* adhuc aliquid reſidere mutuæ ſuſpicionis videtur; vel ſaltem non eam exiſtere voluntatum conjunctionem quam communis noſtrum omnium in *Orthodoxam* religionem amor ac ſtudium flagitaret; dum Majeſtati veſtræ injecto ſorte aliqua ſuſpicio eſt, fore ut ab Rege *Sueciæ* detrimentum aliquod ditionis veſtræ commerciis afferatur; ſuſpicante viciſſim *Suecorum* Rege, ne per vos & bellum, quod nunc gerit, difficilius, & contrahendarum ſocietatem ratio impeditior ſibi reddatur. Non præterit Majeſtatem Veſtram, pro ea ſumma prudentia quam adhibere ſuis omnibus in rebus ſolet, quantum diſcriminis *Proteſtantium* ſummæ rei impendeat, ſi iſtiuſmodi ſuſpiciones inter vos diu verſentur, quanto magis, quod Deus avertat, ſiquod ho-

ſtilitati indicium erumperet. Uteunque hæc ſe habeant, nos, quemadmodum & *Suecorum* Regem, & *Fœderati Belgii Ordines* ad pacem & moderata conſiliia magnopere hortati ſumus (adeoque redintegrari inter eos pacem atque concordiam vehementer gaudemus, nam & capita quoque illius fœderis à *Dominis Ordinibus* tranſmiſſa ad nos ſunt) ita noſtras eſſe partes duximus, noſtræque amicitiæ quam maxime convenire, ut qui ſenſus noſter his de rebus ſit, Majeſtatem Veſtram ne celaremus (præſertim cum ut ita faciamus, Majeſtatis Veſtræ literis amiciſſimis tam ſtudioſe invitemur, id quod etiam benevolentiæ erga nos veſtræ pro argumento ſingulari ſanè habemus atque amplectimur) Veſtræque Majeſtati ante oculos poneremus, qnantam nobis neceſſitatem, qui *Proteſtantium Religionem* ſequimur, Divina providentia impoſuerit colendi inter nos pacem, idque nunc maxime, cum hoſtes noſtri acerrimè, ſi unquam alias, rem gerere, & conjuraſſe undique perniciem noſtram videntur. *Valles Alpinas* miſerorum nuper Incolarum cæde ac ſanguine madentes commemorare nihil attinet, nec conquaſſatam per eoſdem dies *Ceſareis* proſcriptionibus atque edictis *Auſtriam*; nec denique contra *Helvetios* *Proteſtantes* *Helvetiorum Papiſtarum* infeſtos impetus. Quis neſcit *Hiſpanorum* dolos ac machinationes per hoſce aliquot annos hæc loca omnia incendiis, ruinis, cladibus *Proteſtantium* permiſcuiſſe; Si ad hæc mala *Reformatorum* Fratrum inter ſe diſſenſio velit

velut cumulus accedat, inter vos preſertim qui noſtrarum virium tanta pars eſtis & in quibus tantum præſidii ac roboris *Proteſtantium* dubiis temporibus comparatum atque repoſitum eſt; quod ad opem humanam attinet, peſſùm ire *Proteſtantium* res; & in extremo diſcrimine atque occaſu verſari neceſſe erit. Quod contra, ſi pax conſtet inter vos vicinos, cæteroſque *Orthodoxos* Principes, ſi concordiæ fraternæ omni ex parte ſtudeatur, non erit cur, Deo bene juvante, vel vim vel verſutiam noſtrorum hoſtium pertimeſcamus; quorum conatus noſtra Sola conſenſio vel diſſipabit vel fruſtrabitur. Neque vero dubitamus quin Majeſtas Veſtra ad hanc pacem beatam impertiri ſuam operam, quam poteſt maximam, & libens velit & velle deſitura non ſit. Qua in re ipſe etiam communicare conſilia cum Majeſtate veſtra atque conjungere paratiſſimus ero; utpote & veram amicitiam profeſſus, & cui non ſolum pactam inter nos tam auſpicatò ſervare pacem deliberatum omnino ſit, verum etiam neceſſitudinem hanc, quæ nunc intercedit, prout Deus facultatem dabit; arctiori vinculo conſtringere. Idem Deus interim Majeſtati Veſtræ ſecunda ac proſpera omnia concedat.

Majeſtati Veſtræ amicitiâ, fœdere ac voluntate conjunctiſſimus

OLIVERIUS Prot. Reip. Angliæ, &c.

Dabantur ex Aula Noſtra Weſtmonaſterii. Decembris An. 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Illuſtriſſimoque Principi ac Domino, Domino

GULIELMO

Haſſiæ Lantgravio, Principi *Herefeldiæ*, Comiti in *Cattimeliboco*; *Decia Ligenhain*, *Nidda* & *Schaumburgo* &c.

Sereniſſime Princeps,

AD literas Celſitudinis veſtræ non ſit altero pòſt anno, quod prope jam pudet, reſcripſiſſimus niſi nos admodum invitos permulta ſane, eaque graviſſima, quorum curam, pro noſtro in *Repub.* munere, differre non potuimus, interpellaſſent. Quæ enim literæ debebant eſſe nobis gratiores, quàm quæ à Principe Religioſiſſimo, majoribus quoque Religioſiſſimis orto; de pace Religionis, deque concordia Eccleſiarum concilianda ſunt ſcriptæ; quæ etiam literæ eundem planè animum, idem pacis *Christianæ* promovendæ ſtudium non ſolum ſuo, verumetiam univerſi ferè orbis *Chriſtiani* opinione ac judicio, & ipſæ nobis tribuunt, & univerſim attributum eſſe gratulantur? Et nos qui-

quidem per tria hæc olim regna quid hoc in parte ſimus conati, quidque hortando, ferendo, præeundo, divino maximè auxilio, effecerimus, & norunt noſtri plerique, & in ſumma conſcientiæ tranquilitate ſentiunt. Eandem præſertim *Germaniæ* totius *Eccleſiis*, ubi acriùs ferè jamque diu nimis diſſidetur, pacem optavimus; perque noſtrum *Duræum* hoc idem multos jam annos fruſtra molientem ſiquid eam in rem noſtrâ operâ conferre poſſet ex animo detulimus In eadem nos etiamnum ſententia permanemus; eandem illis *Eccleſiis* fraternam inter ſe charitatem optamus, ſed quam ſit hoc arduum conciliandæ pacis negotium inter ipſos pacis, ut præ ſe ferunt, filios, ſummo cum dolore ſatis ſuperque intelligimus Nam ut utrique *Reformati* nempe & *Auguſtani*, in unius Eccleſiæ communionem aliquando coaleſcant, ſperandum vix eſt; ſuam utrique ſententiam ne poſſit vel voce vel ſcriptis defendere prohiberi ſine vi non poterunt; vis autem cum pace Eccleſiaſticâ conſiſtere non poteſt: hoc tantùm ſe ſinant exorari qui diſſentiunt, ut humanis ſaltem & moderatius velint diſſentire, nihiloque minus inter ſe diligere; utpote non hoſtes ſed fratres in levioribus licet diſſentientes, in ſumma tamen fidei conjunctiſſimos. Hæc nos inculcando, hæc ſuadendo nunquam defatigabimur, quod ultrà eſt, humanis neque viribus neque conſiliis datur: Deus quod ſuum ſolius eſt ſuo tempore perficiet. Tu interim, Sereniſſime Princeps, præclaram in Eccleſias declarationem animi tui, ſem-

Digitized by Google

ſempiternum ſanè monumentum & majoribus tuis dignum & omnibus poſthac principibus imitandum reliquiſti. Nos *Celſitudini* veſtræ, pro eo ac merita eſt, felicitatem cæteris in rebus quantum ipſa cupit, mentem, ea quam nunc habes, haud meliorem (quid enim poteſt eſſe melius;) à Deo Optimo Maximo præcamur.

Weſtmonaſterio. die Martii
An. Dom. 1656.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi DUCI CURLANDIÆ.

Sereniſſime Princeps.

DE benevolentia Celſitudinis erga nos noſtræ & aliàs, & tum quidem abunde nobis conſtitit cùm Oratorem noſtrum ad *Moſcoviæ Ducem* iter facientem, & in ditione veſtra per aliquot dies commorantem hoſpitio benignè accepiſti: nunc juſtitiæ & æquitatis ſuæ haud leviora indicia daturam eſſe Celſitudinem veſtram & ſuopte ingenio & noſtro rogatu confidimus. Cum enim *Jannes Jameſonus Scotus*, navis cujuſdam veſtræ Magiſter fidelem naucleri operam ſeptennioque cognitam vobis navaverit, ſeque illam navem *Balenam* ſibi commiſſam, in oſtio fluminis,

minis, ut mos eſt, Gubernatori veſtro appellendam in portum tradidiſſet, eumque imperitè ſuo munere fungentem quod ſolum potuit ſæpius monuiſſe multis teſtibus probaverit, non ejus profectò culpâ, ſed Gubernatoris vel imperitia vel pervicacia tractam eſſe navem nemini non liquet. Quod cum ita ſit, à Celſitudine veſtra majorem in modum petimus, ut ſupradicti *Joanni* Magiſtro neque illud naufragium imputare, neque eum idcirco ſtipendio debito velit privare; cujus ſpe ſolâ, jam altero naufragio bonis omnibus amiſſis, ſe utcunque in extrema inopia ſuſtinet & ſolatur.

Ex Aula noſtra, Weſtmonaſterio
die Martii An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Ampliſſimis Conſulibus ac Senatoribus

REIP. GEDANENSIS

S. P. D.

Ampliſſimi, Magnifici Viri, Amici Chariſſimi,

URbem veſtram induſtriâ, opibus & optimarum artium ſtudiis florentem cum nobiliſſimis quibuſque urbibus ſemper eſſe duximus conferendam: nunc poſteaquam in hoc bello, quod veſtris jamdiu in finibus geritur,

Polo-

Digitized by Google

Polonorum ſequi partes quàm *Suecorum* maluiſtis, ſanè & Religionis cauſâ quam colitis & commercii, quod cum *Anglis* vetuſtum jam habetis, optavimus ut ea vobis maxime conſilia placerent, quæ cum Dei gloria urbiſque veſtræ dignitate ac ſplendore viderentur eſſe conjunctiſſima. Quocirca petimus pro amicitia quæ vobis cum *Anglorum Gente* multo uſu firmata jamdiu conſtat; & ſiqua in gratia apud vos noſtrum quoque nomen eſt, ut inſignem inter primos *Suecorum Duces Coningsmarcum*, egregium præſertim bello virum caſu & ſuorum prodiٖtione mati interceptum belli lege, non acerbiſſimè adhuc geſti, dimittere velitis, ſin idminus veſtris rationibus convenire arbitramini, ut leniore ſaltem ac liberiore cuſtodia habendum cenſeatis. Utrum horum vobis faciendum decreverits, id profecto inprimis quod exiſtimatione urbis veſtræ dignum decernetis; deinde ab omnibus præclaris belli ducibus magnam gratiam inibitis; nos denique, quicquid id veſtrâ intereſſe putatis, haud mediocri ſanè beneficio devincietis.

Veſtrarum Amplitudinum Studioſiſſimus.

OLIVERIUS Protector Reipub. Angliæ, &c.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterio.
Aprillis An. Dom 1957.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, Scotiæ, Hiberniæ &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi, ac Domino

IMPERATORI Ducique magno ûniverſæ RUSSIÆ, Soli Domino *Voladomæri*, *Moſchæ*, *Novogrodi*, Regi *Cazini*, & *Aſtracani*, *Syberiæ*, Domino *Vobſcoæ*, Magno Duci *Smolenchi*, *Tuerscoiæ*, & aliarum, Domino ac Magno Duci *Novogrodæ*, Inferiorum Regionum *Chernigoï*, *Rezanſcoæ* & aliarum, Domino omnis *Plagæ Septentrionalis*, item Domino *Everſcoæ*, *Cartalinſcæ*, aliarumque permultarum.

S. P. D.

A*Nglorum Genti* cum imperii veſtri populis vetus amicitia, magnuſque uſus, id quod nemo neſcit, ampliſſimumque commercium jamdiu fuit; illa verò virtus ſingularis, *Imperator Auguſtiſſime*, qua majoribus ſuis Majeſtas veſtra longè prælucet, & quæ de ea eſt vicinorum omnium Principum opinio, Potiſſimùm nos movet, ut Majeſtatem Veſtram & eximio ſtudio colamus, eique communicata cupiamus, quæ & rei *Chriſtianæ* & rationibus veſtris haud parum

parum conducere, nec minus nominis veſtri gloriæ ſervire poſſe exiſtimemus. Quapropter ornatiſſimum virum Dominum *Richardum Bradshaw*, ſumma fide, integritate, prudentia, uſuque rerum, ex aliis etiam Legationibus, nobis cognitum, ad Majeſtatem Veſtram miſimus Oratorem; qui & ſingulare erga vos noſtrum ſtudium, ſummamque obſervantiam vobis exponat; & ſupradictis de rebus agere cum Majeſtate Veſtra poſſit. Eum itaque ut benignè noſtro nomine accipiatis, eique ut, quoties commodum erit, liberum aditum, aureſque benignas, fidem denique in iis omnibus quæ propoſuerit aut tranſegerit, eandem atque nobiſmetipſis, ſi coràm adfuiſſemus, præbere velitis rogamus; adeoque Majeſtati veſtræ atque *Imperio Ruſſico* fauſta omnia à Deo Opt. Max. precamur.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS, Protector. Reip. Angliæ, &c.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterii die April, An. Dom. 1647.

OL.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi, Magno Principi *Finlandiæ*, Duci *Eſthoniæ, Careliæ, Bremæ, Verdæ, Stetini Pomeraniæ, Caſſubiæ* & *Vandaliæ*, &c.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amice, ac Fœderate Chariſſime,

VIr nobiliſſimus *Gulielmus Jepſonus Militum Tribunus, & Parlamenti noſtri Senator*, cui hoc munus honori erit, quòd Majeſtati Veſtræ haſce literas dabit, certiorem eam faciet quanta cum perturbatione ac dolore nuntium accepimus belli illius funeſti inter *Majeſtatem* veſtram *Daniæque Regem* coorti; quamque nobis cordi ac ſtudio ſit, nullam noſtram operam aut officium prætermittere, quoad Deus facultatem dederit; ut huic ingruenti malo remedium aliquod maturè afferatur, eæque ſimul calamitates avertantur, quas inferri ex hoc bello religionis cauſæ communi neceſſe erit; hoc præſertim tempore, quo adverſarii noſtri contra-

Or-

Digitized by Google

Orthodoxæ fidei profeſſionem & profeſſores cum conſilia ſperniciosiſſima tum vires arctiſſimè conjungunt. Hæc atque alia nonnulla permagni ad utriuſque gentis commoda rationeſque publicas momenti adduxêre nos, ut hunc virum ornatiſſimum Internuntii extraordinarii prædictum munere ad Majeſtatem veſtram mitteremus: Quem uti amicè recipiatis, eique, *iis* in rebus quas cum Majeſtate veſtra noſtro nomine communicaverit, ſummam fidem adhibeatis rogamus, cum is ſit cujus fidei atque prudentiæ nos quoque plurimum tribuamus. Simul & illud petimus, ut Majeſtas veſtra noſtram ergo ſe reſque ſuas benevolentiam ſingularem, atque ſtudium perſuaſiſſimum ſibi habeat; cujus nos argumenta certiſſima per omnem occaſionem & propenſo animo & officiis paratiſſimis præbebimus,

Majeſtatis Veſtræ amicus & Fæderatus conjunctiſſimus

OLIVIRIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterii. Aug. An. Dom. 1657.

Ex

Excellentiſſimo **Domino**

DOMINO de BOURDEAUX

Sereniſſimi

REGIS GALLIARUM

Legato extraordinario.

Excellentiſſime Domine,

MErcatores quidam *Londino-derrienſes Samuel Dawſonus*, *Joannes Campſejus*, & *Joannes Nevinus* per libellum ſupplicem Sereniſſimo Domino Protectori ediderunt, ſe, poſteaquam fœdus inter hanc *Rempub. Regnumque Galliæ* redintegratum intellexerant, An. Dom. 1655. navem quandam cui nomen *Anglicè* The Speedwell / melioris ominis cauſâ, quam eventus ferebat, impoſitum, *Joannes Ker* Magiſter erat, mercibus quibuſdam ex portu *Derrienſi Burdegalam* convehendis oneraſſe; eam navem illic onere expoſito, vinoque aliiſque mercibus inde impoſitis, captam in reditu die 25. *Novembris* anni ſupradicti à duabus *Breſtenſum* Navibus armatis, quarum alteri *Adrianus Vindmian Swart*, alteri *Jacobus Jonſonus* præfuit, ab iiſdem etiam in portum *Brivatem*, vulgo *Breſtenſem*, fuiſſe abductam; ibique & jure captam judicatam eſſe, & auctione venditam, cum mille centumque libras noſtras eſtimatione juſtâ valuiſſet, extra damnum mille librarum præterea datum: de quibus recuperandis omni ſe honeſta ratione cum illius loci præfectis egiſſe;

id

id ſibi hactenus fruſtra fuiſſe: ſe etiam moribus edictum curiæ maritimæ conſecutos eſſe, quo citarentur in judicium qui navem illam cepiſſent, autem jure eſſe captam defendere ſtatuiſſent. Edictum hoc & recte atque ordine promulgatum & redditum: idque ab ejuſdem curiæ miniſtris publicis maturè *Domino Legato Galliæ* ſignificatum eſſe: cum nemo contra comparuiſſet, teſtes aliquot juratos de re judicanda interrogatos eſſe. Quæ res cum à Petitoribus ad Celſitudinem Domini *Protectoris* delata ſit, ab eoque cognitioni atque ſententiæ Concilii mandata, cumque de facto ex teſtimoniis juratis libello ſupplici adjunctis abunde conſtet, Petitoribuſque liberum commercium *Burdegalæ* ſit datum, merceſque illic emptæ atque impoſitæ vi ſint in reditu ereptæ & occupatæ contra fœderis fidem, ut ſupra demonſtratum eſt, quis non videt hoc eſſe æquiſſimum, aut navem cum onere Petitoribus reſtitui, aut de damno cùm captæ navis tum juris perſequendi plene ſatisfieri? Peto igitur ab *Excellentia veſtra* atque etiam Sereniſſimi Domini *Protectoris* nomine peto omnem velit operam dare, omnique operæ authoritatem etiam ſui muneris adjungere ut primo quoque tempore horum alterutrum fiat. Cum neque in cauſa æquiore laborare poſſit, neque mihi gratiore; qui eo diligentius curaſſe quod mandatum mihi eſt videbor, quo Excellentia veſtra maturiùs quod ſuum eſt præſtiterit.

Ex Alba Aula Auguſti, An. Dom. 1657.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

Do. FREDERICO WILHELMO

Marchioni Brandenburgenſi Sacri Romani Imperii Archi-Camerario ac Principi Electori Magdeburgi, Pruſſiæ, Juliæ, Cliviæ, Montium Stetini, Pomeraniæ, Caſſubiorum Vandalorumque, necnon in Sileſia Croſnæ & Carnoviæ Duci, Burggravio Norinbergenſi, Principi Halberſtadii & Mindæ, Comiti Marcæ & Ravensbergi, Domino in Ravenſtein.

S. P. D.

Sereniſſime Princeps, Amice ac Fœderate Chariſſime,

CUm ea ſit Celſitudinis veſtræ ſingularis virtus & pace & bello terrarum orbe toto jam clara, ea magnitudo animi atque conſtantia, ut amicitiam veſtram omnes fere Principes Vicini ambiant, amicum & ſocium nemo fideliorem ſibi aut conſtantiorem cupiat, ut nos quoque in eorum numero eſſe intelligatis qui de

vobis veſtriſque egregiis de *Rep. Chriſtiana* meritis quam optimè quamque præclarè ſentiunt, nobiliſſimum virum *Gulielmum Jepſonium*, *Tribunum Militum*, *& Parlamenti noſtri Senatorem* ad vos miſimus, qui vobis noſtro nomine & plurimam ſalutem dicat, & rebus veſtris felicitatem omnem ominetur atque exoptet; noſtram denique benevolentiam ſummumque ſtudium erga veſtram ſerenitatem verbis ampliſſimis exponat: eique proinde fidem, iis in rebus de quibus vobiſcum egerit, eandem habeatis rogamus, ac ſi à nobiſmetipſis teſtata omnia atque confirmata coram eſſent.

Ex Aula Weſtmonaſterio. Auguſti An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Hamburgenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

CUm Vir ornatiſſimus *Gulielmus Jepſonus*, *Tribunus Militum*, *& Parlamenti noſtri Senator*, Ad *Suecorum Regem* Sereniſſimum à nobis

bis miſſus veſtram per urbem iter faciat, in mandatis dedimus, uti vos quoque ne præteriret noſtro nomine inſalutatos; neque non rogatos, ut ſi qua in re veſtra authoritate conſilio aut præſidio opus ſibi eſſe judicaverit, ei quibus rebus poteſtis præſtò eſſe velitis. Id quo libentius feceritis, eo majorem à nobis iniiſſe vos gratiam intelligetis.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterio. die Auguſti An. Dom. 1657.

Ampliſſimis Civitatis

Bremenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

QUi noſter animus erga veſtram civitatem, quæque benevolentia cum propter puriorem apud vos Religionis cultum etiam propter urbis celebritatem ſit, & ſenſiſtis aliàs, & quoties facultas dabitur ſentietis. Nunc, cum ornatiſſimus vir *Gulielmus Jepſonus*, *Tribunus Militum*, & *Parlamenti noſtri Senator* ad Sereniſſimum *Regem Sueciæ* per urbem veſtram Oratoris munere inſtructus iter faciat, hoc tantum in præſentia voluimus, ut & vos ille peramanter perque amice noſtro nomine ſalutet, & ſiquid

acciderit in quo veſtrâ ope atque amicitiâ uſus ſibi eſſe poſſit, id uti à vobis pro noſtra neceſſitudine peteret. Qua in re non magis defuturos vos eſſe confido quam de noſtro erga vos amore ſingulari ac dudio dubitare debetis.

Weſtmonaſterio ex Aula Noſtra.... die Aug. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Lubecenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

GUlielmus Jepſonus vir nobiliſſimus, *Militum Tribunus*, & *Parlamenti noſtri Senator* ad Sereniſſimum *Suecorum Regem* ab urbe veſtra haud longe caſtra habentem publico Munere ornatus proficiſcitur. Quapropter ei per urbem veſtram aut ditionem iter facienti ut omni adjumento, ſi opus erit, atque præſidio, pro noſtra amicitia atque commercio, adeſſe velitis rogamus. De cætero & ſalutatos vos eſſe noſtro nomine peramicè volumus, deque noſtro erga vos

vos propenſo animo ac voluntate eſſe perſuaſiſſimos.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra, die Aug. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Hamburgenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

QUi haſce ad vos literas perfert *Philippus Meadow* Oratoris munere à nobis inſtructus ad Sereniſſimum *Daniæ Regem* per Urbem veſtram proficiſcitur. Eum, ſiquid erit, in quo veſtram authoritatem adjumento ſibi fore aut præſidio exiſtimaverit, commendatum vobis magnopere volumus. Noſtraque commendatio quo ſolet eſſe apud vos pondere, eodem uti nunc ſit rogamus; vobis viciſſim, ſiquid ejuſmodi occurrit non defuturi.

Ex Aula Noſtra Weſtmonaſterio. die Aug. An. Dom. 1657.

parum conducere, nec minus nominis v
gloriæ ſervire poſſe exiſtimemus. Quapro
ornatiſſimum virum Dominum *Richar*
Bradshaw, ſumma fide, integritate, pruc
tia, uſuque rerum, ex aliis etiam Legati
bus, nobis cognitum, ad Majeſtatem Veſt
miſimus Oratorem; qui & ſingulare erga
noſtrum ſtudium, ſummamque obſervant
vobis exponat; & ſupradictis de rebus ag
cum Majeſtate Veſtra poſſit. Eum itaque ut
nignè noſtro nomine accipiatis, eique ut, q
ties commodum erit, liberum aditum,
reſque benignas, fidem denique in iis omn
quæ propoſuerit aut tranſegerit, eandem at
nobismetipſis, ſi coràm adfuiſſemus, præb
velitis rogamus; adeoque Majeſtati veſtræ at
Imperio Ruſſico fauſta omnia à Deo Opt. M
precamur.

Majeſtatis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS, Protector. R
Angliæ, &c.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterii
die April, An. Dom. 1647.

Oliverius Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi, Magno Principi *Finlandiæ*, Duci *Eſthoniæ, Careliæ, Bremæ, Verdæ, Stetini Pomeraniæ, Caſſubiæ* & *Vandaliæ*, &c.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amice, ac Fœderate Chariſſime,

VIr nobiliſſimus *Gulielmus Jepſonus Militum Tribunus, & Parlamenti noſtri Senator*, cui hoc munus honori erit, quòd Majeſtati Veſtræ haſce literas dabit, certiorem eam faciet quanta cum perturbatione ac dolore nuntium accepimus belli illius funeſti inter *Majeſtatem* veſtram *Daniæque Regem* coorti; quamque nobis cordi ac ſtudio ſit, nullam noſtram operam aut officium prætermittere, quoad Deus facultatem dederit; ut huic ingruenti malo remedium aliquod maturè afferatur, eæque ſimul calamitates avertantur, quas inferri ex hoc bello religionis cauſæ communi neceſſe erit; hoc præſertim tempore, quo adverſarii noſtri contra

Or-

Orthodoxæ fidei profeſſionem & profeſſores cu
conſilia perniciosiſſima tum vires arctiſſin
conjungunt. Hæc atque alia nonnulla permag
ad utriuſque gentis commoda rationeſque pı
blicas momenti adduxêre nos, ut hunc viru
ornatiſſimum Internuntii extraordinarii præd
ctum munere ad Majeſtatem veſtram mitter
mus: Quem uti amicè recipiatis, eique, iis i
rebus quas cum Majeſtate veſtra noſtro nomin
communicaverit, ſummam fidem adhibeat
rogamus, cum is ſit cujus fidei atque pruden
tiæ nos quoque plurimum tribuamus. Simı
& illud petimus, ut Majeſtas veſtra noſtran
ergo ſe reſque ſuas benevolentiam ſingularem
atque ſtudium perſuaſiſſimum ſibi habeat; cı
jus nos argumenta certiſſima per omnem oc
caſionem & propenſo animo & officiis paratiſſi
mis præbebimus,

Majeſtatis Veſtræ amicus & Fæderatus conjunctiſſimus

OLIVIRIUS Protector Rei
Angliæ, &c.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterii.
Aug. An. Dom. 1657.

Ex

Excellentiſſimo Domino

DOMINO de BOURDEAUX

Sereniſſimi

REGIS GALLIARUM

Legato extraordinario.

Excellentiſſime Domine,

MErcatores quidam *Londino-derrienſes Samuel Dawſonus*, *Joannes Campſejus*, & *Joannes Nevinus* per libellum ſupplicem Sereniſſimo Domino Protectori ediderunt, ſe, poſteaquam fœdus inter hanc *Rempub. Regnumque Galliæ* redintegratum intellexerant, An. Dom. 1655. navem quandam cui nomen *Anglicè* The Speedwell/ melioris ominis causâ, quam eventus ferebat, impoſitum, *Joannes Ker* Magiſter erat, mercibus quibuſdam ex portu *Derrienſi Burdegalam* convehendis oneraſſe; eam navem illic onere expoſito, vinoque aliiſque mercibus inde impoſitis, captam in reditu die 25. *Novembris* anni ſupradicti à duabus *Breſtenſum* Navibus armatis, quarum alteri *Adrianus Vindmian Swart*, alteri *Jacobus Jonſonus* præfuit, ab iiſdem etiam in portum *Brivatem*, vulgo *Breſtenſem*, fuiſſe abductam; ibique & jure captam judicatam eſſe, & auctione venditam, cum mille centumque libras noſtras eſtimatione juſtâ valuiſſet, extra damnum mille librarum præterea datum: de quibus recuperandis omni ſe honeſta ratione cum illius loci præfectis egiſſe; id

id ſibi hactenus fruſtra fuiſſe: ſe etiam mori edictum curiæ maritimæ conſecutos eſſe, q citarentur in judicium qui navem illam cep ſent, autem jure eſſe captam defendere ſtatu ſent. Edictum hoc & recte atque ordine p mulgatum & redditum: idque ab ejuſdem riæ miniſtris publicis maturè *Domino Legato G liæ* ſignificatum eſſe: cum nemo contra comp paruiſſet, teſtes aliquot juratos de re judican interrogatos eſſe. Quæ res cum à Petitoribus Celſitudinem Domini *Protectoris* delata ſit, eoque cognitioni atque ſententiæ Concilii ma data, cumque de facto ex teſtimoniis jura libello ſupplici adjunctis abunde conſtet, Pe toribuſque liberum commercium *Burdegalæ* datum, merceſque illic emptæ atque impoſitæ ſint in reditu ereptæ & occupatæ contra fœder fidem, ut ſupra demonſtratum eſt, quis n videt hoc eſſe æquiſſimum, aut navem cu onere Petitoribus reſtitui, aut de damno cù captæ navis tum juris perſequendi plene ſati fieri? Peto igitur ab *Excellentia veſtra* atq etiam Sereniſſimi Domini *Protectoris* nomi peto omnem velit operam dare, omnique op ræ authoritatem etiam ſui muneris adjunge ut primo quoque tempore horum alterutru fiat. Cum neque in cauſa æquiore labora poſſit, neque mihi gratiore; qui eo diligen tius curaſſe quod mandatum mihi eſt videbo quo Excellentia veſtra maturiùs quod ſuum e præſtiterit.

Ex Alba Aula Auguſti, An. Dom. 1657.

OLI

Digitized by Google

Oliverius Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

Do. Frederico Wilhelmo

Marchioni Brandenburgenſi Sacri Romani Imperii Archi-Camerario ac Principi Electori Magdeburgi, Pruſſiæ, Juliæ, Cliviæ, Montium Stetini, Pomeraniæ, Caſſubiorum Vandalorumque, necnon in Sileſia Croſnæ & Carnoviæ Duci, Burggravio Norinbergenſi, Principi Halberſtadii & Mindæ, Comiti Marcæ & Ravensbergi, Domino in Ravenſtein.

S. P. D.

Sereniſſime Princeps, Amice ac Fœderate Chariſſime,

Cum ea ſit Celſitudinis veſtræ ſingularis virtus & pace & bello terrarum orbe toto jam clara, ea magnitudo animi atque conſtantia, ut amicitiam veſtram omnes fere Principes Vicini ambiant, amicum & ſocium nemo fideliorem ſibi aut conſtantiorem cupiat, ut nos quoque in eorum numero eſſe intelligatis qui de

vobis veſtriſque egregiis de *Rep. Chriſtiana*
ritis quam optimè quamque præclarè ſenti
nobiliſſimum virum *Gulielmum Jepſonium*,
bunum Militum, *&* *Parlamenti noſtri Senat*
ad vos miſimus, qui vobis noſtro nomir
plurimam ſalutem dicat, & rebus veſtris fe
tatem omnem ominetur atque exoptet;
ſtram denique benevolentiam ſummumque
dium erga veſtram ſerenitatem verbis amp
mis exponat: eique proinde fidem, iis in r
de quibus vobiſcum egerit, eandem hab
rogamus, ac ſi à nobiſmetipſis teſtata or
atque confirmata coram eſſent.

Ex Aula Weſtmonaſterio. Auguſti
An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Re
Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Hamburgenſis Conſulibus a
Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri,
amici chariſſimi,

CUm Vir ornatiſſimus *Gulielmus Jepſo*
Tribunus Militum, *&* *Parlamenti noſtr*
nator, Ad *Suecorum Regem* Sereniſſimum à

bis miſſus veſtram per urbem iter faciat, in mandatis dedimus, uti vos quoque ne præteriret noſtro nomine inſalutatos; neque non rogatos, ut ſi qua in re veſtra authoritate conſilio aut præſidio opus ſibi eſſe judicaverit, ei quibus rebus poteſtis præſtò eſſe velitis. Id quo libentius feceritis, eo majorem à nobis iniiſſe vos gratiam intelligetis.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterio. die Auguſti An. Dom. 1657.

Ampliſſimis Civitatis

Bremenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

QUi noſter animus erga veſtram civitatem, quæque benevolentia cum propter puriorem apud vos Religionis cultum etiam propter urbis celebritatem ſit, & ſenſiſtis aliàs, & quoties facultas dabitur ſentietis. Nunc, cum ornatiſſimus vir *Gulielmus Jepſonus, Tribunus Militum*, & *Parlamenti noſtri Senator* ad Sereniſſimum *Regem Sueciæ* per urbem veſtram Oratoris munere inſtructus iter faciat, hoc tantum in præſentia voluimus, ut & vos ille peramanter perque amice noſtro nomine ſalutet, & ſiquid

Digitized by Google

acciderit in quo veſtrâ ope atque amicitiâ ſibi eſſe poſſit, id uti à vobis pro noſtra nec tudine peteret. Qua in re non magis defut vos eſſe confido quam de noſtro erga vos an ſingulari ac dudio dubitare debetis.

Weſtmonaſterio ex Aula Noſtra.... die Aug. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Re Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Lubecenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

GUlielmus *Jepſonus* vir nobiliſſimus, *Mil Tribunus*, & *Parlamenti noſtri Senato* Sereniſſimum *Suecorum Regem* ab urbe v haud longe caſtra habentem publico Mu ornatus proficiſcitur. Quapropter ei per ur veſtram aut ditionem iter facienti ut omni jumento, ſi opus erit, atque præſidio, noſtra amicitia atque commercio, adeſſe v rogamus. De cætero & ſalutatos vos eſſe n nomine peramicè volumus, deque noſtro

vos propenſo animo ac voluntate eſſe perſuaſiſſimos.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra, die Aug. An. Dom. 1657.

Oliverius Protector Reip. Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis Hamburgenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

QUi haſce ad vos literas perfert *Philippus Meadow* Oratoris munere à nobis inſtructus ad Sereniſſimum *Daniæ Regem* per Urbem veſtram proficiſcitur. Eum, ſiquid erit, in quo veſtram authoritatem adjumento ſibi fore aut præſidio exiſtimaverit, commendatum vobis magnopere volumus. Noſtraque commendatio quo ſolet eſſe apud vos pondere, eodem uti nunc ſit rogamus; vobis viciſſim, ſiquid ejuſmodi occurrit non defuturi.

Ex Aula Noſtra Weſtmonaſterio. die Aug. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Re
Angliæ &c.

Sereniſſimo Principi

FREDERIC

Hæredi Norwegiæ, Duci Slesvici, Holſatiæ, Stormariæ, Ditmarſiæ, Comiti in Oldenburg & Delmenhorſt.

Sereniſſime Princeps, amice Chariſſime,

MIſſus à nobis Vir Domi nobilis *Gulie Jepſonus, Militum Tribunus*, & *Parlan noſtri Senator* ad Sereniſſimum *Suecorum Re* quod paci communi, Reique *Chriſtianæ* fauſtumque ſit, Legationem obit. Ei inte negotium dedimus, ut cum in itinere ſalı plurimam Serenitati Veſtræ noſtro nor dixiſſet, priſtinamque noſtram benevolen & conſtantiſſima ſtudia ſignificaſſet, a quoque peteret, ut authoritate veſtrâ mu iter tutum atque commodum habere pe ſtram ditionem poſſit. Quo beneficio Celſi veſtra nos noſtraque viciſſim officia maj in modum demerebitur.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. die Aug. An. Dom. 1657.

C

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ.

Sereniſſimo Principi.

FERDINANDO
Magno Duci Hetruriæ.

Sereniſſime Dux magne, amice chariſſime;

OStendit nobis per libellum ſupplicem Societas Mercatorum noſtrorum qui ad oras *Mediterranei Maris Orientales* negotiantur, Præfectum quendam navis *Lodoviculi*, ſive *Anglicè* The Little Lewis, nomine *Gulielmum Ellum*, cum *Alexandiæ* in *Egypto* eſſet, conductum à Satrapa *Memphitico* ut Oryzam, Saccharum & caphiam, ipſius *Turcarum* Principis in uſum *Conſtantinopolim* aut *Smyrnam* comportaret, claſſi ſe *Otomanicæ* in itinere ſubduxiſſe, &, contra datam fidem, navis totum onus *Liburnum* avertiſſe: ibi prædâ potitum nunc agere. Quod facinus, peſſimi ſanè exempli, cum *Chriſtianum* nomen probro, Mercatorum fortunas degentium ſub *Turca* direptionis periculo objiciat, petimus à Celſitudine Veſtra, ut illum hominem comprehendi, & in cuſtodiam tradi, navemque & bona retineri jubeat, quoad ſignificatum à nobis erit curaſſe nos res illas *Turcarum* principi reddendas. Veſtræ Celſitudini ſicubi

liana O

prædato

Magiſte

ſe dediſ

ipſum

ſtabitur)

Anglorum

cum app

rum pe

bona ade

factam :

datum e

repetere

cum gra

perdidiſ

quorum

ſuas rati

adverſa

pereſſe

fide, a

ſibi for

comme

nandun

rum ſu

quid ad

ſtra ſibi

præſerti

dum ſæp

ne, juſtit

noſtro ad

vobis der

dubitam

Angliæ, &c.

FRIDERICO WILH

tutem aliqua mentione, noſtræqiro
volentiæ, ſignificatione facere non
erum nequis veſtra de rebus Pro-
gregiè merita, quæ ſumma om-
atione celebrantur, nos obiter te-
n videamur, reſumendum nobis
gumentum, noſtraque officia non
dam aut animo propenſiore, ali-
n prolixiùs deferenda Serenitati ve-
us. Et meritò ſanè, cum ad aures
die perferatur, fidem veſtram atque
omnibus tentatam machinis, Sol-
hnis, labefactari tamen, & ab
iſſimi Regis ac ſocii, nullo modo
eri: idque cum eò loco Succorum
t, ut in retinenda eorum ſocietate
n veſtram Reformatæ potius Reli-
a communi, quàm ſuis commodis
eſtum ſit: cumque hoſtibus vel oc-
jam prope imminentibus cincta un-
nè obſeſſa ſit, copiæ ut ſint validæ
ſint maximæ, ea tamen firmitate
bore eſſe, eo conſilio ac virtute im-
ut una veſtra voluntate niti totius
ac moles; belliquè hujus maximi
dere videatur. Quapropter nihil eſt
tet Celſitudo veſtra quin de amicitia
mmoque ſtudio polliceri omnia ſibi
i vel ipſi ab omni laude derelicti nobis
, ſi præclara iſta fide atque conſtan-
iſque veſtris laudibus minùs delecta-
t vobiſipſis communi Religionis nò-

 mine

id ſibi hactenus fruſtra fuiſſe: ſe etiam morib
edictum curiæ maritimæ conſecutos eſſe, qu
citarentur in judicium qui navem illam cepi
ſent, autem jure eſſe captam defendere ſtatui
ſent. Edictum hoc & recte atque ordine pr
mulgatum & redditum: idque ab ejuſdem cu
riæ miniſtris publicis maturè *Domino Legato Ga*
liæ ſignificatum eſſe: cum nemo contra comp
paruiſſet, teſtes aliquot juratos de re judicand
interrogatos eſſe. Quæ res cum à Petitoribus a
Celſitudinem Domini *Protectoris* delata ſit, a
eoque cognitioni atque ſententiæ Concilii man
data, cumque de facto ex teſtimoniis jurat
libello ſupplici adjunctis abunde conſtet, Pet
toribuſque liberum commercium *Burdegalæ* f
datum, merceſque illic emptæ atque impoſitæ
ſint in reditu ereptæ & occupatæ contra fœder
fidem, ut ſupra demonſtratum eſt, quis no
videt hoc eſſe æquiſſimum, aut navem cum
onere Petitoribus reſtitui, aut de damno cùm
captæ navis tum juris perſequendi plene ſati
fieri? Peto igitur ab *Excellentia veſtra* atqu
etiam Sereniſſimi Domini *Protectoris* nomin
peto omnem velit operam dare, omnique ope
ræ authoritatem etiam ſui muneris adjunger
ut primo quoque tempore horum alterutrum
fiat. Cum neque in cauſa æquiore laboran
poſſit, neque mihi gratiore; qui eo diligen
tius curaſſe quod mandatum mihi eſt videbor
quo Excellentia veſtra maturiùs quod ſuum e
præſtiterit.

Ex Alba Aula Auguſti, An. Dom. 1657.

OLI

Digitized by Google

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

Do. FREDERICO WILHELMO

Marchioni Brandenburgenſi Sacri Romani Imperii Archi-Camerario ac Principi Electori Magdeburgi, Pruſſiæ, Juliæ, Cliviæ, Montium Stetini, Pomeraniæ, Caſſubiorum Vandalorumque, necnon in Sileſia Croſnæ & Carnoviæ Duci, Burggravio Norinbergenſi, Principi Halberſtadii & Mindæ, Comiti Marcæ & Ravensbergi, Domino in Ravenſtein.

S. P. D.

Sereniſſime Princeps, Amice ac Fœderate Chariſſime,

CUm ea ſit Celſitudinis veſtræ ſingularis virtus & pace & bello terrarum orbe toto jam clara, ea magnitudo animi atque conſtantia, ut amicitiam veſtram omnes fere Principes Vicini ambiant, amicum & ſocium nemo fideliorem ſibi aut conſtantiorem cupiat, ut nos quoque in eorum numero eſſe intelligatis qui de

H vobis

Digitized by Google

vobis veſtriſque egregiis de *Rep. Chriſtiana* meritis quam optimè quamque præclarè ſentiunt, nobiliſſimum virum *Gulielmum Jepſonium*, *Tribunum Militum*, & *Parlamenti noſtri Senatorem* ad vos miſimus, qui vobis noſtro nomine & plurimam ſalutem dicat, & rebus veſtris felicitatem omnem ominetur atque exoptet; noſtram denique benevolentiam ſummumque ſtudium erga veſtram ſerenitatem verbis ampliſſimis exponat: eique proinde fidem, iis in rebus de quibus vobiſcum egerit, eandem habeatis rogamus, ac ſi à nobiſmetipſis teſtata omnia atque confirmata coram eſſent.

Ex Aula Weſtmonaſterio. Auguſti An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Hamburgenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

CUm Vir ornatiſſimus *Gulielmus Jepſoni* *Tribunus Militum*, & *Parlamenti noſtri S* *nator*, Ad *Suecorum Regem* Sereniſſimum à r
l

bis miſſus veſtram per urbem iter faciat, in mandatis dedimus, uti vos quoque ne præteriret noſtro nomine inſalutatos; neque non rogatos, ut ſi qua in re veſtra authoritate conſilio aut præſidio opus ſibi eſſe judicaverit, ei quibus rebus poteſtis præſtò eſſe velitis. Id quo libentius feceritis, eo majorem à nobis iniiſſe vos gratiam intelligetis.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterio. die Auguſti An. Dom. 1657.

Ampliſſimis Civitatis Bremenſis Conſulibus ac Senatoribus S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

QUi noſter animus erga veſtram civitatem, quæque benevolentia cum propter puriorem apud vos Religionis cultum etiam propter urbis celebritatem ſit, & ſenſiſtis aliàs, & quoties facultas dabitur ſentietis. Nunc, cum ornatiſſimus vir *Gulielmus Jepſonus*, *Tribunus Militum*, & *Parlamenti noſtri Senator* ad Sereniſſimum *Regem Sueciæ* per urbem veſtram Oratoris munere inſtructus iter faciat, hoc tantum in præſentia voluimus, ut & vos ille peramanter perque amice noſtro nomine ſalutet, & ſiquid

acciderit in quo veſtrâ ope atque amicitiâ uſus ſibi eſſe poſſit, id uti à vobis pro noſtra neceſſitudine peteret. Qua in re non magis defuturos vos eſſe confido quam de noſtro erga vos amore ſingulari ac dudio dubitare debetis.

Weſtmonaſterio ex Aula Noſtra. . . . die Aug. An. Dom. 1657.

Oliverius Protector Reip. Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Lubecenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

GUlielmus *Jepſonus* vir nobiliſſimus, *Militum Tribunus*, & *Parlamenti noſtri Senator* ad Sereniſſimum *Suecorum Regem* ab urbe veſtra haud longe caſtra habentem publico Munere ornatus proficiſcitur. Quapropter ei per urbem veſtram aut ditionem iter facienti ut omni adjumento, ſi opus erit, atque præſidio, pro noſtra amicitia atque commercio, adeſſe velitis rogamus. De cætero & ſalutatos vos eſſe noſtro nomine peramicè volumus, deque noſtro erga vos

vos propenſo animo ac voluntate eſſe perſtudioſiſſimos.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. die Aug.
An. Dom. 1657.

Oliverius Protector Reip. Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Hamburgenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

QUi haſce ad vos literas perfert *Philippus Meadow* Oratoris munere à nobis inſtructus ad Sereniſſimum *Daniæ Regem* per Urbem veſtram proficiſcitur: Eum, ſiquid erit, in quo veſtram authoritatem adjumento ſibi fore aut præſidio exiſtimaverit, commendatum vobis magnopere volumus. Noſtraque commendatio quo ſolet eſſe apud vos pondere, eodem uti nunc ſit rogamus; vobis viciſſim, ſiquid ejuſmodi occurrit non defuturi.

Ex Aula Noſtra Weſtmonaſterio. die Aug.
An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Sereniſſimo Principi

FREDERICO

Hæredi Norwegiæ, Duci Slesvici, Holſatiæ, Stormariæ, Ditmarſiæ, Comiti in Oldenburg & Delmenhorſt.

Sereniſſime Princeps, amice Chariſſime,

MIſſus à nobis Vir Domi nobilis *Gulielmus Jepſonus, Militum Tribunus*, & *Parlamenti noſtri Senator* ad Sereniſſimum *Suecorum Regem*, quod paci communi, Reique *Chriſtianæ* felix fauſtumque ſit, Legationem obit. Ei inter alia negotium dedimus, ut cum in itinere ſalutem plurimam Serenitati Veſtræ noſtro nomine dixiſſet, priſtinamque noſtram benevolentiam & conſtantiſſima ſtudia ſignificaſſet, ab ea quoque peteret, ut authoritate veſtrâ munitus iter tutum atque commodum habere per veſtram ditionem poſſit. Quo beneficio Celſitudo veſtra nos noſtraque viciſſim officia majorem in modum demerebitur.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. die Aug. An. Dom. 1657.

OLI-

Digitized by Google

Oliverius Protector Reip. Angliæ.

Sereniſſimo Principi.

FERDINANDO
Magno Duci Hetruriæ.

Sereniſſime Dux magne, amice chariſſime,

Oſtendit nobis per libellum ſupplicem Societas Mercatorum noſtrorum qui ad oras *Mediterranei Maris Orientales* negotiantur, Præfectum quendam navis *Lodoviculi*, ſive *Anglicè* The Little Lewis, nomine *Gulielmum Ellum*, cum *Alexandiæ* in *Egypto* eſſet, conductum à Satrapa *Memphitico* ut Oryzam, Saccharum & caphiam, ipſius *Turcarum* Principis in uſum *Conſtantinopolim* aut *Smyrnam* comportaret, claſſi ſe *Otomanicæ* in itinere ſubduxiſſe, &, contra datam fidem, navis totum onus *Liburnum* avertiſſe: ibi prædâ potitum nunc agere. Quod facinus, peſſimi ſanè exempli, cum *Chriſtianum* nomen probro, Mercatorum fortunas degentium ſub *Turca* direptionis periculo objiciat, petimus à Celſitudine Veſtra, ut illum hominem comprehendi, & in cuſtodiam tradi, navemque & bona retineri jubeat, quoad ſignificatum à nobis erit curaſſe nos res illas *Turcarum* principi reddendas. Veſtræ Celſitudini ſicubi

Orthodoxæ fidei profeſſionem & profeſſores cum conſilia perniciosiſſima tum vires arctiſſimè conjungunt. Hæc atque alia nonnulla permagni ad utriuſque gentis commoda rationeſque publicas momenti adduxêre nos, ut hunc virum ornatiſſimum Internuntii extraordinarii prædictum munere ad Majeſtatem veſtram mitteremus: Quem uti amicè recipiatis, eique, iis in rebus quas cum Majeſtate veſtra noſtro nomine communicaverit, ſummam fidem adhibeatis rogamus, cum is ſit cujus fidei atque prudentiæ nos quoque plurimum tribuamus. Simul & illud petimus, ut Majeſtas veſtra noſtram ergo ſe reſque ſuas benevolentiam ſingularem, atque ſtudium perſuaſiſſimum ſibi habeat; cujus nos argumenta certiſſima per omnem occaſionem & propenſo animo & officiis paratiſſimis præbebimus,

Majeſtatis Veſtræ amicus & Fæderatus conjunctiſſimus

OLIVIRIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterii.
Aug. An. Dom. 1657.

Digitized by Google

Excellentiſſimo Domino

DOMINO de BOURDEAUX

Sereniſſimi

REGIS GALLIARUM

Legato extraordinario.

Excellentiſſime Domine,

MErcatores quidam *Londino-derrienſes Samuel Dawſonus*, *Joannes Campſejus*, & *Joannes Nevinus* per libellum ſupplicem Sereniſſimo Domino Protectori ediderunt, ſe, poſteaquam fœdus inter hanc *Rempub. Regnumque Galliæ* redintegratum intellexerant, An. Dom. 1655. navem quandam cui nomen *Anglicè* The Speedwell/ melioris ominis cauſâ, quam eventus ferebat, impoſitum, *Joannes Ker* Magiſter erat, mercibus quibuſdam ex portu *Derrienſi Burdegalam* convehendis oneraſſe; eam navem illic onere expoſito, vinoque aliiſque mercibus inde impoſitis, captam in reditu die 25. *Novembris* anni ſupradicti à duabus *Breſtenſum* Navibus armatis, quarum alteri *Adrianus Vindmian Swart*, alteri *Jacobus Jonſonus* præfuit, ab iiſdem etiam in portum *Brivatem*, vulgo *Breſtenſem*, fuiſſe abductam; ibique & jure captam judicatam eſſe, & auctione venditam, cum mille centumque libras noſtras eſtimatione juſtâ valuiſſet, extra damnum mille librarum præterea datum: de quibus recuperandis omni ſe honeſta ratione cum illius loci præfectis egiſſe; id

id ſibi hactenus fruſtra fuiſſe: ſe etiam moribus edictum curiæ maritimæ conſecutos eſſe, quo citarentur in judicium qui navem illam cepiſſent, autem jure eſſe captam defendere ſtatuiſſent. Edictum hoc & recte atque ordine promulgatum & redditum: idque ab ejuſdem curiæ miniſtris publicis maturè *Domino Legato Galliæ* ſignificatum eſſe: cum nemo contra comparuiſſet, teſtes aliquot juratos de re judicanda interrogatos eſſe. Quæ res cum à Petitoribus ad Celſitudinem Domini *Protectoris* delata ſit, ab eoque cognitioni atque ſententiæ Concilii mandata, cumque de facto ex teſtimoniis juratis libello ſupplici adjunctis abunde conſtet, Petitoribuſque liberum commercium *Burdegalæ* ſit datum, merceſque illic emptæ atque impoſitæ vi ſint in reditu ereptæ & occupatæ contra fœderis fidem, ut ſupra demonſtratum eſt, quis non videt hoc eſſe æquiſſimum, aut navem cum onere Petitoribus reſtitui, aut de damno cùm captæ navis tum juris perſequendi plene ſatisfieri? Peto igitur ab *Excellentia veſtra* atque etiam Sereniſſimi Domini *Protectoris* nomine peto omnem velit operam dare, omnique operæ authoritatem etiam ſui muneris adjungere ut primo quoque tempore horum alterutrum fiat. Cum neque in cauſa æquiore laborare poſſit, neque mihi gratiore; qui eo diligentius curaſſe quod mandatum mihi eſt videbor, quo Excellentia veſtra maturiùs quod ſuum eſt præſtiterit.

Ex Alba Aula Auguſti, An. Dom. 1657.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

Do. FREDERICO WILHELMO

Marchioni Brandenburgenſi Sacri Romani Imperii Archi-Camerario ac Principi Electori Magdeburgi, Pruſſiæ, Juliæ, Cliviæ, Montium Stetini, Pomeraniæ, Caſſubiorum Vandalorumque, necnon in Sileſia Croſnæ & Carnoviæ Duci, Burggravio Norinbergenſi, Principi Halberſtadii & Mindæ, Comiti Marcæ & Ravensbergi, Domino in Ravenſtein.

S. P. D.

Sereniſſime Princeps, Amice ac Fœderate Chariſſime,

CUm ea ſit Celſitudinis veſtræ ſingularis virtus & pace & bello terrarum orbe toto jam clara, ea magnitudo animi atque conſtantia, ut amicitiam veſtram omnes fere Principes Vicini ambiant, amicum & ſocium nemo fideliorem ſibi aut conſtantiorem cupiat, ut nos quoque in eorum numero eſſe intelligatis qui de

H vobis

vobis veſtriſque egregiis de *Rep. Chriſtiana* meritis quam optimè quamque præclarè ſentiunt, nobiliſſimum virum *Gulielmum Jepſonium*, *Tribunum Militum*, *&* *Parlamenti noſtri Senatorem* ad vos miſimus, qui vobis noſtro nomine & plurimam ſalutem dicat, & rebus veſtris felicitatem omnem ominetur atque exoptet; noſtram denique benevolentiam ſummumque ſtudium erga veſtram ſerenitatem verbis ampliſſimis exponat: eique proinde fidem, iis in rebus de quibus vobiſcum egerit, eandem habeatis rogamus, ac ſi à nobiſmetipſis teſtata omnia atque confirmata coram eſſent.

Ex Aula Weſtmonaſterio. *Auguſti*
An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Hamburgenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

CUm Vir ornatiſſimus *Gulielmus Jepſonus*, *Tribunus Militum*, *&* *Parlamenti noſtri Senator*, Ad *Suecorum Regem* Sereniſſimum à nobis

Digitized by Google

bis miſſus veſtram per urbem iter faciat, in mandatis dedimus, uti vos quoque ne præteriret noſtro nomine inſalutatos; neque non rogatos, ut ſi qua in re veſtra authoritate conſilio aut præſidio opus ſibi eſſe judicaverit, ei quibus rebus poteſtis præſtò eſſe velitis. Id quo libentius feceritis, eo majorem à nobis iniiſſe vos gratiam intelligetis.

Ex Aula noſtra Weſtmonaſterio. die Auguſti An. Dom. 1657.

Ampliſſimis Civitatis

Bremenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

QUi noſter animus erga veſtram civitatem, quæque benevolentia cum propter puriorem apud vos Religionis cultum etiam propter urbis celebritatem ſit, & ſenſiſtis aliàs, & quoties facultas dabitur ſentietis. Nunc, cum ornatiſſimus vir *Gulielmus Jepſonus*, *Tribunus Militum*, & *Parlamenti noſtri Senator* ad Sereniſſimum *Regem Sueciæ* per urbem veſtram Oratoris munere inſtructus iter faciat, hoc tantum in præſentia voluimus, ut & vos ille peramanter perque amice noſtro nomine ſalutet, & ſiquid

 acci-

Digitized by Google

acciderit in quo veſtrâ ope atque amicitiâ uſus ſibi eſſe poſſit, id uti à vobis pro noſtra neceſſitudine peteret. Qua in re non magis defuturos vos eſſe confido quam de noſtro erga vos amore ſingulari ac dudio dubitare debetis.

Weſtmonaſterio ex Aula Noſtra.... die Aug. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Lubecenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

GUlielmus *Jepſonus* vir nobiliſſimus, *Militum Tribunus*, & *Parlamenti noſtri Senator* ad Sereniſſimum *Suecorum Regem* ab urbe veſtra haud longe caſtra habentem publico Munere ornatus proficiſcitur. Quapropter ei per urbem veſtram aut ditionem iter facienti ut omni adjumento, ſi opus erit, atque præſidio, pro noſtra amicitia atque commercio, adeſſe velitis rogamus. De cætero & ſalutatos vos eſſe noſtro nomine peramicè volumus, deque noſtro erga vos

vos propenſo animo ac voluntate eſſe perſuaſiſſimos.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. die Aug. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Ampliſſimis Civitatis

Hamburgenſis Conſulibus ac Senatoribus

S. P. D.

Ampliſſimi, magnifici & ſpectabiles viri, amici chariſſimi,

QUi haſce ad vos literas perfert *Philippus Meadow* Oratoris munere à nobis inſtructus ad Sereniſſimum *Daniæ Regem* per Urbem veſtram proficiſcitur. Eum, ſiquid erit, in quo veſtram authoritatem adjumento ſibi fore aut præſidio exiſtimaverit, commendatum vobis magnopere volumus. Noſtraque commendatio quo ſolet eſſe apud vos pondere, eodem uti nunc ſit rogamus; vobis viciſſim, ſiquid ejuſmodi occurrit non defuturi.

Ex Aula Noſtra Weſtmonaſterio. die Aug. An. Dom. 1657.

Digitized by Google

Oliverius Protector Reip. Angliæ &c.

Sereniſſimo Principi

FREDERICO

Hæredi Norwegiæ, Duci Slesvici, Holſatiæ, Stormariæ, Ditmarſiæ, Comiti in Oldenburg & Delmenhorſt.

Sereniſſime Princeps, amice Chariſſime,

MIſſus à nobis Vir Domi nobilis *Gulielmus Jepſonus, Militum Tribunus*, & *Parlamenti noſtri Senator* ad Sereniſſimum *Suecorum Regem*, quod paci communi, Reique *Chriſtianæ* felix fauſtumque ſit, Legationem obit. Ei inter alia negotium dedimus, ut cum in itinere ſalutem plurimam Serenitati Veſtræ noſtro nomine dixiſſet, priſtinamque noſtram benevolentiam & conſtantiſſima ſtudia ſignificaſſet, ab ea quoque peteret, ut authoritate veſtrâ munitus iter tutum atque commodum habere per veſtram ditionem poſſit. Quo beneficio Celſitudo veſtra nos noſtraque viciſſim officia majorem in modum demerebitur.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. die Aug. An. Dom. 1657.

OLI-

Oliverius Protector Reip. Angliæ.

Sereniſſimo Principi.

FERDINANDO

Magno Duci Hetruriæ.

Sereniſſime Dux magne, amice chariſſime,

Oſtendit nobis per libellum ſupplicem Societas Mercatorum noſtrorum qui ad oras *Mediterranei Maris Orientales* negotiantur, Præfectum quendam navis *Lodoviculi*, ſive *Anglicè* The Little Lewis, nomine *Gulielmum Ellum*, cum *Alexandiæ* in *Egypto* eſſet, conductum à Satrapa *Memphitico* ut Oryzam, Saccharum & caphiam, ipſius *Turcarum* Principis in uſum *Conſtantinopolim* aut *Smyrnam* comportaret, claſſi ſe *Otomanicæ* in itinere ſubduxiſſe, &, contra datam fidem, navis totum onus *Liburnum* avertiſſe: ibi prædâ potitum nunc agere. Quod facinus, peſſimi ſanè exempli, cum *Chriſtianum* nomen probro, Mercatorum fortunas degentium ſub *Turca* direptionis periculo objiciat, petimus à Celſitudine Veſtra, ut illum hominem comprehendi, & in cuſtodiam tradi, navemque & bona retineri jubeat, quoad ſignificatum à nobis erit curaſſe nos res illas *Turcarum* principi reddendas. Veſtræ Celſitudini ſicubi

noſtris officiis uſus viciſſim erit, paratiſſima omni tempore fore profitemur.

Celſitudinis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reipub. Angliæ, &c.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. die Sept. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi ac Domino

D°. FREDERICO WILHELMO

Marchioni *Brandenburgenſi*, Sacri Romani Imperii *Archi-Camerario*, ac Principi Electori *Magdeburgi*, *Pruſſiæ*, *Juliæ*, *Cliviæ*, *Montium*, *Stetini*, *Pomeraniæ*, *Caſſubiorum*, *Vandalorumque*, necnon in *Sileſia*, *Croſnæ* & *Carnoviæ* Duci, Burggravio, *Norinbergenſi*, Principi *Halberſtadii* & *Mindæ*, Comiti *Marcæ* & *Ravensbergi*, Domino in *Ravenſtein*.

Sereniſſime Princeps, amice ac Fœderate chariſſime,

ALteris ad Celſitudinem Veſtram literis per Oratorem noſtrum *Gulielmum Jephſonum* aut redditis aut brevi reddendis Legationis ipſi à nobis mandatæ fidem fecimus; idque ſine ve-

veſtrarum virtutem aliqua mentione, noſtræquo erga vos benevolentiæ, ſignificatione facere non potuimus. Verum nequis veſtra de rebus Proteſtantium egregiè merita, quæ ſumma omnium prædicatione celebrantur, nos obiter tetigiſſe tantùm videamur, reſumendum nobis nunc idem argumentum, noſtraque officia non libentiùs quidam aut animo propenſiore, aliquanto tamen prolixiùs deferenda Serenitati veſtræ cenſuimus. Et meritò ſanè, cum ad aures noſtras quotidie perferatur, fidem veſtram atque conſtantiam omnibus tentatam machinis, Sollicitatam technis, labefactari tamen, & ab amicitia fortiſſimi Regis ac ſocii, nullo modo poſſe dimoveri: idque cum eo loco Suecorum res nunc ſint, ut in retinenda eorum ſocietate Celſitudinem veſtram Reformatæ potius Religionis cauſa communi, quàm ſuis commodis duci manifeſtum ſit: cumque hoſtibus vel occultis, vel jam prope imminentibus cincta undique & penè obſeſſa ſit, copiæ ut ſint validæ non tamen ſint maximæ, ea tamen firmitate animi ac robore eſſe, eo conſilio ac virtute imperatoria, ut una veſtra voluntate niti totius rei ſumma ac moles, bellique hujus maximi exitus pendere videatur. Quapropter nihil eſt quod dubitet Celſitudo veſtra quin de amicitia noſtra ſummoque ſtudio polliceri omnia ſibi poſſit; qui vel ipſi ab omni laude derelicti nobis videremur, ſi præclara iſta fide atque conſtantia, cæteriſque veſtris laudibus minùs delectaremur, aut vobiſipſis communi Religionis nōmine

mine minus deberemus. Quòd ſi rebus ab ornatiſſimo Viro *Joanne Frederico Schelzer* Conſiliario & Oratore apud nos veſtro propoſitis reſpondere, pro eo ac ſtudemus, hactenus non potimus (quanquam is omni aſſiduitate ac diligentia id aget atque contendit) conditioni rerum noſtrarum hoc velit imputare Celſitudo veſtra rogamus; ſibique imprimis perſuadere nihil nobis eſſe antiquius aut optatius, quam ut veſtris rationibus cum Religionis cauſa tam conjunctis uſui quam plurimùm atque ſubſidio eſſe poſſimus. Interim tam clara virtus ac fortitudo ne ullo tempore deficiat aut opprimatur, dignâve laude aut fructu careat Deum Opt. Max. precamur.

Celſitudini Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Ex Aula Noſtra Weſtmonaſterio..... die Sept. An. Dom. 1657.

Excellentiſſimo Domino, Domino de *Bordeaux* Sereniſſimi *Galliarum* Regis Legato extraordinario.

Excellentiſſime Domine,

POſtulavit à Sereniſſimo Domino *Protectore*, *Lucas Lucius* Mercator *Londinenſis* de ſua quadam

dam navi, cui nomen *Maria*, quæ cum ab *Hibernia Bajonam* peteret, vi tempeſtatis ad *fanum divi Joannis de Luz*, appulſa, ibi retenta & occupata eſt actione *Martini* cujuſdam *De Lazon*; nec reſtituta donec à procuratoribus Mercatoribus illius ſatisdaretur, ſe de illa navi atque onere cum *Martino* lege experturos. Tulit enim præ ſe *Martinus* deberi ſibi grandem à *Parlamento Angliæ* pecuniam, mercium quarundam ſuarum nomine quæ in navi quadam *Sancta Clara anno* 1642. *Parlamenti* Auctoritate ſunt retentæ. Verùm cum ſatis conſtaret, *Martinum* illum earum mercium verum dominum non eſſe, ſed cum *Antonio* quodam *Fernandez* verorum dominorum *Richaldi* & *Iriati* jus perſequi, diſſidentibuſque inter ſe *Martino* & *Antonio*, decreverit Parlamentum uti merces illæ retinerentur quoad lege eſſet deciſum utri eorum reddendæ eſſent, paratuſque fuerit ſemper *Antonius* lege agere; contrà, neque *Martinus* neque pro eo quiſque in judico hactenus comparuerit, quæ omnia ex *Lucæ* Petitoris libellis libello ſupplici annexis liquent; iniquiſſimum ſanè eſt, ut is, qui jus ſuum ſuppoſitium cum *Antonio* collegâ ſuo de alienis bonis experiri apud nos recuſat, cogeret noſtros homines veroſque dominos de ſuis bonis in aliena ditione contendere: Quin idem æquitati veſtræ atque prudentiæ videatur, non dubitat Sereniſſimus Dominus *Protector*; à quo ſum juſſus hanc *Lucæ Lucii* cauſam æquiſſimam *Excellentiæ Veſtræ* ſingularem in modum commendare: ne *Martino*, qui jus

alienum apud nos perſequi negligit, eo obtentu aliis eripiendi jus ſuum apud vos poteſtas detur.

Excellentiæ Veſtræ Studioſiſſimus.

Weſtmonaſterio. die Octob.
An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.
Sereniſſimo
Duci ac Senatui Reip. Venetæ.

Sereniſſime Dux atque Senatus, amici chariſſimi,

NUntii rerum veſtrarum contra *Turcas* feliciſſimè geſtarum tam crebri ad nos perferuntur, ut nobis non ſæpius ulla de re ad vos ſcribendum, quam de inſigni aliqua victoria gratulandum ſit. Hanc recentiſſimam, & Reip. veſtræ quam maxime lætam atque opportunam cupimus: &, quod glorioſſimum eſt, *Chriſtianorum* omnium ſub *Turca* ſervientium quam maxime liberatricem. Nominatim *Thomam Galileum* navis; cui nomen, The Relief, olim præfectum, *Serenitati veſtræ ac Senatûs*, tametſi non nunc primum, nunc tamen eo libentiùs, quo latiori tempore, quinquennalem captivum commendamus. Ei cùm à vobis imperatum eſſet, ut cum navi ſua Reip. veſtræ operam navaret, ſolus cum multis hoſtium triremibus con-

congreſſus, nonnullas depreſſit, magnamque ſtragem edidit; tandem combuſta navi captus vir fortis, deque *Veneta Rep.* tam benè meritus, quintum jam annum in miſera ſervitute *Barbarorum* degit. Unde ſe redimat facultatum nihil eſt; nam quicquid erat, id à *Celſitudine veſtra* & *Senatu*, vel Navis vel bonorum vel ſtipendii nomine deberi ſibi oſtendit. Verùm ut facultates non deeſſent; hoſtes tamen non aliâ lege dimiſſuros ſe eum profitentur, quam ſi ſuorum aliquis, qui illis in pretio æquè ſit, permutetur. Petimus itaque magnopere à *Veſtra* atque *Senatus Celſitudine Sereniſſima*, petit per nos ſenex miſerimus, captivi pater, mœroris & lachrymarum plenus, quæ nos quidem permoverunt; ut primùm, quoniam ex tot proſperis præliis *Turcarum* tanta copia captorum vobis eſt, unum aliquem ex eo numero, quem illi accipiant, hoſtem veſtro milite fortiſſimo, noſtro cive, ſenis mœſtiſſimi filio unico commutare velitis. Deinde, ut quod ſtipendii, vel aliis nominibus ipſi à Rep. debetur, id quam primùm velitis patri aut procuratori ipſius annumerandum curare. Priori quidem rogat noſtro, vel potius æquitate veſtrâ effectum eſt, ut ſtatim re cognitâ, putatiſque rationibus conſtitutum eſſet quid debeatur: verum illum ſupputationem, urgentibus fortaſſe aliis negotiis, nulla ſolutio ſecuta eſt. Nunc miſeri conditio dilationem ſalutis diutiùs non fert: eum, ſi omnino ſalvum vultis, danda opera eſt, ut ſqualore illo carceris teterrimo quamprimùm liberetur.

Id ſine mora, ſine hortatu etiam noſtro humaniſſimâ voluntate veſtrâ facturos vos eſſe confidimus: quandoquidem juſtitiâ, moderatione, atque prudentiâ non minus quam belli gloriâ victoriiſque floretis: Atque ut diutiſſimè floreatis, devicto hoſte potentiſſimo, Deum Opt. Max. precamur.

Celſitudinum Veſtrarum Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reipub. Angliæ &c.

Weſtmonaſterio ex Aulâ noſtrâ.... die Octob. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Excelſis & Præpotentibus Dominis

FOEDERATI BELGII Ordinibus

S. P. D.

Excelſi & Præpotentes Domini, Amici ac Fœderati chariſſimi,

REdit ad vos Vir illuſtriſſimus *Gulielmus Aupert* Legatus veſter annis jam aliquot apud nos extraordinarius: ſed ita redit, petito ad tempus duntaxat à vobis commeatu, ut eum brevi reverſurum ſperemus. Eâ enim eſt fide, vigilantiâ,

gilantiâ, prudentiâ, æquitate apud nos in ſuo munere verſatus, ut majorem in unoquoque genere virtutem ac probitatem neque nos deſiderare in Legato, viroque optimo neque vos poſſitis; eo animo ac ſtudio ad pacem inter nos & amicitiam ſine fuco & fraude conſervandam, ut illo hanc Legationem obeunte quid inter nos offenſionis aut ſcrupuli ſuboriri queat, aut pullulare, non videamus. Et diſceſſum ſanè ejus moleſtiore animo ferremus, hac præſertim rerum ac temporum inclinatione, niſi perſuaſiſſimum nobis hoc eſſet, neminem melius poſſe aut fidelius vel rerum utrobique ſtatum, vel noſtram erga *Celſitudines veſtras* benevolentiam ſtudiumque integrum coràm exponere. Quapropter hunc ut Virum undiquaque præſtantiſſimum, deque Rep. & ſua & noſtra optime meritum accipere redeuntem velitis rogamus; ſicuti & nos veriſſimo noſtrarum laudum teſtimonio ornatum abeuntem dimiſimus prope inviti. Deus ad ipſius gloriam eccleſiæque præſidium *Orthodoxæ* veſtris rebus felicitatem, noſtræ amicitiæ perpetuitatem concedat.

Celſitudinum Veſtrarum Studioſ.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra..... die Novemb. An. Dom. 1657.

OLI-

Oliverius Protector Reip. *Angliæ, &c.*

Excelſis & Præpotentibus Dominis

FOEDERATI BELGII Ordinibus

S. P. D.

Excelſi & Præpotentes Domini, Amici Noſtri ac Fœderati Chariſſimi,

GEorgius Duningus Vir nobilis, nobis eſt multis ac variis negotiis ſummâ fide, probitate ac ſolertiâ perſpectus jamdiu & cognitus. Eum, ut apud vos Oratoris munere fungatur, mittendum cenſuimus; mandatiſque noſtris ampliſſimè inſtruximus. Eum itaque amico, ut conſueviſtis, animo recipiatis rogamus; & quoties habere ſe ſignificaverit, quod noſtro nomine veſtrum cum *Excelſis Ordinibus* agat, amicè audire, fidemque adhibere; & quæ vos viciſſim cummunicanda nobis cenſebitis, ea omnia, ſicuti rectè poteſtis, perinde ac ſi nos ipſi coram eſſemus, ei committere velitis. De cætero vobis veſtræque Reip. ad Dei gloriam Eccleſiæque præſidium ſecundas res omnes ex animo præcamur.

Celſitudinum Veſtrarum Studioſiſſimus

OLIVERIUS &c.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra.... die Decemb. An. Dom. 1657.

OR-

Digitized by Google

ORDINIBUS HOLLANDIÆ.

CUm ea noſtræ Reip. cum veſtra intecedat neceſſitudo, ea ſint utrinque negotia, ut ſine Oratore atque interprete vel hinc vel inde miſſo res tantæ ad utilitatem utriuſque gentis conſtitui commodè vix poſſint, ex uſu communi fore arbitrati ſumus, ut *Georgium Duningum* Virum nobilem, multis ac variis negotiis ſummâ fide, probitate ac ſolertia ſpectatum jam diu nobis & cognitum eo munere inſtructum mitteremus: qui noſtro nomine apud vos maneat, iis maximè officiis intentus, quibus noſtra amicitia ſarta tecta conſervari poſſe quam diutiſſimè videatur. Hac de re cum ad Excelſos & Præpotentes Ordines ſcripſimus, tum vos quoque qui in Provincia veſtra ſummæ rei præſidetis & Fœderati Belgii tanta pars eſtis certiores faciendos per literas duximus; ut & noſtrum Oratorem ea ratione qua convenit accipiatis, & quæ ille cum *Excelſis Dominis Ordinibus* tranſegerit, ea vobis perſuadeatis peræque firma ac rata nos eſſe habituros, acſi ipſi rebus tranſactis coràm interfuiſſemus. Deus conſilia veſtra & facta omnia ad gloriam ſuam & Eccleſiæ pacem dirigat.

Weſtmonaſterio &c. Decemb. 1657.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Sereniſſimo Principi

FERDINANDO

Magno Duci Hetruriæ.

Sereniſſime Dux Magne, amice noſter plurimum colende,

PErmagnam nobis attulere voluptatem literæ *Celſitudinis* Veſtræ decimo *Novemb. Florentia* datæ; in quibus benevolentiam erga nos Veſtram eo vidimus perſpectiorem, quanto res ipſæ verbis, facta promiſſis certiora benevolentis animi indica ſunt: quæ nempe rogavimus *Celſitudinem* veſtram, juberet illum navis *Lodovici parvi* præfectum *Gulielmum Ellum*, qui fidem *Turcis* datam turpiſſimè fregerat, & ipſum comprehendi, & navem cum mercibus in portu retineri, quoad *Turcarum* quæ eſſent redderentur, ne nomen *Chriſtianum* per iſtiusmodi furta labem aliquam ſuſciperet, ea omnia, & ſummo quidem ſtudio, quod ſatis intelligimus, ſcripſit *Celſitudo Veſtra* ſe præſtitiſſe. Nos itaque cum pro accepto beneficio gratias agimus, tum hoc porrò nunc petimus, quandoquidem ſatisfactum iri *Turcis* Mercatores in ſe receperunt, ut & Præfectus ille cuſtodia liberetur,

Digitized by Google

tur, & navis cum mercibus quamprimum dimittatur; ne Turcarum forte rationem potiorem, quam noſtrorum civium habuiſſe videamur. Interim *Celſitudinis Veſtræ* ſpectata voluntate erga nos ſingulari, & ſanè gratiſſima ſic libenter fruimur, ut ingratitudinis notam non recuſemus, niſi pari promptitudine vobis viciſſim gratificandi occaſionem quam primum dari nobis exoptamus, ex qua noſtrum quoque in reddendis officiis promptitudinem animi rebus ipſis erga vos demonſtrare poſſimus.

Celſitudinis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS &c.

Weſtmonaſterio ex Aulâ noſtrâ
Decemb. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate invictiſſime,

MUlta ſimul attulere nobis literæ *Majeſtatis Veſtræ* 21. *Feb.* in *Caſtris Selandicis* datæ, cur, & privatim noſtra, & totius reipub. *Chriſtianæ*

Digitized by Google

ſtianæ causâ, lætitiâ haud mediocri afficeremur: primum quod Rex *Daniæ*, non ſuâ credo voluntate aut rationibus, ſed hoſtium communium artibus factus hoſtis, repentino veſtro in intimum ejus regnum adventu, ſine multo ſanguine, eò ſit redactus, ut, quod res erat, utiliorum ſibi pacem bello contra vos ſuſcepto tandem judicaverit: deinde cum is eam nullâ ſe ratione citius poſſe conſequi exiſtimaret, quam ſi delata ſibi jamdiu ad conciliandam pacem noſtrâ operâ uteretur, quòd *Majeſtas Veſtra* ſolis Internuntii noſtri literis exorata, tam facili pacis conceſſione oſtenderit, quantum noſtrâ amicitiâ atque gratiâ interpoſitâ apud ſe valeret: meumque inprimis in hoc tum pio negotio officium eſſe voluerit, ut pacis tam ſalutaris *Proteſtantium* rebus, uti ſpero, mox futuræ ipſe potiſſimum unus conciliator atque auctor propemodum eſſem. Cum enim Religionis hoſtes conjunctas opes veſtras alio pacto frangere ſe poſſe deſperarent, quàm ſi vos inter vos commiſiſſent, habebunt nunc, profectò quod pertimeſcant, ne armorum animorumque, ut ſpero, veſtrorum hæc inopinata conjunctio ipſis belli hujus conflatoribus in perniciem vertat. Tu interim, Rex fortiſſime, macte tuâ egregiâ virtute; & quam felicitatem in rebus tuis geſtis victoriarumque curſu contra Regem nunc ſocium hoſtes Eccleſiæ nuper admirati ſunt, eandem in ſuâ rurſus clade, Deo benè juvante, fac ſentiant.

Weſtmonaſterio ex Palatio Noſtro.
30. *die Martii* 1658.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

FERDINANDO
Magno Duci Hetruriæ.

Sereniſſimi Princeps,

QUod ſatisfacturum arbitramus *celſitudini Veſtræ* de noſtro claſſis præfecto qui ad portus veſtros nuper eſt delatus, veſtro apud nos Oratori reſpondimus: Interim per libellum ſupplicem nobis oſtendit *Joannes Hoſterus Londinenſis*, cujuſdam navis, cui *Dominæ* nomen: Magiſter, ſe, cùm anno 1656. menſe Aprili, navem ſuam ex ſyngrapha (chartam partitam Jus noſtrum vocat) *Joſepho Armano Italo* cuidam locaſſet, iſque factas in ſyngrapha pactiones ter apertè fregiſſet, coactum eſſe demùm, ne navem ſuam, totumque onus ejus, ſortem denique totam amitteret, more mercatorio declaratâ publicè ejus fraude, & in tabulas publicas relatâ, *Liburni* in jus eum vocare: eum autem, ut fraudem fraude tueretur, adhibitis in ſocietatem duobus aliis negotiatoribus litigioſis, de pecunia *Thomæ* cujuſdam *Clutterbuki* ſex mille octonos, confiĉto quodam obtentu, petitoris hujus nomine occupaſſe: ſe, poſt multas impenſas conſumptumque tempus, jus ſuum *Li-*

brun.

burni obtinere non poſſe ; ne audere quidem, propter adverſariorum minas atque inſidias, in judicio illic comparere. Petimus itaque à *Celſitudine veſtra*, ut cùm huic homini oppreſſo ſubvenire, tum hujus adverſarii inſolentiam pro conſuetâ ſuâ juſtitiâ velit coercere: fruſtrà enim authoritate Principum leges eſſent civitatibus latæ, ſi vis atque injuria, cùm, ne omnino ſint leges, efficere non poſſint, poſſint efficere terrore ac minis, ne quid ad eas audeat confugere. Verum in hujuſmodi audaciam quin maturè animadverſura ſit *Celſitudo Veſtra*, non dubitamus; cui pacem proſperaque omnia à Deo Opt. Max. precamur.

Weſtmonaſterio ex Aula Noſtra. die 7. April. An. Dom. 1658.

Sereniſſimo Potentiſſimoque Principi

LUDOVICO

Galliarum Regi.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate auguſtiſſime,

MEminiſſe poteſt *Majeſtas Veſtra* quo tempore inter nos de renovando fœdere agebatur, quod optimis auſpiciis initum multa utriuſque populi commoda, multa hoſtium communium exinde mala teſtantur, accidiſſe miſeram illam *Convallenſium* occiſionem, quorum

rum cauſam undique deſertam atque afflictam veſtræ miſericordiæ, atque tutelæ ſummo cum ardore animi ac miſeratione commendavimus. Nec defuiſſe per ſe arbitramur *Majeſtatem Veſtram* officio tam pio, immo verò tam humano, pro eâ quâ apud *Ducem Sabaudiæ* valere debuit vel auctoritate vel gratiâ: nos certè aliique multi Principes ac Civitates, Legationibus, Literis, Precibus interpoſitis, non defuimus. Poſt cruentiſſimam utriuſque ſexus omnis ætatis trucidationem, pax tandem data eſt, vel potius inducta pacis nomine hoſtilitas quædam tectior: conditiones pacis veſtro in oppido *Pinarolii* ſunt latæ; duræ quidem illæ, ſed quibus miſeri atque in opus dira omnia atque immania perpeſſi facilè acquieſcerent, modo iis, duræ & iniquæ ut ſint, ſtaretur; non ſtatur; ſed enim earum quoque ſingularum falsâ interpretatione variiſque diverticulis fides eluditur ac violatur; antiquis ſedibus multi dejiciuntur, religio patria multis interdicitur, tributa nova exiguntur, arx nova cervicibus imponitur, unde milites crebro erumpentes obvios quoſque vel diripiunt vel trucidant: ad hæc nuper novæ copiæ clanculum contra eos paruntur; quique inter eos *Romanam Religionem* colunt, migrare ad tempus jubentur; ut omnia nunc rurſus videantur ad illorum internecionem miſerrimorum ſpectare, quos illa prior laniena Reliquos fecit. Quod ego per dextram tuam, *Rex Chriſtianiſſime*, quæ fœdus nobiſcum & amicitiam percuſſit, obſecro atque obteſtor,

per

per illud *Chriſtianiſmi* Tituli decus ſanctiſſimum, fieri ne ſiveris: nec tantam ſæviendi licentiam non dico principi cuiquam (neque enim in ullum Principem, multo minus in ætatem illius principis teneram, aut in muliebrem matris animum tanta ſævitia cadere poteſt) ſed ſacerrimis illis ſicariis ne permiſeris; qui cum Chriſti Servatoris noſtri ſervos atque imitatores ſeſe profiteantur, qui venit in hunc mundum ut peccatores ſervaret, ejus mitiſſimo nomine atque inſtitutis ad innocentium crudeliſſimas cædes abutuntur: eripe qui potes, quique in tanto faſtigio dignus es poſſe, tot ſupplices tuos homicidarum ex manibus, qui cruore nuper ebrii, ſanguinem rurſus ſitiunt; ſuæque invidiam crudelitatis in Principes derivare conſultiſſimum ſibi ducunt. Tu verò nec titulos tuos aut Regni fines iſta invidiâ, nec Euangelium *Chriſti* pacatiſſimum iſtâ crudelitate fœdari te regnante patiaris. Memineris hos ipſos avi tui HENRICI *Proteſtantibus* amiciſſimi dedititios fuiſſe; cum *Diguierius* per ea loca, qua etiam commodiſſimus in *Italiam* tranſitus eſt, *Sabaudum* trans *Alpes* cedentem victor inſecutus: deditionis illius inſtrumentum in actis regni veſtri publicis etiamnum extat; in quo exceptum atque cautum inter alia eſt, Ne cui poſtea *Convallenſes* traderentur, niſi iiſdem conditionibus quibus eos avus tuus invictiſſimus in fidem recepit. Hanc fidem nunc implorant, avitam abs te Nepote Supplices requirunt: tui eſſe, quàm cujus nunc ſunt, vel permutatione aliquâ, ſi fieri poſſit, malint

malint atque optarint: id ſi non licet, patrocinio ſaltem, miſeratione atque perfugio. Sunt & rationes regni quæ hortari poſſint ut *Convallenſes* ad te confugientes ne rejicias; ſed nolim te, *Rex* tantus cum ſis, aliis rationibus ad defenſionem calamitoſorum quàm fide à majoribus data, pietate, regiaque animi benignitate ac magnitudine permoveri Ita pulcherrimi facti laus atque gloria illibata atque integra tua erit, & ipſe Patrem miſericordiæ ejuſque filium *Chriſtum Regem*, cujus nomen atque doctrinam ab immanitate neſaria vindicaveris, eo magis faventem tibi atque propitium per omnem vitam experieris. Deus Opt, Max. ad gloriam ſuam, tot innocentiſſimorum hominum *Chriſtianorum* tutandam ſalutem, veſtrumque verum decus *Majeſtati Veſtra* hanc mentem injiciat.

Weſtmonaſterio. Maii
An. Dom. 1658.

Civitatibus

HELVETIORUM
Euangelicis.

Illuſtres atque Ampliſſimi Domini,
Amici Chariſſimi,

De *Convallenſibus* Vicinis Veſtris afflictiſſimis, quàm ſint à Principe ſuo gravia & intolleranda religionis causâ paſſi, cùm propter

ipſam rerum atrocitatem horret prope animus recordari, tum ad vos ea ſcribere quibus notiora multo ſunt, ſupervacuum duximus. Exempla etiam literarum vidimus quas Legati veſtri pacis jamdudum *Pinarolianæ* hortatores atque teſtes ad *Allobrogum* Ducem illiuſque *Taurinenſis* conſilii Præſidem ſcripſerunt; in quibus ruptas eſſe omnes pacis conditiones, illiſque miſeris fraudi potiùs quàm ſecuritati fuiſſe ſingulatìm, oſtendunt atque avincunt. Quarum violationem ab ipsâ ſtatim pace datâ in hunc uſque diem continuatam, & indies graviorem niſi æquo animo patiuntur, niſi ſe conculcandos planè & peſſumdandos proſternunt atque abjiciunt, religione etiam ejuratâ, impendet eadem calamitas, eadem ſtrages, quæ ipſos cum conjugibus ac liberis tertio ab hinc anno ſic miſerabilem in modum attrivit atque afflixit, & ſubeunda iterum ſi eſt, funditus eradicabit. Quid agant miſeri? quibus nulla deprecatio, nulla reſpiratio, nullum adhuc certum perfugium patuit; res eſt cum feris aut cum furiis, quibus priorum cędium recordatio nullam pœnitentiam, aut ſuorum civium miſerationem, nullum ſenſum humanitati aut fundendi ſanguinis ſatietatem attulit. Hæc ferenda planè non ſunt, ſive fratres noſtros *Convallenſes Orthodoxæ Religionis* cultores antiquiſſimo, ſive ipſam Religionem ſalvam volumus. Et nos quidem locorum intervallo plus nimio disjuncti, quod opis aut facultatis noſtræ fuit & præſtitimus ex animo, & præſtare non deſinemus. Vos qui non modo fratrum crucia-

tibus

tibus ac penè clamoribus, verum etiam eorumdem furori hoſtium proximi eſtis, proſpicite per Deum immortalem idque mature quid veſtrarum nunc partium ſit; quid auxilii, quid præſidii vicinis ac fratribus alioqui mox perituris ferre poſſitis ac debeatis, prudentiam veſtram ac pietatem, fortitudinem etiam veſtram conſulite. Cauſa certè eadem eſt Religio, cur iidem hoſtes vos quoque perditos velint, immo cur eodem tempore, eodem ſuperiore anno, fœderatorum veſtrorum inteſtino Marte perditos voluerint. Veſtra duntaxat in manu poſt opem divinam videtur eſſe, ne purioris ipſa ſtirps Religionis vetutiſſima in illis priſcorum fidelium reliquiis excindatur: quorum ſalutem in extremum jam diſcrimen adductam ſi negligitis, videte ne vosmetipſos paulo poſt proximæ vices urgeant. Hæc dum fraternè ac liberè hortamur, ipſi interea non langueſcimus: quod ſolum nobis conceditur tam longinquis, cum ad procurandam periclitantium incolumitatem tùm ad ſublevandam egentium inopiam, omnem operam noſtram & contulimus & conferemus. Deus det utrisque nobis eam domi tranquillitatem ac pacem, eum rerum ac temporum ſtatum, ut omnes noſtras opes atque vires, omne ſtudium ad defendendam eccleſiam ſuam contra hoſtium ſuorum furorem ac rabiem, convetere poſſimus.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. Maii die An. Dom. 1658.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Sereniſſimo Principi

FERDINANDO

Magno Duci Hetruriæ.

Sereniſſime Dux Magne, amice noſter plurimum colende,

PErmagnam nobis attulere voluptatem literæ *Celſitudinis* Veſtræ decimo *Novemb. Florentia* datæ; in quibus benevolentiam erga nos Veſtram eo vidimus perſpectiorem, quanto res ipſæ verbis, facta promiſſis certiora benevolentis animi indica ſunt: quæ nempe rogavimus *Celſitudinem* veſtram, juberet illum navis *Lodovici parvi* præfectum *Gulielmum Ellum*, qui fidem *Turcis* datam turpiſſimè fregerat, & ipſum comprehendi, & navem cum mercibus in portu retineri, quoad *Turcarum* quæ eſſent redderentur, ne nomen *Chriſtianum* per iſtiusmodi furta labem aliquam ſuſciperet, ea omnia, & ſummo quidem ſtudio, quod ſatis intelligimus, ſcripſit *Celſitudo Veſtra* ſe præſtitiſſe. Nos itaque cum pro accepto beneficio gratias agimus, tum hoc porrò nunc petimus, quandoquidem ſatisfactum iri *Turcis* Mercatores in ſe receperunt, ut & Præfectus ille cuſtodia liberetur,

tur, & navis cum mercibus quamprimum dimittatur; ne Turcarum forte rationem potiorem, quam noſtrorum civium habuiſſe videamur. Interim *Celſitudinis Veſtræ* ſpectata voluntate erga nos ſingulari, & ſanè gratiſſima ſic libenter fruimur, ut ingratitudinis notam non recuſemus, niſi pari promptitudine vobis viciſſim gratificandi occaſionem quam primum dari nobis exoptamus, ex qua noſtrum quoque in reddendis officiis promptitudinem animi rebus ipſis erga vos demonſtrare poſſimus.

Celſitudinis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS &c.

Weſtmonaſterio ex Aulâ noſtrâ
Decemb. An. Dom. 1657.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate invictiſſime,

MUlta ſimul attulere nobis literæ *Majeſtatis Veſtræ* 21. *Feb.* in *Caſtris Selandicis* datæ, cur, & privatim noſtra, & totius reipub. *Chriſtianæ*

ſtianæ causâ, lætitiâ haud mediocri afficeremur: primum quod Rex *Daniæ*, non ſuâ credo voluntate aut rationibus, ſed hoſtium communium artibus factus hoſtis, repentino veſtro in intimum ejus regnum adventu, ſine multo ſanguine, eò ſit redactus, ut, quod res erat, utiliorum ſibi pacem bello contra vos ſuſcepto tandem judicaverit: deinde cum is eam nullâ ſe ratione citius poſſe conſequi exiſtimaret, quam ſi delata ſibi jamdiu ad conciliandam pacem noſtrâ operâ uteretur, quòd *Majeſtas Veſtra* ſolis Internuntii noſtri literis exorata, tam facili pacis conceſſione oſtenderit, quantum noſtrâ amicitiâ atque gratiâ interpoſitâ apud ſe valeret: meumque inprimis in hoc tum pio negotio officium eſſe voluerit, ut pacis tam ſalutaris *Proteſtantium* rebus, uti ſpero, mox futuræ ipſe potiſſimum unus conciliator atque auctor propemodum eſſem. Cum enim Religionis hoſtes conjunctas opes veſtras alio pacto frangere ſe poſſe deſperarent, quàm ſi vos inter vos commiſiſſent, habebunt nunc, profectò quod pertimeſcant, ne armorum animorumque, ut ſpero, veſtrorum hæc inopinata conjunctio ipſis belli hujus conflatoribus in perniciem vertat. Tu interim, Rex fortiſſime, macte tuâ egregiâ virtute; & quam felicitatem in rebus tuis geſtis victoriarumque curſu contra Regem nunc ſocium hoſtes Eccleſiæ nuper admirati ſunt, eandem in ſuâ rurſus clade, Deo benè juvante, fac ſentiant.

Weſtmonaſterio ex Palatio Noſtro.
30. *die Martii* 1658.

OLI-

Digitized by Google

Oliverius Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Principi

FERDINANDO
Magno Duci Hetruriæ.

Sereniſſimi Princeps,

QUod ſatisfacturum arbitramus *Celſitudini Veſtræ* de noſtro claſſis præfecto qui ad portus veſtros nuper eſt delatus, veſtro apud nos Oratori reſpondimus: Interim per libellum ſupplicem nobis oſtendit *Joannes Hoſterus Londinenſis*, cujuſdam navis, cui *Dominæ* nomen: Magiſter, ſe, cùm anno 1656. menſe Aprili, navem ſuam ex ſyngrapha (chartam partitam Jus noſtrum vocat) *Joſepho Armano Italo* cuidam locaſſet, iſque factas in ſyngrapha pactiones ter apertè fregiſſet, coactum eſſe demùm, ne navem ſuam, totumque onus ejus, ſortem denique totam amitteret, more mercatorio declaratâ publicè ejus fraude, & in tabulas publicas relatâ, *Liburni* in jus eum vocare: eum autem, ut fraudem fraude tueretur, adhibitis in ſocietatem duobus aliis negotiatoribus litigioſis, de pecunia *Thomæ* cujuſdam *Clutterbuki* ſex mille octonos, conficto quodam obtentu, petitoris hujus nomine occupaſſe: ſe, poſt multas impenſas conſumptumque tempus, jus ſuum *Li-*

brur:

Digitized by Google

burni obtinere non poſſe; ne audere quidem, propter adverſariorum minas atque inſidias, in judicio illic comparere. Petimus itaque à *Celſitudine veſtra*, ut cùm huic homini oppreſſo ſubvenire, tum hujus adverſarii inſolentiam pro conſuetâ ſuâ juſtitiâ velit coercere: fruſtrà enim authoritate Principum leges eſſent civitatibus latæ, ſi vis atque injuria, cùm, ne omnino ſint leges, efficere non poſſint, poſſint efficere terrore ac minis, ne quid ad eas audeat confugere. Verum in hujuſmodi audaciam quin maturè animadverſura ſit *Celſitudo Veſtra*, non dubitamus; cui pacem proſperaque omnia à Deo Opt. Max. precamur.

Weſtmonaſterio ex Aula Noſtra. die 7. April. An. Dom. 1658.

Sereniſſimo Potentiſſimoque Principi

LUDOVICO
Galliarum Regi.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate auguſtiſſime,

MEminiſſe poteſt *Majeſtas Veſtra* quo tempore inter nos de renovando fœdere agebatur, quod optimis auſpiciis initum multa utriuſque populi commoda, multa hoſtium communium exinde mala teſtantur, accidiſſe miſeram illam *Convallenſium* occiſionem, quorum

Digitized by Google

rum cauſam undique deſertam atque afflictam veſtræ miſericordiæ, atque tutelæ ſummo cum ardore animi ac miſeratione commendavimus. Nec defuiſſe per ſe arbitramur *Majeſtatem Veſtram* officio tam pio, immo verò tam humano, pro eâ quâ apud *Ducem Sabaudiæ* valere debuit vel auctoritate vel gratiâ: nos certè aliique multi Principes ac Civitates, Legationibus, Literis, Precibus interpoſitis, non defuimus. Poſt cruentiſſimam utriuſque ſexus omnis ætatis trucidationem, pax tandem data eſt, vel potius inducta pacis nomine hoſtilitas quædam tectior: conditiones pacis veſtro in oppido *Pinarolii* ſunt latæ; duræ quidem illæ, ſed quibus miſeri atque in opus dira omnia atque immania perpeſſi facilè acquieſcerent, modo iis, duræ & iniquæ ut ſint, ſtaretur; non ſtatur; ſed enim earum quoque ſingularum falsâ interpretatione variiſque diverticulis fides eluditur ac violatur; antiquis ſedibus multi dejiciuntur, religio patria multis interdicitur, tributa nova exiguntur, arx nova cervicibus imponitur, unde milites crebro erumpentes obvios quoſque vel diripiunt vel trucidant: ad hæc nuper novæ copiæ clanculum contra eos parantur; quique inter eos *Romanam Religionem* colunt, migrare ad tempus jubentur; ut omnia nunc rurſus videantur ad illorum internecionem miſerrimorum ſpectare, quos illa prior laniena Reliquos fecit. Quod ego per dextram tuam, *Rex Chriſtianiſſime*, quæ fœdus nobiſcum & amicitiam percuſſit, obſecro atque obteſtor,

per

Digitized by Google

per illud *Chriſtianiſmi* Tituli decus ſanctiſſimum, fieri ne ſiveris: nec tantam ſæviendi licentiam non dico principi cuiquam (neque enim in ullum Principem, multo minus in ætatem illius principis teneram, aut in muliebrem matris animum tanta ſævitia cadere poteſt) ſed ſacerrimis illis ſicariis ne permiſeris; qui cum Chriſti Servatoris noſtri ſervos atque imitatores ſeſe profiteantur, qui venit in hunc mundum ut peccatores ſervaret, ejus mitiſſimo nomine atque inſtitutis ad innocentium crudeliſſimas cædes abutuntur: eripe qui potes, quique in tanto faſtigio dignus es poſſe, tot ſupplices tuos homicidarum ex manibus, qui cruore nuper ebrii, ſanguinem rurſus ſitiunt; ſuæque invidiam crudelitatis in Principes derivare conſultiſſimum ſibi ducunt. Tu verò nec titulos tuos aut Regni fines iſta invidiâ, nec Euangelium *Chriſti* pacatiſſimum iſtâ crudelitate fœdari te regnante patiaris. Memineris hos ipſos avi tui HENRICI *Proteſtantibus* amiciſſimi dedititios fuiſſe; cum *Diguierius* per ea loca, qua etiam commodiſſimus in *Italiam* tranſitus eſt, *Sabaudum* trans *Alpes* cedentem victor inſecutus: deditionis illius inſtrumentum in actis regni veſtri publicis etiamnum extat; in quo exceptum atque cautum inter alia eſt, Ne cui poſtea *Convallenſes* traderentur, niſi iiſdem conditionibus quibus eos avus tuus invictiſſimus in fidem recepit. Hanc fidem nunc implorant, avitam abs te Nepote Supplices requirunt: tui eſſe, quàm cujus nunc ſunt, vel permutatione aliquâ, ſi fieri poſſit, malint

malint atque optarint: id ſi non licet, patrocinio ſaltem, miſeratione atque perfugio. Sunt & rationes regni quæ hortari poſſint ut *Convallenſes* ad te confugientes ne rejicias; ſed nolim te, *Rex* tantus cum ſis, aliis rationibus ad defenſionem calamitoſorum quàm fide à majoribus data, pietate, regiaque animi benignitate ac magnitudine permoveri Ita pulcherrimi facti laus atque gloria illibata atque integra tua erit, & ipſe Patrem miſericordiæ ejuſque filium *Chriſtum Regem*, cujus nomen atque doctrinam ab immanitate neſaria vindicaveris, eo magis faventem tibi atque propitium per omnem vitam experieris. Deus Opt. Max. ad gloriam ſuam, tot innocentiſſimorum hominum *Chriſtianorum* tutandam ſalutem, veſtrumque verum decus *Majeſtati Veſtra* hanc mentem injiciat.

Weſtmonaſterio. Maii
An. Dom. 1658.

Civitatibus

HELVETIORUM
Euangelicis.

Illuſtres atque Ampliſſimi Domini,
Amici Chariſſimi,

DE *Convallenſibus* Vicinis Veſtris afflictiſſimis, quàm ſint à Principe ſuo gravia & intolleranda religionis causâ paſſi, cùm propter

tibus ac penè clamoribus, verum etiam eorumdem furori hoſtium proximi eſtis, proſpicite per Deum immortalem idque mature quid veſtrarum nunc partium ſit; quid auxilii, quid præſidii vicinis ac fratribus alioqui mox perituris ferre poſſitis ac debeatis, prudentiam veſtram ac pietatem, fortitudinem etiam veſtram conſulite. Cauſa certè eadem eſt Religio, cur iidem hoſtes vos quoque perditos velint, immo cur eodem tempore, eodem ſuperiore anno, fœderatorum veſtrorum inteſtino Marte perditos voluerint. Veſtra duntaxat in manu poſt opem divinam videtur eſſe, ne purioris ipſa ſtirps Religionis vetutiſſima in illis priſcorum fidelium reliquiis excindatur: quorum ſalutem in extremum jam diſcrimen adductam ſi negligitis, videte ne vosmetipſos paulo poſt proximæ vices urgeant. Hæc dum fraternè ac liberè hortamur, ipſi interea non langueſcimus: quod ſolum nobis conceditur tam longinquis, cum ad procurandam periclitantium incolumitatem tùm ad ſublevandam egentium inopiam, omnem operam noſtram & contulimus & conferemus. Deus det utrisque nobis eam domi tranquillitatem ac pacem, eum rerum ac temporum ſtatum, ut omnes noſtras opes atque vires, omne ſtudium ad defendendam eccleſiam ſuam contra hoſtium ſuorum furorem ac rabiem, convetere poſſimus.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. Maii die An. Dom. 1658.

Eminentiſſimo Domino

CARDINALI MAZARINO

SALUTEM.

Eminentiſſime Domine,

ILlatæ nuper *Proteſtantibus*, qui *Valles* quaſdam *Alpinas* in ditione *Ducis Sabaudiæ* incolunt, graviſſimæ calamitates cædeſque cruentiſſimæ fecêre ut incluſas has literas ad Majeſtatem Regiam, haſque alteras ad *Eminentiam Veſtram* Scripſerim. Et quemadmodum de Rege Sereniſſimo dubitare non poſſum quin hæc tanta crudelitas, quâ in homines innoxios atque inopes tam barbarè ſævitum eſt, vehementer ei diſpliceat atque offenſa ſit; ita mihi facilè perſuadeo quæ ego à Majeſtate Regia illorum causâ miſerorum peto, ad ea impetranda veſtram quoque operam atque gratiam, velut cumulum, acceſſuram. Cum nihil planè ſit quod *Francorum Genti* benevolentiam apud ſuos omnes vicinos *Reformatæ Religionis* cultores majorem conciliaverit, quam libertas illa ac privilegia quæ ex edictis ſuis atque actis publicis permiſſa *Proteſtantibus* atque conceſſa ſunt. Et hæc quidem *Reſpublica* cum propter alias tum hanc potiſſimum ob cauſam *Gallorum* amicitiam ac neceſſitudinem majorem in modum expetivit.

De

De qua conſtituenda jamdiu cum *Legato Regio* apud nos agitur ejuſque tractatio jam penè ad exitum perducta eſt. Quid! quòd etiam ſingularis benignitas *Eminentiæ Veſtræ*, ac moderatio, quam in ſummis Regni rebus gerendis erga *Proteſtantes Galliæ* ſemper teſtata eſt, à prudentiâ veſtrâ & magnitudine animi ut hoc ſperem atque expectem, facit? qua ex re & fundamenta arctioris etiam neceſſitudinis inter hanc *Rempublicam*, *Regnumque Gallicum Eminentia veſtra* jecerit, meque ſibi privatim ad officia omnia humanitatis ac benevolentiæ viciſſim reddenda obligaverit: adeoque hoc velim *Eminentia veſtra* ſibi perſuaſiſſimum habeat.

Eminentiæ Veſtræ Studioſiſſimus.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

LUDOVICO

Galliarum Regi.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate Auguſtiſſime,

THomam Vice-Comitem *Falconbrigium* Generum meum in *Galliam* proficiſcentem, & ad teſtificandum obſequium ſuum & obſervantiam,

vantiam, qua *Majeſtatem Veſtram* colit, venire in conſpectum veſtram, *Regiamque Manum* oſculari cupientem, tametſi propter conſuetudinem ejus jucundiſſimam invitus dimitto, tamen cùm non dubitem quin ab aula tanti Regis, in quâ tot viri prudentiſſimi fortiſſimique verſantur, multo inſtructior ad res quaſque laudatiſſimas, & quaſi conſummatus ad nos brevi ſit reverſurus, obſiſtendum eſſe ejus animo ac voluntati non ſum arbitratus. Et quanquam is eſt, niſi Ego fallor, qui per ſe ſatis commendatus, quocunque acceſſerit, videri poſſit, tamen ſi ſe meâ gratiâ *Majeſtati Veſtræ* aliquanto commendatiorem fuiſſe ſenſerit, eodem me quoque beneficio affectum atque devinctum arbitrabor. Deus *Majeſtatem Veſtram* incolumem, noſtramque amicitiam firmiſſimam communi orbis *Chriſtiani* bono quam diutiſſime conſervet.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. Maii die An. Dom. 1658.

O L I-

Digitized by Google

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Eminentiſſimo Domino

CARDINALI MAZARINO:

Eminentiſſime Domine,

CUm *Thomam* Vicecomitem *Falconbrigium* Generum meum proficiſcentem in *Galliam Sereniſſimo Regi* commendaverim, non potui quin ea de re *Eminentiam Veſtram* certiorem facerem, nec non vobis etiam eundem commendarem: id quantum ponderis atque momenti ad ſuperiorem quoque commendationem allaturum ſit non neſcius. Quem certè fructum commorationes apud vos ſuæ, ſperat autem non mediocrem hunc fore, percepturus eſt, ejus maximam partem favori veſtro ac benevolentiæ non poterit non debere; cujus propeſola mens ac vigilantia res tantas eo in regno ſuſtinet ac tuetur. Quidquid ei gratum *Eminentia Veſtra* fecerit, id mihi feciſſe ſe exiſtimet; id ego in multis veſtris erga me humaniter & amicè factis numerabo.

Weſtmonaſterio Maii
An. Dom. 1658.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Eminentiſſimo Domino

CARDINALI MAZARINO.

Eminentiſſime Domine,

CUm illuſtriſſimum virum *Thomam Bellaſſiſum* Vicecomitem *Falconbrigium* Generum meum Sereniſſimi Regis adventum in caſtra ad *Dunkirkam* gratulatum mitterem, eidem præcepi ut *Veſtram* quoque *Eminentiam* adiret, meoque nomine & plurimam ſalutem dicat, & gratias vobis agat, cujus potiſſimum fide, prudentiâ, vigilantiâ perfectum eſt, ut res Gallica tam diverſis in partibus, & præſertim in vicinâ Flandriâ contra Hiſpanum hoſtem communem tam proſperè geratur: à quo nunc celeriter, uti ſpero, fraudum & inſidiarum, quibus ſe maximè tuetur, aperta atque armata virtus pœnas repoſcet: quod uti fiat quàm citiſſimè, nos certe neque copiis, quantum poſſumus; neque votis deerimus.

Weſtmonaſterio ex Aulâ noſtrâ.
... Maii An. Dom. 1658.

OLI-

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

LUDOVICO

Galliæ Regi.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, amice ac Fœderate Auguſtiſſime,

UT nuntiatum eſt veniſſe in caſtra *Majeſtatem veſtram*, tantiſque copiis infame illud oppidum piratarum atque aſylum *Dunkirkam* obſediſſe, & magnam cepi voluptatem, & ſpem certam, fore nunc brevi, Deo bene juvante, ut infeſtum minùs poſthac latrociniis mare tutiùs navigetur; fore ut *Hiſpanicas* fraudes, ducem alterum ad *Heſdenæ* proditionem auro corruptum, alterum ad *Oſtendam* dolo captum virtute bellicâ *Majeſtas veſtra* nunc brevi vindicet. Mitto itaque nobiliſſimum virum *Thomam* Vicecomitem *Falconbrigium* generum meum, qui & adventum veſtrum in tam propinqua nobis caſtra gratularetur; & coràm exponat quanto nos ſtudio *Majeſtatis veſtræ* res geſtas non junctis ſolum viribus noſtris, ſed votis etiam omnibus proſequamur, uti Deus Opt. Max. & ipſam incolumem, & noſtram

amicitiam firmiſſimam communi orbis *Chriſtiani* bono quam diutiſſimè conſervet.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. Maii An. Dom. 1658.

Sereniſſimo Principi

FERDINANDO,

Duci Magno Hetruriæ,

Sereniſſime Dux Magne,

CUm Celſitudo veſtra in omnibus quidem literis ſuis ſummam erga nos benevolentiam ſuam nobis ſemper ſignificaverit, dolemus id præfectis veſtris ac miniſtris aut tam obſcurè ſignificatum, aut tam malè eſſe intellectum, ut in Portu *Liburnenſi*, ubi maxime quæ veſtra ſit erga nos benevolentia intelligi oporteret, nos nullam ejus fructum aut indicium percipere queamus; immo alienum potius & hoſtilem veſtrorum in nos animum indies experiamur. Quàm enim non amicis noſtra claſſis *Liburnenſibus* uſa nuperrime ſit, quàm nullis adjuta rebus, quàm hoſtiliter denique accepta bis ab illo oppido diſcedere coacta ſit, cùm ex eo ipſo loco multis teſtibus fide dignis, tum ex ipſo Navarcho noſtro; cui cùm claſſem credamus, narrandi fidem derogare non poſſumus, ſatis videmur nobis nimíſque certò cognoviſſe. Priore ejus adventu *Cal. Jan.* poſt redditas Celſitudini

dini veſtræ literas noſtras, veſtraque omnia humanitatis officia noſtris hominibus ultro delata, petentibus ut portus *Ferrarii* commoditate uti liceret, reſponſum eſt, id concedi non poſſe, ne *Rex Hiſpaniæ* ſcilicet noſter hoſtis offenderetur. Et tamen quid eſt quod princeps amicus amico præbere communius poſſit, quàm littoris ac portus aditum? quid eſt quod nos expectare ab hujuſmodi amicitia poſſimus quæ hoſtium noſtrorum animum ne offendat, incommodare nobis quàm commodare, aut vel minimis rebus ſubvenire paratior ſit. Et primo quidem ex ſingulis navibus duobus vel tribus nautis duntaxat excenſus in terram, ſive commercium (quam vos Practicam vocatis) eſt datum: mox ut auditum eſt in oppido, navem quandam *Belgicam*, quæ frumentum in *Hiſpaniam* portabat, à noſtris eſſe interceptam, quod erat antea commercii ſtatim adimitur; *Longlandius* qui noſtris illic Mercatoribus præſidet, claſſem adire non permittitur; aquatio, quæ omnibus non planè hoſtibus libera eſt, non niſi ſub armatis cuſtodibus iniquo pretio, & quidem egerrimè præbetur: tot noſtris Mercatoribus qui non ſine maximo veſtrorum emolumento illic verſantur, ſuos ne inviſant populares aut ulla re adjuvent interdicitur. Poſteriore ejus adventu ſub exitum menſis *Martii*, egreſſus ex navibus nemini datur: quinto poſt die cùm naviculam quandam *Neapolitanam* prætoria navis noſtra incidentem in nos fortè excepiſſet ducenta plus minus tormenta ab oppido

claſſem verſus diſploduntur quorum nullum ictu nos læſit ne attigit quidem : quod argumento eſſe poteſt quàm longè hæc à Portu atque caſtelli ditione in alto gererentur, quæ veſtros quaſi portu violato ſic ſine cauſa irritarunt: confeſtim aquatorum noſtrorum ſcaphæ intra portum oppugnantur; una capitur, detinetur; repoſcentibus neque ſcapham neque homines redditum iri reſpondetur, niſi capta illa navis *Neapolitana* reddatur quam conſtant libero mari captam, ubi capi licuit. Ita noſtri multis modis incommodati ſine illo comeatu, quem numeratâ pecuniâ coëmerant, abire denuo coguntur. Hæc ſi *Celſitudinis Veſtræ* voluntate ac juſſu quod ſperamus non fiunt, petimus id oſtendat præfecti illius ſupplicio, qui amicitias Domini ſui violare tam facile in animum induxit: ſin eſt ut ſciente ac volente veſtrâ Celſitudine commiſſa hæc ſint, cogitet nos, ut benevolentiam veſtram plurimi ſemper fecimus, ita apertas injurias à benevolentia dignoſcere didiciſſe.

Veſter quoad licet bonus amicus

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ &c.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. Maii. die An. Dom. 1658.

Oliverius Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

LUDOVICO
Galliæ Regi.

Sereniſſime potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate Auguſtiſſime,

QUòd tam celeriter illuſtri miſſa Legatione *Majeſtas Veſtra* meum officium cumulo rependit, cùm ſingularem benignitatem, animique magnitudinem teſtata eſt ſuam, tum meo etiam honori ac dignitati quantopere faveat, non mihi ſolùm declaravit, verum etiam univerſo populo Anglicano: quo nomine Majeſtati Veſtræ, pro eo ac de me merita eſt, gratias & ago & habeo maximas. De victoria quam conjunctis noſtris copiis Deus contra hoſtes feliciſſimam dedit, vobiſcum unà lætor; noſtroſque in eo prælio neque ſubſidiis veſtris, neque majorum ſuorum bellicæ gloriæ, neque ſuæ denique virtuti priſtinæ defuiſſe perquàm etiam gratum eſt. De *Dunkirka*, quam deditioni proximam *Majeſtas Veſtra* ſperare ſe ſcribit, eam nunc deditam tam citò poſſe me reſcribere inſuper gaudeo: neque unius Urbis jactura duplicem perfidiam *Hiſpanum* propediem eſſe

luiturum ſpero; quod captâ urbe altera effectum eſſe, velim *Majeſtas* etiam *Veſtra* tam citò poſſit reſcribere. Quod reliquum pollicetur meas rationes curæ ſibi fore, de eo regi optimo atque amiciſſimo pollicenti, ejuſque Legato excellentiſſimo atque ornatiſſimo viro *Duci Crequienſi* idem confirmanti, non diffido; Deumque Opt. Max. *Majeſtati veſtræ Reique Gallicæ* domi bellique propitium exopto.

Weſtmonaſterio ....die Junii
An. Dom. 1658.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Eminentiſſimo Domino

CARDINALI MAZARINO.

Eminentiſſime Domine,

CUm *Regi Sereniſſimo* per literas gratias agam qui honoris & gratulationis reddendæ causâ, ſuæque lætitiæ de nobiliſſima recenti victoria mecum communicandæ Legationem Splendidiſſimam miſit, ingratus tamen ſim, niſi *Eminentiæ* quoque *veſtræ* debitas ſimul gratias per literas perſolvam; quæ ad teſtandam ſuam erga me benevolentiam, meique rebus omnibus quibus poteſt ornandi ſtudium, nepotem ſuum præſtantiſſimum atque ornatiſſimum adoleſcentem unà miſit, & ſiquem haberet apud

ſe

ſe propinquiorem aut quem pluris faceret, eum potiſſimùm fuiſſe miſſurum ſcribit: addita etiam ratione, quæ ab judicio tanti Viri profecta ad meam haud mediocrem laudem atque ornamentum pertinere exiſtimo; nempe ut qui ſanguine conjunctiſſimi ſibi ſunt in me honorando atque colendo *Eminentiam ſuam* imitarentur. Et humanitati quidem, candoris, amicitiæ veſtrum in me diligendo exemplum haud poſtremum fortaſſe habuerint; ſummæ virtutis ſummæque prudentiæ alia in vobis longe clariora; quibus regna reſque maximas ſumma cum gloria adminiſtrare diſcant. Qua res uti poſſit *Eminentia veſtra* quam diutiſſime quamque feliciſſimè gerere ad totius *Regni Gallici*, immo totius *Reip. Chriſtianæ* commune bonum, veſtrumque proprium decus, non defutura mea vota polliceor.

Eminentiæ Veſtræ Studioſiſſimus.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. die
Junii An. Dom. 1658.

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Potentiſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi &c.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate C*hariſſime*,

QUoties communium Religionis hoſtium importuna conſilia variaſque artes intuemur, toties nobiſcum reputamus, quàm neceſſarium orbi *Chriſtiano*, quamque ſalutare ſit futurum, quo faciliùs adverſariorum conatibus iri obviam poſſit, Proteſtantium Principes inter ſe, & potiſſimùm *Majeſtatem veſtram* cum *Repub.* noſtra arctiſſimo fœdere conjungi. Id à nobis quantopere ſit, quantoque ſtudio expetitum, quàm denique gratum nobis accidiſſet, ſi *Suecorum* noſtræque res ea conditione ac loco fuiſſent, ut fœdus illud ex utriuſque animi ſententia ſanciri, alterque alteri opportuniſſimo auxilio eſſe potuiſſet, Oratoribus veſtris, ex quo primùm illi hoc apud nos egerunt, teſtatum reddidimus. Neque vero illi ſuo muneri defuerunt; ſed quam cæteris in rebus conſueverunt, eandem hac quoque in parte pruden-

tiam

Digitized by Google

tiam ac diligentiam adhibuerunt. Verùm ea nos domi improborum civium perfidia exercuit qui in fidem ſæpius recepti, res novas tamen moliri, & cum exulibus, etiam cum hoſtibus *Hiſpanis* diſcuſſa jam ſæpe & profligata conſilia repetere non deſinunt, ut in propulſandis periculis propriis occupati, neque curam omnem, neque integras opes quod in votis erat, ad communem *Religionis* cauſam tuendam convertere hactenus potuerimus. Quod licuit tamen, quantumque in nobis ſitum erat, & anteà ſtudiosè præſtitimus, & ſiquid in poſterum *Majeſtatis veſtræ* rationibus conducere videbitur, id non velle ſolùm, verùm etiam ſummâ ope vobiſcum unà agere per occaſiones non deſiſtemus. Interea *Majeſtatis veſtræ* rebus prudentiſſimè fortiſſimèque geſtis gratulamur atque ex animo lætamur: eundemque uti velit Deus felicitatis atque victoriæ curſum eſſe quam diuturnum ad ſui numinis gloriam aſſiduis precibus exoptamus.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. Junii ....die An. Dom. 1658.

OLI-

Oliverius Protector Reip. Angliæ &c.

Sereniſſimo Principi

Luſitaniæ Regi.

S. P. D.

Sereniſſime Rex, Amice ac Fœderate,

OStendit nobis per libellum ſupplicem *Joannes Buffield* Mercator *Londinenſis*, ſe anno 1649. merces quaſdam *Antonio Joanni* & *Manueli Ferdinando Caſtaneo Tamirenſibus* tradidiſſe, uti iis divenditis earum rationem mercatorum more ſibi redderent: tum in *Angliam* dum navigaret, in piratas incidiſſe, ſpoliatumque ab iis damnum haud mediocre accepiſſe: hoc audito, *Antonium* & *Manuelem* eò quod hunc interfectum credebant, traditas ſibi merces ſtatim pro ſuis habuiſſe, adhuc etiam retinere, rationemque omnem de iis recuſare; atque huic fraudi ſubſecutam paulo poſt *Anglicarum* mercium proſcriptionem obtendere; coactum ſe demum ſuperiore anno, hyeme mediâ in *Luſitaniam* redire, ſua repetere; ſed fruſtra; hoc enim neque bona neque rationem ut reddant adduci poſſe; & quod mirum ſanè videatur, privatam illarum mercium poſſeſſionem proſcriptione

ſcriptione publicâ defendere : cùm videret ſe hominem longinquum deteriore conditione cum *Tamirenſibus* in ſua patria contendere, ad *Majeſtatem Veſtram* ſe confugiſſe ; Conſervatoris judicium, qui judicandis Anglorum cauſis conſtitutus eſt, ſupplicem popoſciſſe ; à Majeſtate Veſtra rurſus ad forenſem illam cognitionem, unde confugerat, rejectum eſſe. Quod etſi per ſe iniquum non eſt, tamen cùm perſpicuum ſit *Tamirenſes* iſtos veſtro edicto publico ad ſuam privatam fraudem abuti, à Majeſtate Veſtra majorem in modum petimus, ut cauſam hujus multis caſibus afflicti, ad inopiam que redacti ad Conſervatorem potius judicem proprium velit pro ſua clementia integram remittere : quo poſſit inops fortunarum ſuarum quod ſupereſt ab illorum hominum infida ſocietate recuperare : id, re cognitâ, quin Majeſtati veſtræ nobiſcum unà maximè placeat non dubitamus.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra.
die Auguſti 1658.

Sere-

Sereniſſimo Principi

LEOPOLDO

Auſtriæ Archiduci, Provinciarum in *Belgio* ſub *Philippo Hiſpaniarum Regi* Præſidi.

Sereniſſime Domine,

C*Arolus Harbordus*, vir *Equeſtris* apud nos *Ordinis*, per libellum ſupplicem ad nos detulit, ſe bona quædam & ſupellectilem cum ex *Hollandiâ Brugas* in ditionem veſtram aſportaſſet, de iis, ne ſibi per vim atque injuriam eripiantur, inopinatò periclitari. Ea nempe, cum à *Comite Suffolchienſi* pro quo ſe grandi ære alieno obſtrinxerat, ex *Angliâ* Anno 1643. miſſa ad ſe idcirco fuiſſent, ut habeat, quo ſibi ſatisfaceret, ſiquid pro illo diſſolvere cogeretur, à *Richardo Grenvillo*, qui & ipſe *Equeſtris Ordinis* eſſe fertur, occupari, & quo in loco cuſtodiebantur, Effractis foribus atque articulis poſſideri: hoc ſolo titulo, deberi ſibi neſcio quid à *Theophilo Suffolchienſi Comite* defuncto, ex quodam noſtræ *Curiæ Cancellariæ* decreto, eaque proinde bona quaſi *Theophili Comitis* eſſent, eique decreto obnoxia, ſe referenda

ferenda in tabulas curaſſe: cùm ex noſtris legibus neque ipſe Comes, qui nunc eſt, & cujus hæc bona ſunt eo decreto teneatur, neque bona ejus occupari aut retineri debeant: id quod ex ſententiâ ejuſdem Curiæ unà cum hiſce literis ad vos miſſâ, declaratur, quas quidem literas ſupradictus *Carolis Harbordus* à nobis petiit, uti per eas *Celſitudinem veſtram* rogatam vellemus, ut bona illa & recentione omni, & iniquâ iſtâ *Richardi Grenvilli* Actione, primo quoque tempore liberentur: cùm hoc contra morem juſque Gentium planè ſit, at cuiquam in aliena ditione eâ de re Actio detur, quæ in ea Regione, ubi cauſa Actionis orta eſt, legitimè dari non poſſit. Hanc cauſam ut Celſitudini veſtræ commendaremus, & ipſa juſtitiæ ratio, & prædicata Paſſim veſtra æquanimitas promovit. Quod ſiquo tempore uſus venerit, ut de jure aut commodis veſtrorum apud nos agatur, haud remiſſa profectò noſtra ſtudia, immo omni tempore propenſiſſima experturos vos eſſe polliceor.

Celſitudinis Veſtræ Studioſiſſimus

OLIVERIUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Weſtmonaſterio.

Su-

Supremæ *Curiæ Parlamenti Pariſienſis.*

NOs *Commiſſarii* Magni Sigilli *Angliæ &c.* Supremam *Curiam Parlamenti Pariſienſiis* rogatam volumus curare velit uti *Miles*, *Gulielmus*, & *Maria Sandys* defuncti nuper *Gulielmi Sandys* & *Eliſabethæ Soamæ* Uxoris ejus liberi, natione *Angli*, ætate nondum adultâ, *Pariſiis*, ubi nunc in ſupradictæ *Curiæ* tutela ſunt, ad nos quamprimum redire poſſint; eoſque liberos *Jacobo Mowato Scoto*, Viro probo atque honeſto velit committere, cui nos hanc curam delegavimus, ut eos & inde acciperet, & ad nos huc adduceret: recipimuſque, occaſione hujuſmodi oblatâ, jus idem atque æquum ſubditis *Galliæ* quibuſcunque ab hac *Curia* redditum iri.

LIT-

Digitized by Google

LITERÆ RICHARDI Protectoris Nomine conſcriptæ

RICHARDUS Protector Reip. Angliæ &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

LUDOVICO

Galliarum Regi.

Sereniſſime ac Potentiſſime Rex, Amice ac Fœderate,

CUm Sereniſſimus Pater meus glorioſæ memoriæ *Oliverius Reip. Angliæ Protector*, omnipotente Deo ſic volente, ſupremum jam diem tertio *Septembris* obierit, Ego Succeſſor ejus in hoc magiſtratu legitimè declaratus, tametſi in ſummo mœrore ac luctu, non potui tamen quin de re tanta primo quoque tempore *Majeſtatem Veſtram* per literas certiorem facerem, quam & mei patris & hujus Reip. amiciſſimam hoc nuntio repentino haud lætaturam eſſe confido. Meum nunc eſt à *Veſtra Majeſtate* pe-

petere, de me ſic velit exiſtimare, ut qui nihil deliberatius in animo habeam, quam ſocietatem & amicitiam quæ glorioſiſſimo meo parenti veſtra cum Majeſtate fuit, ſummâ fide atque conſtantiâ colere; ejusque fœdera, conſilia, rationis vobiſcum inſtitutas eodem ſtudio ac benevolentiâ obſervare rataſque habere: Legatum proinde apud vos noſtrum eâdem qua prius poteſtate præditum volo: quicquid id noſtro nomine vobiſcum egerit, ita accipere velitis rogo quaſi à me ipſo actum id eſſet. *Veſtræ* denique *Majeſtati* comprecor fauſta omnia.

Weſtmonaſterio ex Aula Noſtra
5. Septemb. 1658.

Eminentiſſimo Domino

CARDINALI MAZARINO.

Eminentiſſiem Domine,

QUanquam nihil mihi acerbius accidere potuit, quàm de Sereniſſimi & præclariſſimi Patris mei obitu ſcribere, tamen cum ſciam quanti ille fecerit *Eminentiam Veſtram*, quanti vos illum, neque dubitem quin *Eminentia Veſtra*, cui ſumma Rei *Gallicæ* commiſſa eſt amici ac fœderati tam conſtantis tamque conjuncti mortem moleſtiſſime latura ſit, permagni referre arbitratus ſum, ut eam quoque, ſimul cum Rege, de hoc caſu graviſſimo per literas monerem;

rem; vobiſque etiam, quoniam id æquum eſt, confirmarem, me ea omnia ſanctiſſimè præſtiturum ad quæ præſtanda vobis, rataque habenda Sereniſſimæ memoriæ Pater meus fœdere tenebatur: perficiamque ut illum, utpote vobis amiciſſimum omnique laude florentem, cùm amiſſum meritò doletis, quàm minimè tamen quod ad ſervandam ſocietatis fidem attinet, deſideretis: cui etiam ad utriuſque Gentis commune bonum veſtra quoque ex parte ſervandæ Deus *Eminentiam Veſtram* quàm diutiſſimè conſervet.

Weſtmonaſterio. Septemb. 1658.

RICHARDUS Protector Reip. Angliæ &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi &c.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate,

CUm videar mihi Paternam virtutem vix ſatis poſſe imitari, niſi eaſdem quoque amicitias colam & retinere cupiam, quas ipſe & virtute ſibi quæſivit & ſibi eſſe maxime colenda,

das ac retinendas judicio ſingulari duxit, non eſt quod dubitet *Majeſtas veſtra* quin eodem ſe proſequi ſtudio ac benevolentia debeam quâ Pater meus memoriæ ſereniſſimæ eſt proſecutus. Tametſi igitur in hoc magiſtratus ac Dignitatis initio non eo loco res noſtras reperiam ut in præſentia poſſim ad quædam capita reſpondere, quæ Oratores veſtri in medium protulerunt, tamen & inſtitutam à patre fœdus cum *Majeſtate veſtra* continuare & arctium etiam conjungere mihi quidem magnoperè placet; rerumque utrinque ſtatum ſimulac pleniùs intellexero, ad ea tranſigenda quæ cum utriuſque reip. commodis potiſſimum conjuncta eſſe videbuntur, ero equidem ſemper, ad me quod attinet, promptiſſimus. Deus interim *Majeſtatem veſtram* ad gloriam ſuam & *Orthodoxæ Eccleſiæ* tutelam atque præſidium quam diutiſſimè conſervet.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra.
Octob. 1658.

Re

RICHARDUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, *Gothorum*, *Vandalorum* Regi, Magno Principi *Finlandiæ*, Duci *Scaniæ*, *Eſthoniæ*, *Careliæ*, *Brehmæ*, *Verdæ*, *Stetini-Pomeraniæ*, *Caſſubiæ* & *Vandaliæ*, Principi *Rugiæ*, Domino *Ingriæ* & *Wiſmariæ*; nec non Comiti Palatino *Rheni*, *Bavariæ*, *Juliaci*, *Cliviæ* & Montium Duci.

Sereniſſime, *Potentiſſime Rex*, *Amice ac Fœderate*,

BInas accepi à *Majeſtate Veſtra* literas; alteras per nuntium ſuum, alteras Legato noſtro *D. Philippo Meadow* ad me tranſmiſſas. Ex quibus non ſolum dolorem ſuum de obitu Patris mei Sereniſſimi veris animi ſenſibus expreſſum, deque ipſo *Majeſtas Veſtra* quàm præclarè ſenſerit, verum etiam de me quoque ejus in locum ſuſpecto quantam ſpem ceperit cognovi. Et ad paternæ quidem laudis cumulum nihil poſthac amplius aut illuſtrius tanto authore accedere poteſt meis certe in capeſſenda *Repub.* auſpiciis nihil felicius tanto Gratulatore, ad virtutes de-

Digitized by Google

nique patrias tanquam hæreditatem optimam adeundas nihil quod accendat vehementius tanto hortatore potuit accidere. Ad rationes *Majeſtatis Veſtræ* de communi *Proteſtantium* cauſa nobiſcum initas quod ſpectat, ſic velim exiſtimet, me quidem ex quo ad hæc gubernacula acceſſi, quanquàm eo loco res noſtræ ſunt, ut ſumman diligentiam, curam, vigilantiam domi potiſſimum requirant, nihil tamen antiquius aut deliberatius habuiſſe aut habere quam paterno fœderi cum *Majeſtate Veſtra* percuſſo quantum in me erit non deeſſe. Claſſem itaque in mare *Balticum* mittendam cum iis mandatis curavi quæ internuncius noſter quem ad hoc totum negotium ampliſſimè inſtruximus, *Majeſtati Veſtræ* communicabit. Quam Deus Opt. Max. incolumem proſperiſque rerum ſucceſſibus fortunatiſſimam ad *Orthodoxam fidem* tuendam diutiſſime conſervet.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. die 13. Octob.

Richardus Protector

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

CAROLO GUSTAVO,

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi, &c.

Sereniſſime, Potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate,

MItto ad Majeſtatam veſtram, quo nihil dignius aut præſtantius poſſum mittere, Virum verè egregium, vereque Nobilem *Georgium Aſceum, Equitem auratum*, non ſolùm belli, & navalis præſertim ſcientiâ multis ex rebus fortiter geſtis cognitum jam ſæpe atque ſpectatum, verumetiam probitate, modeſtiâ, ingenio, doctrinâ præditum, moribus ſuaviſſimis nemini non charum, &, quod nunc caput rei eſt, ſub ſignis *Majeſtatis Veſtræ* virtute bellicâ toto orbe terrarum florentiſſimæ jam diu mereri cupientem. Velimque ſic habeat *Majeſtas Veſtra*, quicquid huic Viro muneris commiſerit, in quo fides, fortitudo, experientia conſtarit vel etiam prælucere poſſit, neque fideliori neque fortiori, nec facile peritiori poſſe ſe quicquam committere. Quæ autem Ego illi negotia dedero communicanda *Veſtræ Majeſtati*, in iis expeditum aditum, aurem benignam velit rogo præbere, eamque fidem, quam nobiſ-

biſmetipſis coràm fuiſſet habitura; cum denique honorem, quem tali viro & ſuis meritis & noſtrâ commendatione ornatiſſimo convenire judicaverit. Deus res veſtras ad gloriam ſuam & *Orthodoxæ Eccleſiæ* præſidium felici exitu fortunet.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra.
die Octob. 1658.

RICHARDUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo Potentiſſimoque Principi

CAROLO GUSTAVO,

Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regi &c.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, amice ac Fœderate Chariſſime,

DEtulit ad nos per libellum ſupplicem *Samuel Piggottus*, *Londinenſis* Mercator, ſe nuper naves duas, (quarum alteri nomen *Poſtæ*, Magiſter, *Tiddeus Jacobus*; alteri The Water Dog, magiſter *Gerbrand Peters*) *Londino* in *Galliam* negotiandi cauſa miſiſſe; eas inde ſale onuſtas *Amſterodamum* petiſſe; *Amſterodamo* alteram ſaburrâ tantum, alteram halece impoſitas cujus cum *Petro* quodam *Heinsbergo* Societas erat in mare *Balticum Stetinum* uſque *Pomeraniæ*, quæ

quæ in veſtra ditione eſt, ad exponendam illic halecem navigaſſe; verùm utraſque haſce naves accepiſſe ſe alicubi maris *Baltici* à copiis quibuſdam veſtris detineri; tametſi ut huic malo occurreret cum utraque nave ſyngrapham ſigillo curiæ maritimæ obſignatam una curaverit mittendam, qua & navium harum & mercium, exceptâ halecis parte ſupradictâ, unum ſe eſſe ac legitimum dominum demonſtraret. Cujus rei cùm fidem apud nos plenam fecerit, peto magnopere à *Majeſtate Veſtra* (quandoquidem duarum navium jactura ſine ſummo hominis detrimento fortunarumque forte omnium naufragio vix poſſe accidere videtur) uti mandet ſuis atque imperet illarum navium liberam primo quoque tempore dimiſſionem. Deus Majeſtatem Veſtram ad gloriam ſuam, Eccleſiæque Orthodoxæ præſidium quàm diutiſſimè ſervet incolumem.

Weſtmonaſterio ex Aula Noſtra,
Jan. 27. *An. Dom.* 1658.

Digitized by Google

RICHARDUS Protector Reip. Angliæ &c.

Celſis & Potentibus Dominis

OCCIDENTALIS FRISIÆ Poteſtatibus

S. D.

Celſi & Potentes Domini, amici ac Fæderati Chariſſimi,

GRavem ad me detulit querelam per libellum ſupplicem *Maria Grinderia* vidua, cum ſibi à *Thoma Killigræo* veſtro milite pecunia bene magna ante annos octodecim debeatur, ſe eum ne nullo modo adducere per Procuratorem poſſe, neque ut debitem ſolvat, neque ut de jure ſuo, ſi quid ſit, velit lege experiri; id ne à procuratore viduæ cogi poſſit, petiſſe eum à Celſitudinibus Veſtris per libellum ſupplicem ne cui liceat eum lege perſequi ullius pecuniæ ab ſe in *Angliæ* debitæ. Ego verò ſi Celſitudinibus veſtris hoc tantum ſignificavero, viduam eſſe, egenam eſſe, multorum matrem parvulorum, cujus iſte omnes prope fortunas avertere conatur, non committam ut apnd vos, quibus divina præcepta atque adeo de viduis pupilliſque non opprimendis notiſſima eſſe confido, graviore ullâ utendum cohortatione putem, ne

hoc

hoc fraudandi privilegium petitioni iſtius concedere velitis: id quod nunquam conceſſuros vos eſſe mihi perſuadeo.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra.
Jan. 27. 1658.

RICHARDUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo potentiſſimoque Principi LUDOVICO Galliæ Regi.

Sereniſſime potentiſſimeque Rex, Amice ac Fœderate Auguſtiſſime,

ACcepimus, idque non ſine dolore, quaſdam in *Provincia Proteſtantes* Eccleſias ab homine quodam male feriato ita indignè fuiſſe in ſacris concionibus interpellatas, ut ea res magiſtratibus, ad quos hujus cauſæ cognitio *Gratianopoli* ex lege pertinebat, gravi animadverſione digna cenſeretur: ſed Coventum Cleri, qui iis in locis proximè habebatur, à *Majeſtate Veſtra* impetraſſe, ut res integra *Pariſios* ad Concilium Regium revocaretur: A quo dum nihil hactenus decernitur, Eccleſias illas & præſertim *Aquarienſem*, convenire ad colendum Deum prohiberi. Vehementer itaque à *Majeſtate Veſtra*

etiam atque etiam peto, primùm, ut quorum preces ad DEUM pro ſalute ſua rebuſque Regni proſperis non interdicit, eorum coitus publicos ad præcandum interdicere ne velit: deinde ut in illum hominem rei divinæ interpellatorem ex ſententia illorum judicum, quibus hujuſmodi cauſarum legitima atque conſueta cognitio *Gratianopoli* data eſt, animadvertatur. Deus *Majeſtatem Veſtram* quàm diuturnam atque incolumem conſervet; ut ſi hæc noſtra vota vobis accepta ſunt, Deoque grata eſſe exiſtimatis, eadem ab illis etiam *Proteſtantibus Eccleſiis* quibus nunc interdicitur, pro vobis publice fieri, ſublato illo interdicto, quàm primum velitis.

Weſtmonaſterio. 18. *Feb.*
Anno 1658.

Eminentiſſimo Domino

CARDINALI MAZARINO.

Eminentiſſime Domine Cardinalis,

PRoficiſcitur in *Galliam*, ibique ad tempus commorari cogitat Illuſtriſſima Domina defuncti nuper *Ducis Richmondiæ* Uxor cum *Duce Filio* Adoleſcentulo. *Eminentiam* itaque *Veſtram* magnopere rogo, ut ſiquid acciderit in quo iis veſtra authoritate, favore, patrocinio, utpote peregrinis, uſus eſſe poſſit, ita eorum dignitatem tueri, vobiſque haud vulgariter commen-

Digitized by Google

datam rebus omnibus habere velitis, ut ad veſtram humanitatem erga omnes, præſertim tam illuſtri genere oriundos, eximiam, ſentiant noſtris literis quod accedere potuit cumuli acceſſiſſe: ſimul & hoc ſibi perſuadeat *Eminentia Veſtra* commendationem ſuam, ſi quid à me hujuſmodi poſtulabit, apud me non minus valituram.

Weſtmonaſterio. 29. *Feb.* 1658.

RICHARDUS Protector Reip. Angliæ, &c.

Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi

JOANNI

Portugalliæ Regi.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, Amice ac Fæderate,

TAmetſi multa ſunt quæ ad Regem amicum & *Reip. noſtræ* conjunctiſſimum neceſſariò ſcribam, nihil eſt tamen quod faciam libentius quàm quod nunc facio, ut *Majeſtati veſtræ, Regnoque Portugalliæ* inſignem hanc proximam de communi hoſte *Hiſpano* victoriam gratuler: qua non ad veſtram tantummodo, verum etiam ad *Europæ* totius pacem ac reſpirationem, permagnum, atque in multos fortaſſe annos, allatum eſſe momentum nemo eſt quin intelligat.

Alterum eſt in quo victoriarum certiſſimum pignus juſtitiam *Majeſtatis veſtræ* agnoſcam, qua ex articulo fœderis 24. per arbitros *Londini* datos, mercatoribus noſtris eſt ſatisfactum, quorum naves onerarias *Braſilienſis Societas* conduxit. Unus eſt *Alexander Benicus*, Mercator *Londinenſis*, cui, cùm navis ejus, quæ *Tres fratres* vulgo nominatur, magiſtro *Joanne Wilkio*, duas navigationes conducta onerataque navaverit, pactum ſtipendium perſolvere Societas recuſat: cùm cæteris qui ſemel tantum navigarunt, jampridem perſolutum ſit. Quod cur ſit factum non intelligo niſi ſi eorum judicio mercede dignior eſt, qui ſemel quàm qui bis meruerit. Vehementer itaque peto à *Majeſtate Veſtra*, ut huic uni *Alexandro* cui duplum debetur, debita navatæ operæ ſatisfactio ne deſiat; velitque pro authoritate ſua quàm breviſſimum ſolationis diem damnique ſimul ſarciendi Sociis *Braſilienſibus* conſtituere: quorum dilationibus effectum eſt ut datum inde mercatori damnum mercedem ipſam jam pene ſuperet. Deus *Majeſtatem Veſtram* lætis rerum ſucceſſibus contra hoſtem augere indies & fortunare pergat.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra. 23. *Feb.*
An. 1658.

Richardus Protector Reip. Angliæ &c.

Eminentiſſimo Domino

CARDINALI MAZARINO

Eminentiſſime Domine,

PEr literas ad *Eminentiam veſtram* octo circiter ab hinc menſibus *Jun.* 13. datas, cauſam *Petri Petti*, viri & ſingulari probitate præditi & ægregiis artibus in re navali nobis Reique publicæ utiliſſimi, commendavimus. Ejus nave *Edwardo* anno 1646. à quodam Gallo, cui nomen *Baſconi*, *Thameſis* in oſtio ut ſcripſimus, captâ, & in portu *Bononienſi* venditâ, quanquam Rex in *Conſilio Regio* 4. *Novemb.* anno 1647. decreverat, ut quam cenſuiſſet Conſilium pecuniæ ſummam damni accepti loco dandam, ſatisfactioni daretur, is tamen ex eo decreto nihildum ſe fructûs percepiſſe oſtendit. Cùm autem dubium mihi non ſit, quin *Eminentia veſtra* meo rogatu id omne mandaverit quod ad decretum illud primo quoque tempore exequendum pertineret, denuo nunc majoremque in modum peto, ut videre velit quid impedimento ſit, cujuſve negligentiâ aut contumacia factum, ut decreto Regio poſt annos jam decem non obtemperetur; velitque pro

ſua

ſua authoritate inſtare, ut decreta illa pecunia, quam irrogatam jamdiu exiſtimamus, & exigatur quamprimum, & petitori noſtro ſolvatur. Ita rem juſtitiæ imprimis gratam *Eminentia veſtra* fecerit, & à me ſingularem prætereà gratiam inierit.

Weſtmonaſterio ex Aula noſtra,
22. *Feb.* 1658.

Digitized by Google

Duæ ſequentes Literæ, *Richardo* abdicato, Reſtituti Parlamenti nomine Scripti ſunt.

Parlamentum Reipub. Angliæ

Sereniſſimo Potentiſſioque Principi

CAROLO GUSTAVO

Suecorum, *Gothorum*, *Vandolorumque* Regi &c.

Sereniſſime Potentiſſimeque Rex, *Amice Chariſſime*,

CUm viſum ſit Deo optimo atque omnipotenti, penes quem ſolum converſiones omnes Regnorum, Rerumque publicarum ſunt, Nos priſtinæ auctoritati ſummæque *Rerum Anglicarum* adminiſtrandæ reſtituere, & *Majeſtatem Veſtram* eâ de re certiorem eſſe faciendam inprimis duximus, & vobis porto ſignificandum, nos cùm Majeſtatis veſtræ utpote *Proteſtantinum Principis* potentiſſimi tum pacis inter vos *Daniæque Regem*, & ipſum quoque *Proteſtantium Principem* præpotentem, non

non ſine noſtra opera atque officio benevolentiſſimo reconciliandæ, quantum in nobis ſitum eſt, eſſe ſtudioſiſſimos. Volumus itaque ut Internuntio noſtro extraordinario, *Philippo Meadowes*, quo munere ab hac Repub. apud *Majeſtatem Veſtram* hactenus fungitur, idem omnino munus noſtro nunc nomine prorogetur: eique adeo his noſtris literis poteſtatem proponendi, agendi, tranſigendi cum *Majeſtate Veſtra* facimus planè eandem quæ ei proximis literis commendatitiis facta eſt: quicquid ab eo tranſactum noſtro nomine atque concluſum erit, id omne ratum nos eſſe habituros, Deo bene juvante, noſtra fide ſpondemus. Deus ille *Majeſtatem Veſtram* quam diutiſſime conſervet, rebus *Proteſtantium* columen atque præſidium.

GUIL. LENTHALL,
Prolocutor Parlament
Reipub. Angliæ.

Weſtmonaſterio. Maii 15.
An. 1659.

Digitized by Google

Parlamentum Reipub. Angliæ

Sereniſſimo Principi

F R E D E R I C O

Daniæ Regi.

Sereniſſime Rex, *Amice Chariſſime*,

CUm voluntate ac nutu ſummi rerum omnium moderatoris Dei Opt. Max. factum ſit ut nos demùm reſtituti, priſtinum locum atque munus in *Republica* gerenda obtineamus, placuit imprimis ea de re nec *Majeſtatem Veſtram*, utpote Vicinum nobis & Amicum Regem, eſſe celandam, & quem ex adverſis rebus veſtris capiamus dolorem ſimul eſſe ſignificandum: id quod ex eo ſtudio eaque diligentiâ noſtrâ facile perſpicietis quam ad pacem inter *Majeſtatem Veſtram* Regemque *Sueciæ* reconciliandam & adhibemus nunc, &, quoad opus erit, adhibebimus. Quapropter Internuntio noſtro ad Sereniſſimum *Suecorum* Regem Extraordinario *Philippo Meadowes* negotium dedimus, ut *Majeſtatem Veſtram* his de rebus noſtro deinceps nomine adeat, ea communicet, proponat, agat atque tranſigat, quæ commiſſa ſibi à nobis & mandata eſſe oſtendet. Quam ei fidem *Majeſtas Veſtra* hoc in munere habuerit, eam nobiſmetipſis habere ſe credat, rogamus.

Deus

Digitized by Google

Deus *Majeſtati Veſtræ* ex iſtis omnibus rerum ſuarum difficultatibus, in quibus tamen forti & magno animo verſatur, felicem lætumque exitum primo quoque tempore concedat.

GUIL. LENTHALL,
Prolocutor Parlamenti
Reipub. Angliæ.

Weſtmonaſterio. Maii 15.
An. 1659.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

15

16